

Maanedlige Oversigter

over

Sygdomme hos Kulturplanter

fra

Statens plantepatologiske Forsøg.

CXLVIII. Landbrugsafgrøder. Vintermaanederne og April 1927.

Vintersæden har overvintret udmærket over hele Landet. Det kølige Vejr fra Slutningen af Marts og stærk Nattefrost i Begyndelsen af April hæmmede mange Steder Hvedens Udvikling.

Rodfrugterne har gennemgaaende ikke klaret Vinteren godt. Ofte har Kulerne været dækket for stærkt og derved taget Varme. Stærke Sygdomsangreb fra Efteraaret (*Kaalbrok*, *Bakteriose*) disponerede ogsaa til daarlig Overvintring og til Angreb af *Knoldbægersvamp*.

Kartoflerne har, i Betragtning af sidste Aars meget alvorlige Angreb af *Skimmel*, klaret sig over Forventning.

I Vest- og Midtjylland og i Vendsyssel er *Kløverens Bægersvamp* meget udbredt og ondartet, mens den i de fleste andre Egne kun er sparsomt til Stede.

Larven af *Kornets Blomsterflue* har gennemgaaende optraadt langt mindre ondartet end i 1926, selv om den nogle Steder paa Sjælland har udtyndet Hvedemarkerne en Del, hvor Jorden i 1926 laa bar eller var mangelfuldt dækket; i Sønderjylland har den i flere Rugmarker optraadt meget ødelæggende.

Fritfluelarven har nogle Steder, navnlig i Roskildeelggen saa godt som ødelagt nogle Vintersædsmarker efter Grønjord (Frøgræs, Græsmark, Rug med spirede Kærner), pløjet ned umiddelbart før Saaning.

Raps-Jordloppens Larve har flere Steder paa Sjælland gjort stor Skade i Kaalroer til Frøavl. For at forebygge Angreb er det af stor Vigtighed om Sommeren og Efteraaret at holde de fuldt udviklede, æglæggende Jordlopper borte fra de nyudlagte Frøroemarker. Med dette for Øje maa Frøroemarkerne og Naboemarkerne saa vidt muligt holdes fri for de gulblomstrede korsblomstrede Ukrudsplanter. Frøroemarkerne bør derfor ikke anlægges ved Siden af Afgrøder, hvor saadanne almindeligt forekommer (Vaarsædmarker, hvor »Agerkaalen« ikke bekæmpes), ligesom de nye Frøroemarker bør fjernes saa langt som muligt fra Aarets Frøroemarker. Muligvis vil Sprøjtning med en Nikotinopløsning om Efteraaret kunne holde Jordlopperne borte fra de unge Frøroemarker.

Lucernealen er paa Færde i adskillige Lucernemarker.

LXXVIII. Havebrugsafgrøder. Vintermaanederne og April 1927.

Løgekulturerne i Gartnerierne har i den forløbne Vinter ofte været skadet af Sygdomsangreb, Hyacinterne af *Gulbakteriose*, Tulipanerne af *Rodfildsvamp* eller *Knoldbægersvamp*.

De første *Bladlus* viste sig paa Æbletræerne ved Lyngby d. 13/4, de første *Bladlopper* d. 21/4, de første *Knopviklerlarver* d. 16/4, de første *Frostmaalerlarver* d. 3/5.

Æble-Marvmøllets Larve har optraadt meget almindeligt i Københavns Omegn.

Mideknopper, frembragt af Solbærmider ses rundt omkring.

Snegle har nogle Steder været paa Færde i stor Mængde.

Der er for Vintermaanederne udkommet 33 Beretninger, hvoraf 18 fra Jylland og 15 fra Øerne.

Korn. Vintersæden har over hele Landet overvintret fuldt tilfredsstillende, og Markerne var ved Foraarets Begyndelse meget frodige. Navnlig gælder dette Hvedemarkerne i Landets sydlige Egne, hvor Bestanden uden Tvivl endogsaa var for tæt mange Steder, og hvor man sikkert, med forrige Aars stærke *Fusarium*-Angreb i Erindring, har gjort Gavn eller kunnet gøre Gavn ved en Overharvning af Markerne (H. Holme Hansen).

Som sædvanlig har der i Vinterens Løb været pletvise Angreb af *Sneskimmel* (*Calonectria graminicola*), bl. a. i Skelskøregnen, hvor en 2 Tdr. Land stor Hvedemark paa en nordvestexponeret Skrænt i Læ af Skov og Hegn blev stærkt udtyndet (P. H. Hansen), og paa Ringstedegnen, hvor Svampeangrebet nærmest ytrede sig som *Spiringsfusariose*. I afsvampet Rug af samme Parti var der intet Angreb, og ogsaa en Del af Marken, som var tilført Ajle om Efteraaret, stod med tæt Bestand (O. Pinholt, E. Gram); ogsaa ved Holstebro og Viborg fandtes der enkelte *Fusarium*-Angreb i Rug og Hvede. (P. O. Overgaard).

En Del af Vaarsæden blev mange Steder saadet meget tidligt, i sidste Halvdel af Marts, men Vejret blev køligt og regnfuldt og forhalede Spiringen meget, ligesom Jorden efterhaanden blev meget fast; enkelte Steder bliver Omsaaning nødvendig, men de fleste Steder vil dog Harvning kunne afbøde det værste.

Rustangreb paa Vinterbyg (sandsynligvis *Puccinia anomala*) er iagttaget paa Falster (H. Holme Hansen).

Hvedens *Graapletsyge* (*Septoria graminum*) er fundet et Par Steder.

Rodfrugt. Holdbarheden af de nedkulede Rodfrugter har mange Steder ladet meget tilbage at ønske; dette gælder baade Kaalroer, Turnips og Runkelroer; for de førstnævnte Vedkommede har de alvorlige *Kaalbrokangreb* fra sidste Aar været medvirkende, medens Runkelroerne vist gennemgaaende var sunde. ved Nedkulingen; medvirkende til den udbredte Forraadnelse i Kulerne har ogsaa den milde Vinter været, og det har mange Steder vist sig vanskeligt at holde Temperaturen tilstrækkeligt nede — De Angreb af *Bakteriose* eller *Hjerteforraadnelse*, som fulgte *Krusesyge-Galmyggen* i Fjor, synes ikke at have influeret videre paa Roernes Holdbarhed.

Kartofler. I Betragtning af de stærke *Skimmelangreb* i Foraarets Marker maa Kartoflerne siges at have klaret Overvintringen over Forventning, omend der selvfølgelig er en Del, som har taget Skade, navnlig ved, at Temperaturen i Kulerne har været for høj; Knoldene faar da det karakteristiske, mørkfarvede Indre.

Bælgplanter. Halvdelen af Indsenderne har bemærket m. ell. m. alvorlige Angreb af *Kløverens Bægersvamp* (*Sclerotinia trifolii*); Angrebene synes navnlig at være udbredt mange Steder i Jylland (Vendsyssel, Himmerland, Struer-Holstebroegnen, Sydvestjylland), i Nord- og Sydvestsjælland, samt paa Lolland-Falster. Paa de lette Jorder er Rundbælgen mangel Steder helt borte, og andre Steder har Sneglebælg og Rødkløver lidt megen Skade; Hersnap synes at angribes temmelig stærkt. Lucernemarkerne har adskillige Steder staaet i Stampe i Foraaret uden at Angreb af nogen Art, være sig *Aal* eller *Bægersvamp*, har kunnet paavises. — Paa plettede Blade af saadan vantrevent Lucerne findes ofte *Macrosporium medicaginis* (E. Gram).

Græs. *Sneskimmel* har ved Tystofte (H. Bagge) og i adskillige Marker i Holstebro-Egnen gjort ret stor Skade i Rajræsset, saaledes at Markerne nu har bare Pletter, hvor al Græsvæksten er dræbt.

Frugttræer. Skudmodningen var sidste Efteraar god i det store og hele, men Følgerne af de stærke Skurvangreb i Fjor ses nu paa Aarsskuddene, hvor *Skurvsaarene* ofte senere bliver til *Kræftskaar*.

Køkkenurter. Paa Kaal i Bænk angives fra Roskilde og Rastrup stærke Angreb af *Peronospora parasitica*, og paa Spinat er *Ps. effusa* fundet.

Oedem (*Intumescenser*) fandtes adskillige Steder paa Tomater i Hus. Rigelig Luft og Fyring om Natten modvirker Sygdommen, der som Regel ikke er af større Betydning for Tomaternes senere Vækst og Frugtsætning.

Stregbakteriose (*Bacillus lathyri*) er funden i et Gartneri i Snoghøj ved Fredericia, *Rudeplet* (*Cercospora melonis*) paa Agurker i et Gartneri ved Næstved, og endelig er et Angreb af *Rodhalsraad* paa Agurk paavist ved Husum, hvor det med Held blev bekæmpet med en Kalk-Svovl-Blaasten Blanding.

Andre Planter. De omfattende Kulturer med Drivning af Blomsterløg, som i Vintertiden er mange Gartneriers Hovedbeskæftigelse, har adskillige Steder været plaget af Sygdomme, bl. a. følgende: *Gulbakteriose* (*Phytophthora hyacinthæ*) paa Hyacinter, talrige Steder; Sygdommen hidrører fra importerede smittede Løg; *Tulipan-Rodfildtsvamp* (*Rhizoctonia tuliparum*.) hvis Smittveje er flere og mindre velkendte og *Tulipan-Drueskimmel* (*Botrytis tulipæ*), *Drueskimmel* er ogsaa fundet paa Pæoner (*Botrytis pæoniæ*) og paa Levkøjer. Paa Stedmoderplanter er fundet *Rhizoctonia* sp. Paa *Chrysanthemum* er indsendt (*Septoria chrysanthemi*). Endvidere har vi modtaget Oplysninger om Angreb af *Collybia velutipes*, (*Fløjlsfod*) paa Ask, af *Rodfordærver* (*Trametes radiciperda*) paa Tjørn, smittet fra syge Hegnspæle og af *Østershat* (*Pleurotus ostreatus*) paa Guldregn.

Korn. *Smælderlarver* (*Agriotes* sp.) har kun gjort sig meget lidt bemærket; kun fra Nordfalster foreligger der Meddelelser om et ret stærkt Angreb i Hvede efter Lucerne (H. H. Holme Hansen).

Larven af *Aksløberen* (*Zabrus gibbus*) har i ret høj Grad bearbejdet en Hvedemark i Maabjerg ved Holstebro (P. O. Overgaard).

Larven af *Kornets Blomsterflue* (*Hylemyia coarctata*) har gennemgaaende optraadt mere godartet end i 1926. Fra de fleste Egne lyder Meddelelserne: ikke iagttaget eller ubetydeligt Angreb. I Slagelseegnen, hvor der i 1926 var ret stærke Angreb, synes disse saaledes i Aar mere godartede og af mindre Omfang (Martin Olsen). Lignende Meddelelser foreligger fra Hillerød og Sydsjælland (H. E. Jensen, M. Bakman). Fra Roskildeelggen hedder det, at den optræder i saa godt som alle Hvedemarken efter Brak, hvor man ikke har truffet Forholdsregler, men der er dog endnu ikke fundet ødelæggende Angreb. Angrebene er altsaa mildere i Aar. Larverne var paa Færde omkring 1. April (M. Greve). Ved Tystofte har Larverne tyndet godt ud i en Hvedemark efter Halvbrak, medens Rug i samme Skifte ikke har lidt ved Udtyndingen, der maaske snarere har virket gavnligt; i en anden Hvedemark efter Byg er der kun lidt Angreb, skønt den blev pløjet d. 13. August (H. Bagge). I Skelskøregnen har Larverne pletvis ødelagt en Del i Hvedemarkerne; en enkelt Rugmark er stærkt raseret (P. H. Hansen). I Kallundborgeggen er en enkelt Hvedemark ompløjet, ellers er Angrebene ogsaa der af mindre Betydning (A. M. Frederiksen). Ved Brønderslev er der iagttaget enkelte, pletvis betydelige, Angreb i Hvede. I Sønderjylland optræder Larverne meget ødelæggende i flere Rugmarker (Laurids Ravn).

Fritfluelarven (*Ocinis frit*) har ved Roskilde saa godt som fuldstændig ødelagt 6 Vintersædmarker, saa Omsaaning har været nødvendig. Markerne var pløjet umiddelbart før Saaningen, og Forfrugten var Frøgræs, Kløver og Græs, Rug med spirede Kærner. I et Tilfælde hvor største Delen af Marken blev pløjet nogen Tid før Saaningen, stod Rugen derimod godt (M. Greve). I Næstvedegnen har Larverne ogsaa i et Par Tilfælde ødelagt Rug og Hvede, saa Ompløjning har fundet Sted (M. Bakman). Ved Græsted har der været ondartet Angreb i en Vintersædmark efter Havrestub, der først blev nedpløjet i den første Halvdel af September (H. E. Jensen). Fra enkelte andre Steder (Tystofte, Nykøbing F.) meddeles det, at Larverne har været bemærket i Vintersæd.

Over *Kornkrebs* (*Calandra granaria*) klages der fra en Gaard i Roskildeelggen, over nogle andre smaa Biller (*Chryptophagus cellaris*) fra en Gaard i Odsherred. Medens de første fortærer Kornet, angives de sidste at leve af Skimmelsvampe, andre Insekters Ekskrementer o. l. og gør saaledes ingen Skade.

Snegle (*Agriolimax agrestis*) har ved Pjedsted gjort en Del Skade i Vintersæden (M. Olsen).

Raager (*Corvus frugilegus*) tog ved Strøllille en stor Del af Havren, saaet d. 23. Marts; ogsaa andre Marker der paa Egnen hjemsøgte; men da disse var senere saaet, var der flere Marker at tage af, saa de enkelte Marker ikke led saa meget (L. Larsen).

Rodfrugter. *Raps-Jordloppers* Larve (*Psylliodes chrysocephalus*) har flere Steder paa Sjælland været paa Færde i Kaalroer til Frøavl og ved sin Bearbejdelse særlig af Rodhalsen foraarsaget stor Ødelæggelse. I Jylland er den ikke bemærket; kun fra Pjedsted meddeles der, at der i Maanedens sidste Dage er bemærket svage Angreb (M. Olsen).

Bælgplanter. *Kløveraalen* (*Tylenchus devastatrix*) omtales fra Tranberg, hvor den i en Frøkløvermark, anlagt 5 Aar efter en Foderkløvermark, har frembragt nogle ret store Pletter (Hartvig Larsen). *Lucernaalen* (*Tylenchus devastatrix*) er paa Færde i adskillige Lucernemarken (Gladsaxe, Taastrup, Tystofte, Strøllille, Kallundborgeggen, Samsø). Fra Tranbjerg meddeles, at det i Maanedens beretninger fra 1926 omtalte Angreb bestandig vokser, saa at det sikkert bliver nødvendigt at ompløje de to Marker til Efteraaret (Hartvig Larsen).

Mosegrisen (*Hypodaeus amphibius*) gør paa Venø i Limfjorden stor Ravage. »Muldvarpen«, skrives der, »er rene Sinker imod den« (J. Fæster).

Frugttræer og Frugtbuske. *Bladlus* (*Aphidae*) paa Æbletræer iagttoges ved Lyngby d. 13/4, *Bladlopper* (*Psylla mali*) d. 21/4, *Knopviklerlarver* (*Oletreutus variegana*) d. 16/4, *Frostmaalere* (*Cheimatobia brumata*) d. 3/5.

I Fangbælterne paa Æbletræer er der fundet mange *Æble-Snudebiller* (*Anthonomus pomorum*) (Gartner-Tidende S. 211).

Angreb af *Æble-Marvmøllets* Larve (*Blastodacna putripennella*) er meget almindeligt i Københavns Omegn; Larverne er ved Maanedens Slutning næsten udviklede (H. Mosegaard).

Barkviklerens Larve (*Grapholitha woeberriana*) har ved Valby gjort en Del Skade paa et Morbærtræ og et Æbletræ. Angrebet paa Morbærtræet begyndte i 1924 (C. Hansen).

Ved Beskæringen af Frugttræerne i Vigerslev Haveby er der iagttaget store Samlinger af *Frostmaalere* i Barkrevner og Kræftskaar. I Haver, hvor der har været paasat Limringe, er der, hvor Limen har været god, indfanget ikke saa faa Hunner. Fra Gentofte meddeles, at de første Frostmaalerehunner viste sig d. 5/11 26. Hannerne een Dag før. Limbælterne var paasat i Slutningen af Oktober.

Ringspinderæg (*Gastropacha neustria*) findes i stor Mængde ved Strøllille (L. Larsen).

Ribsmøllets Larve (*Incurvaria capitella*) har gjort megen Skade ved Bagsværd. Sprøjtning med Carbokrimp synes at have været virksom overfor Larverne (H. Øhlens).

Over *Skjoldlus* (*Coccidae*) paa Vin klages der fra Rudkøbing.

Over *Mideknopper*, frembragt af *Solbær-Galmiden* (*Eriophyes ribis*) klages der fra Københavns Omegn, Jernved, Brønderslev, Aalborg; fra det sidste Sted hedder det: at Ondet synes at blive værre for hvert Aar (O. Hein).

Spurve (*Passer domesticus* og *P. montanus*) har bl. a. Steder ved Aalborg pillet Knopperne af Ribsbuske og Blommetræer (O. Hein) og i Københavns Omegn af Ribs- og Stikkelsbærbuske; det sidstnævnte Sted var de allerede paa Færde i Oktober-November (H. Mosegaard).

Mosegrisen (*Hypudaëus amphibius*) har ved Aalborg gnavet Roden helt over paa et Kirsebærtræ, under hvilket den havde indrettet sit Vinterbo (O. Hein).

Urtehaven. *Jordlopper* (*Phyllotreta* sp.) har ved Jernved været paa Færde — dog kun i mindre Grad — paa Kaal, dels i Drivbænke, dels udplantede. Vanding i Drivbænkene med Salpetervand synes at have dæmpet Angrebet noget (P. Nygaard).

Smælderlarver (*Elateridae*) har ved Rodskov gjort stor Skade paa Tomater i Hus ved under Jorden at gnave sig ind i Stænglen og udhule den, saa at Planterne falder (A. Pedersen).

Knoporme (*Agrotis* sp.) har gnavet forskellige urteagtige Planter (Gartner-Tidende S. 211).

Tusindben (*Blanjulus guttulatus*) har ved Jernved beskadiget Purløg, saa at disse visner i Spidsen (P. Nygaard).

Snegle (*Agriolimax agrestis*) har været paa Færde i meget stort Antal (H. Mosegaard, Gartner-Tidende S. 211). Om *Muldvarpe* hedder det fra Jernved, at de i Aar synes at være talrigere end nogen Sinde. Det skyldes maaske, at den milde Vinter har tilladt dem at rode i Mark og Have. I Haven gør de særlig Skade ved at ødelægge Jordbærrenes Rødder (P. Nygaard).

Podurer (*Achorutus* sp.) har været slemme i et Champignon-Drivhus i Gentofte.

Fra Holte foreligger Meddelelse om *Rodaal* (*Heterodera radicola*) paa Tomater i Hus.

Prydplanter og Træer: *Aal* (*Aphelenehus Ritzema Bosi*) i Chrysanthemumblade (Vanløse). *Blærefødder* (Thrips) paa Phoenix og Clivia (Stege), *Mellus* (*Trialeurodes vaporariorum*) (mange Gartnerier), *Uldlus* (*Pseudococcus* sp.) paa Kaktus (Charlottenlund), *Skjoldlus* (*Coccidae*) paa Palmer (Holte), *Bladlus* (*Aphidae*) paa Ædelgran (Valby), Larver af en *Øresnudedille* (*Otiorrhynchus* sp.) paa Cyclamen og Adiantum (Kastrup), *Minérfluelarver* (*Phytomyza affinis*) paa Cineraria (Aarup), *Minérfluelarver* (*Phytomyza aquifolii*) paa Kristtorn (Helsingør), »*Rødt Spind*« (*Paratetranychus althaeae*) paa Asparagus Sprengeri og *A. plumosus* (almindeligt i Gartnerier) og paa Palmer (Holte).

København, den 9. Maj 1927.

Sofie Rostrup.

Maanedlige Oversigter
over
Sygdomme hos Landbrugets Kulturplanter
fra
Statens plantepatologiske Forsøg.

CXLIX. Landbrugsafgrøder. Maj 1927.

Som Følge af det vedvarende kølige Vejr gaar Afgrødernes Udvikling meget langsomt for sig, navnlig staar Lucernemarkerne mange Steder i Stampe.

»Gule Pletter« i Bygget forekommer ret udbredt og flere og flere Iagttagelser bekræfter Sammenhængen med Kulde og Kalimangel. Iøvrigt er Vaarsædens Blade ofte brunplettede eller sribede som Følge af Frost, af *Lyspletsyge*, Angreb af *Helmintosporium teres* eller *H. avenae*.

Runkel- og Sukkerroerne var mange Steder ikke kommet op ved Maanedens Slutning og der foreligger kun enkelte Meddelelser om Rodbrand.

Smælderlarver har gennemgaaende optraadt langt mere godartet end sædvanlig, hvad der rimeligvis skyldes Jordens usædvanlig store Fasthed efter al den Væde, der har klasket den sammen. Muligvis er Larverne ogsaa paa Grund af Kulden kommet frem paa et senere Tidspunkt, end de plejer.

Stankelbenlarver har ligesom de nærmest foregaaende Aar optraadt meget ondartet, særlig i Jylland. Som sædvanlig er det i alt væsentligt gaaet ud over Vaarsædsmarker efter Grønjord eller sjældnere Lucerne. En Blanding af Klid og Schweinfurtergrønt har ligesom i 1925 og 1926 med Held været anvendt flere Steder.

Larven af Kornets Blomsterflue har endnu ind i denne Maaned gjort Skade nogle Steder.

Jordloppeangrebene har været meget varierende i de forskellige Egne af Landet, værst paa Øerne, maaske særlig Fyn. Gennemgaaende er det gaaet mest ud over de tidlig saaede Afgrøder.

Glimmerbøssen var, særlig paa Øerne, paa Færde i Begyndelsen af Maaned, men Angrebene standsedes de fleste Steder af Regnen og Kulden. Billefangeren var i Gang flere Steder, særlig paa Lolland-Falster og Sydfyn.

IXXIX. Havebrugsafgrøder. Maj 1927.

Nattefrosten har forvoldt en Del Skade i Haverne. Fra nogle Steder meddeles der om alvorlig Skade paa Frugttræernes Blomster. Mange Jordbærblomster er blevet beskadiget af Nattefrosten, saaledes at de er sorte i Midten og derved ødelagt.

Mange Hindbærplanter, særlig Fajstrup, skyder ikke; dette skyldes sandsynligvis i mange Tilfælde at Saftstigningen er begyndt i den varme Periode i Marts og derfor har Planterne senere været meget ømfindtlige for Frosten.

Der synes gennemgaaende at være mindre Insektangreb i Frugttræerne end sædvanligt.

Over *Bladlus*, *Bladlopper* og *Tæger* klages der saaledes meget lidt.

Frostmaalerlarver og Knopviklerlarver synes ogsaa at optræde mindre ondartet end de nærmest foregaaende Aar.

Ringspinderlarver er derimod adskillige Steder paa Færde i stor Mængde.

Kaalfluens Æg iagttoges ved Blomkaal efter Midten af Maaned.

Bladrandbiller har nogle Steder været slemme ved Ærter.

Der er for Maj Maaned indkommet 63 Beretninger, deraf 31 fra Øerne og 32 fra Jylland.

Korn. I det vedvarende kølige og ustadige Vejr er Væksten meget langsom og Planterne har ofte et spidst og forkølet Udseende, navnlig hvor Afvandingsforholdene ikke er i Orden. Nattetemperaturen synker endnu langt ned, og Frost forekom adskillige Steder i Maanedens Midte og senere. Svedne Bladspidser ses hyppigt og paa Rugen er golde Akstoppe bemærket. Paa de opdyrkede Arealer i Vildmosen sank Temperaturen 14.—15. Maj til $\div$ 5—6. Sæden led alvorlig Skade.

Gule Pletter i Byg, et Fænomen, som næppe kan betegnes som Sygdom, og som heller ikke synes at sætte sig Spor i Udbyttet, forekommer ret udbredt, navnlig paa Sjælland, Lolland og Sydøstjylland. Mest følger de Lavningerne i Terrænet og angives af flere at være mest fremtrædende paa Overgangen mellem Humus og Mineraljorden. Adskillige Steder har man gjort iagttagelser, der bestyrker Opfattelsen af Kalimangel, som medvirkende til Pletternes Fremkomst; et særlig godt Eksempel synes Gødningsforsøgene ved Hornum Forsøgsstation at frembyde (Hakon Sørensen).

Af **Lyspletsyge** er spredte Angreb iagttaget (Nord- og Sydvestsjælland, Ærø, Randerseggen, Vest- og Sønderjylland); foruden det sædvanlige Angreb i Havre er der ogsaa iagttaget Eksempler paa alvorlige Angreb i Hvede. Denne var i et af Tilfældene ogsaa angrebet af **Gulspidssyge** (A. Pedersen).

Bygrust (*Puccinia anomala*) optraadte alvorligt paa en Ejendom ved Tingsted, og Angreb af Stribesyge og Bladpletsyge begynder at blive synlige.

Paa Havren er Bladpletter, forårsaget af *Helminthosporium avenae*, meget almindelige, uden dog at gøre Skade af Betydning.

Rodfrugt. Runkel- og Sukkerroer spirer meget langsomt frem i det kolde Vejr, og var mange Steder i Landets nordlige Egne endnu ikke kommet op ved Maanedens Slutning. Enkelte Angreb af **Rodbrand** er bemærket, og mange flere vil sikkert følge. Til en Undersøgelse af de Svampearter, som optræder i Forbindelse med denne Sygdom, beder vi om at faa syge Planter tilsendt, ca. 50 fra hver Mark; Planterne bør være indpakket saaledes, at de ikke tørrer ud.

Bedeskimmel (*Peronospora Schachtii*) og **Mosaiksyge** angives fra Tystofte.

Bælgplanter. Der meddeles om en Række fortsatte Angreb af **Kløverens Bægersvamp** (*Sclerotinia trifolii*); det kolde Vejr hæmmer Væksten af Kløvergræsset og de kløverfri Pletter ses mange Steder tydeligt.

Lucernemarkerne vokser mange Steder usædvanlig langsomt til, uden at Sygdomsangreb dog synes at være medvirkende.

Frugttræerne. Ved Aalborg har Æbleblomsterne taget meget Skade af Nattefrosten i Maj. Pigeon, Flaskeæble og Skovfogedæble har taget mest Skade, medens Bismarck, Belle de Boskoop og Tyrrestrup Kirsebæræble har klaret sig bedre (O. Hein). Ved Blangsted blev Griflerne i mange Æbleblomster dræbt, medens Knopperne endnu var uaabnede. I Vejen og Omegn led Mirabeller og Blommer, især Victoria, meget af Frost (J. Thorsen). Den Skade, Frosten har forvoldt, er sikkert meget forskellig paa de forskellige Lokalteter, og det er vanskeligt nu at danne sig et Skøn over Skadens Omfang.

Stenfrugtskimmel (*Monilia cinerea*) er iagttaget flere Steder baade paa Sur- og Sødkirsebær.

Frugtbuſke. Fra Brønderslev meddeles det, at Solbærblomsterne er ødelagt af **Nattefrost** (P. Jensen) og fra Tystofte at Stikkelsbærbuske, der ikke stod i Læ, har lidt meget af Kulden (A. Feilberg).

Mange Steder skyder Hindbærplanterne, særlig Fajstrup, slet ikke eller meget daarligt, og mange Forhold tyder paa, at ogsaa dette skyldes **Frost**. Rimeligvis er Saftstigningen i Planterne begyndt i den varme Periode i Marts, og derfor har Planterne ikke kunnet taale Kulden senere. Man kan ogsaa nu se mange Knopper, der ikke skyder paa Grund af Angreb af **Hindbærstængelsyge** (*Didymella applanata*). Fra Dianalund og Hadsund er indsendt Hindbærplanter med store knudeformede Opsvulmninger paa Rødderne.

Drueskimmel (*Botrytis* sp.) har ved Blangsted og Farum dræbt en Del Grene paa Stikkelsbærbuskene. Angreb af **Stikkelsbær-Skaalrust** (*Puccinia Pringsheimiana*) er almindelig ved Jernved (P. Nygaard) og er desuden iagttaget flere andre Steder i mere eller mindre Grad.

Køkkenurter. Kulden har hæmmet tidlig udplantet Kaal m. m. betydeligt. Nattefrosten har mange Steder svedet en stor Del af Jordbærblomsterne, saaledes at disse er sorte i Midten og helt ødelagte. Ved Ormslev er der iagttaget betydelig Skade af Nattefrosten i en ung Aspargeskultur (N. Gram).

Ved Hornum har der været betydeligt Angreb af **Kørsblomstskimmel** (*Peronospora parasitica*) paa Blom-, Hvid- og Spidskaal i Bænk (Hakon Sørensen).

Indsendte Porreplanter fra St. Magleby var stærkt angrebet af **Løgbrand** (*Urocystis cepulae*). Løvrigt er der iagttaget **Rodhalsraad** og **Knoldbægersvamp** (*Sclerotinia sclerotiorum*) paa Agurk, **Griffelraad** og **Kransskimmel-Sovesyge** (*Verticillium albo-atrum*) paa Tomat.

Andre Planter. Syren er ved Tranbjerg blevet svedet stærkt af **Nattefrost**. Ved Aalborg er der fundet Weymouthsfyr med **Blærerust** (*Peridermium Strobi*) og en Tjørnehæk med stærkt Angreb af **Meldug** (*Podosphaera oxycantha*) (O. Hein).

Drueskimmel (*Botrytis pæoniae* og *Botrytis tulipae*) har forvoldt en Del Skade paa Pæoner og Tulipaner.

Meldug (*Oidium hortensii*) er ret almindelig paa *Hortensia*.

Lyngby, 7. Juni 1927.

C. A. JØRGENSEN.

Korn. *Smælderlarver* (*Agriotes* sp.) har gennemgaaende optraadt langt mere godartet end sædvanlig. Af 42 Meddelere udtaler de 29, at der ikke er iagttaget Angreb eller at disse kun er svage og næppe af økonomisk Betydning, medens kun 13 giver Meddelelse om stærkere Angreb [Borre Sogn, (Møen), Næsgaard, enkelte Steder paa Vestlolland, Borup, Næstvedegnen, enkelte Steder ved Vejstrup, Svanninge og paa Taasinge, Samsø (et enkelt ondartet Angreb), et enkelt Sted i Aabenraa-egnen, nogle Steder i Horsenseggen]. Det er særlig gaaet ud over Vaarsædsafgrøder efter Grønjord. Fra Holsted omtales et slemt Angreb i Rug efter Rundbælg; sidst i April var endog Ompløjning under Overvejelse (Johan Aa. Nilsson). Ved Næsgaard har Larverne i Samarbejde med Kulde og Fritfluelarver paa de lave, noget sent saaede Arealer udtyndet Havrebestanden betydeligt over et Areal paa flere Td. Land (P. N. Gaardmand). Fra Brønderslev omtales Muligheden af, at Kulden kan have hæmmet Larvernes Udvikling — eller vel rettere har bevirket, at Larverne er kommet senere frem; »det ser«, skrives der, »ud, som Vaarsæden vokser fra Larverne« (Viggo Kristensen). Fra Grenaa og Hads Herred bemærkes, om Aarsagen til at Larverne er mindre end sædvanligt, ikke skal søges i Jordens større Fasthed (Arne Larsen-Ledet, N. Primdahl); fra sidstnævnte Sted skrives saaledes: »den er slaaet fast sammen — vi har her i Herredet faaet en utrolig Masse Vand«. Om Jordens Fasthed hedder det yderligere fra Møen: »Det synes, at den Jord, der ligger mest løs efter Saaningen, har det sværeste Angreb; en Mark, hvoraf en Del var ringtromlet, havde meget svagere Angreb paa den tromlede end paa den utromlede Del. Noget lignende saas paa en Havremark, hvor Halvdelen var efter Rødkløver, Halvdelen efter Sneglebælg; efter sidstnævnte Afgrøde var Jorden meget løsere end efter Rødkløveren og havde det stærkeste Angreb, jeg har set i Aar, medens der efter Rødkløveren var meget svagt Angreb« (H. Emil Jensen).

Stankelbenlarver (*Tipula paludosa*) har ligesom de foregaaende Aar optraadt meget ondartet. Af 46 Meddelere har 15 intet Angreb iagttaget, medens 31 melder om oftest ondartede Angreb, heraf 7 fra Lolland-Falster, 4 fra Sjælland (Furesøgaard, Svenstrup, Stevns, Tølløsegaard), 3 fra Fyn (Korinth, Skalbjerger, Dalum), 1 fra Langeland og 16 fra Jylland (Assenbølle, Pjedsted, Koldingegnen, Vejen-Brørup, Holsted, Darum og Ribe Enge, Horsens, Skanderborgegnen, Grenaa, Aabyhøj, Idom, Ringkøbing, Grindsted, Kolding (hele Amtet), Brønderslev). Som sædvanlig er det i alt væsentligt gaaet ud over Vaarsædsafgrøder efter Grønjord, i Pjedsted og et Sted paa Falster særlig efter Lucerne. Paa Mors, i Ringkøbing og ved Skalbjerger ogsaa over henholdsvis Runkelroer, Kaalroer — og Kaalroer og Gul Sennep, et Sted (Assenbølle pr. Bred) er det gaaet ud over Rug efter Byg. Som de foregaaende Aar har Schweinfurtergrønt + Klid med Held været anvendt flere Steder. Et nyt Middel, Natriumsiliciumfluorid, har været forsøgt et Par Steder; det synes at have nogen insektdræbende Virkning, efter foreløbigt Skøn, dog mindre end Schweinfurtergrøntet. Tromling har et Par Steder virket godt paa Lerjorder (Væggerløse (Falster), Pjedsted). Som et Kuriosum skal nævnes følgende Meddelelse fra Abed: »Fra adskillige Steder høres ogsaa om Angreb (maaske ikke i Aar alene) paa Mosset paa Straatage. For nogle Aar siden var der et saadant Angreb her paa Udhusene. Folk har lagt Mærke til, at Spurvener samler sig paa disse Steder — det gjorde de ogsaa her — og tager Larverne; men de fleste gaar saa fejlagtigt ud fra, at det er Spurvener, der ødelægger Mosset« (H. A. B. Vestergaard).

Larven af *Kornets Blomsterflue* (*Hylemyia coarctata*) har endnu ind i denne Maaned gjort Skade ved Skelskør, syd for Aabenraa og Dronninglund; forsinkede Meddelelser om Angreb i Vinteren 1926—27 er indløbet fra Slangstrup og Odsherred. I Slutningen af Maj fandtes i Løbet af faa Minutter Snese af Pupper i en Rugmark efter Helbrak syd for Aabenraa Fjord. Fra Dronninglund omtales ogsaa Pupper i Jorden. Der var ved Aabenraa store Pletter med isaaet Byg, som sædvanlig særlig paa de høje Partier med den letteste Jordbund (H. Hansen). Som sædvanlig har Angrebene fundet Sted, hvor Jorden i 1926 var udækket; fra Odsherred skrives der, at Æglægningen i 1926 synes at have fundet Sted allerede i Juli Maaned; nogle Marker er ompløjet (J. A. Kofoed).

Ødelæggende Vinterangreb af *Fritfluelarven* (*Oscinis frit*) i Hvede- og Rugmarker omtales fremdes fra Næsgaard og Østlolland. Det førstnævnte Sted var ca. 4—5 Tdr. Ld. Hvede helt raseret omkring November (P. N. Gaardmand). Paa Østlolland er adskillige Rugmarker omsaaet (H. H. Holme-Hansen).

Runkelroer og Sukkerroer. Paa Lolland er der iagttaget et stærkt Angreb af *Runkelroebillen* (*Atomaria linearis*) i Sukkerroer efter Sukkerroer (H. A. B. Vestergaard).

Fra et Par Steder (Klarskov, Mors) omtales Angreb af Stankelbenlarver i Sukker- og Runkelroer.

Tusindben (*Blanjulus guttulatus*) har ved Slagelse optraadt meget ødelæggende i en Sukkerroemark (Martin Olsen).

Kaalroer, Turnips og Kaal. Angreb af *Jordlopper* (*Phyllotreta nemorum* og muligvis andre Arter) har været meget varierende. Der er indkommet 52 Beretninger herom: 24 lyder paa intet eller svagt, 27 stærkt, ofte ødelæggende Angreb. De synes at have været værst paa Øerne (23 af 30) — maaske særlig Fyn — mindre i Jylland (6 af 23). Meddelelser om stærke Angreb foreligger fra Gisselfeldt, Slagelse, Forevisningsmarken ved Hillerød, Kalundborg, Tystofte, Skelskør, Sydsjælland, Oringe, Borre paa Møen, flere Steder paa Falster og Vestlolland — Blangsted, Hjallese, Bubelgaard, Svanninge, Korinth og Omegn, Sydfyn, Taasinge, Midtlangeland — Pjedsted, Askov, Grenaa, Mors, Esbjerg. Omsaaning, dog ikke i større Omfang, omtales fra flere Egne (Hjallese, Korinth, Sydfyn, Kalundborg, Falster, Vestlolland). Ved Blangsted lykkedes det at redde Kaalen ved daglig Vanding (N. Esbjerg). Gennemgaaende er det gaaet mest ud over de tidlig saaede Afgrøder — ved Tystofte gik det saaledes ud over Kaalroer, saaet 23/4, medens der intet Angreb var efter Saetid d. 4/5 (Bagge). Jordlopperne var paa Færde de første Dage af Maaneden i det milde Vejr, men forsvandt eller holdtes nede, da Regnen begyndte (Esbjerg, Grenaa, Hjallese). Nogle Steder kom Planterne dog ikke, trods Jordloppernes mindre Angreb, til Kræfter paa Grund af de for Planterne kummerfulde Vejrforhold (H. Wedege); ved Korinth gjorde Jordlopperne ogsaa, trods Kulden, der ikke alene hæmmede Lopperne men ogsaa Planternes Vækst, rent Bord (A. Dyrbye). Fra Amagergaarden, Taastrup, hedder det, at Agerkaalen led stærkt af Jordloppeangrebet, medens Kaalroer og Turnips ingen Skade tog (Jens Jacobsen).

Raps-Jordloppen (*Psylliodes chrysocephalus*) omtales fra Klintholm, Strøllille og Samsø. Sidstnævnte Sted har den gjort betydelig Skade: af 5 besigtigede Marker var der stærkt Angreb i de 3, der var efter Helbrak, hvorimod der saa godt som ikke var Angreb i de 2, der var efter benyttet Brak. I Halvdelen af de 2 af de angrebne Marker havde der for 2 Aar siden været Turnips og Turnipsfrø. Paa disse Partier var Angrebet betydeligt værre end i den øvrige Del (P. Riis Vestergaard). Aarsagen hertil maa sandsynligvis søges i mere eller mindre Tilstedeværelse af gulblomstret, korsblomstret Ukrudt eller Frøer i 1926 i Marken eller Nabomarkerne.

Glimmerbøssen (*Meligethes aeneus*) har gjort langt mindre Skade end sædvanlig, 21 af 38 Meddelelser gaar ud paa, at der ingen — eller kun ubetydelige — Angreb er iagttaget. De fleste Meddelelser om Angreb stammer fra Øerne, kun et Par fra Jylland (Aabenraa, Gersdorffslund og Samsø). Fra de fleste Steder hedder det, at Billerne var paa Færde i den første Del af Maaneden, og at Angrebene stedvis saa faretruende ud, men Kulden og Regnen standsede dem. Nogle Steder fortsattes de til Trods herfor. Slagelse: Biller i stor Mængde, tidligt paa Færde og vedholdende trods det for dem mindre gunstige Vejr. De har anrettet en Del Skade (Martin Olsen). I mange Kaalroefrømarker paa Lolland-Falster har man, trods Kulden, maattet holde Billefangeren i Gang (H. H. Holme Hansen). Fra Sydfyn foreligger ogsaa Meddelelse om stærke Angreb, der dog synes at kunne holdes nede ved flittig og energisk Fangst (A. Dyrbye, Vort Landbrug, S. 309). Paa Gersdorffslund optraadte Billerne for 3 Uger siden paa store Roer til Stamfrø. Stykket blev tophugget (N. Primdahl).

Kaalfluen (*Chortophila brassicae*) omtales kun fra Lyngby og Jernved: enkelte Larver og en Mængde Æg ved Kaalen (P. Nygaard). Vanding med Sublimatopløsning bør foretages, saa snart Æggene viser sig. Vædsken virker bedre over for Æggene end over for Larverne, der bliver modstandsdygtigere efterhaanden som de vokser. Ved Lyngby saas de første Æg ved Blomkaal sidst i Maj, ved Tystofte allerede d. 18.

Graaspurve (*Passer domesticus*) har i Forevisningshaven ved Aabyhøj ædt de unge Radiser helt op i den Ende, der er nærmest deres »Sidde-Hæk« (Niels Gram).

Bælgplanter. *Lucerneaal* (*Tylenchus devastatrix*) er iagttaget i en fjerde Aars Lucernemark i Næstvedegnen (M. Bakman).

Angreb af *Bladrandbiller* (*Sitona lineata*) omtales fra Vilvorde, Tystofte og Vejen. Ved Vilvorde har Angrebet været meget slemt, hvor der før har været Ærter, medens disse andre Steder er fuldstændig fri for Gnav (Irgens-Møller). Ved Tystofte er det særlig gaaet ud over Witham Wonder, der har været stærkt hæmmet af Kulde (A. Feilberg). Ved Vejen synes en Udstrøning af Aske og Sod at have standset Angrebet (Jens Thorsen).

Snegle (*Agriolimax agrestis*) har været paa Færde i en Lucernemark ved Væggerløse (E. Gram).

Frugttræer. Der synes gennemgaaende at være mindre Insektangreb i Frugttræerne end sædvanlig. Fra mange Egne, navnlig i Jylland, hedder det — fra flere Steder ganske vist med Tilføjelse »endnu ikke« som en Følge af den sene Udvikling — at der intet er at bemærke herom.

Bladlus (*Aphidae*) omtales kun fra Aalborg og Jernved henholdsvis paa Æble- og Blomme-træer. Førstnævnte Sted var der midt i Maaneden stærkt Angreb i en Have, hvor der ikke var vintersprøjtet (O. Hein).

Blad-Snudebiller (*Phyllobius oblongus*) optræder i stor Mængde i Hornum og gør en Del Skade i Frugttræerne (Hakon Sørensen).

Jordlopper (*Phyllotreta* sp.) er ved Tystofte iagttaget paa tidlig blomstrende Æbletræer, hvor Blomsterne var stærkt gnavet (A. Feilberg). Som bekendt overvintrer Jordlopper ofte under løs Bark paa Frugttræer og har vel i Aar i det kolde, vaade Foraar, hvor der ingen Roer var fremme, udstrakt deres Ophold i Frugttræerne ud over den normale Tid.

Glimmerbæsser (*Meligethes* sp.) omtales fra Københavns Omegn, hvor der findes en Del i Blomme- og Kirsebærtræerne (A. Dalskov).

Kirsebærmøllet (*Argyresthia ephippiella*) synes i Københavns Omegn at være mindre ondartet end de nærmest forudgaaende Aar (A. Dalskov). I Vestsjælland er Møllet ret almindeligt paa Færde (H. Øhlers). Fra Esbjerg skrives: Alle Knopper paa Skyggemorel ødelægges af Larverne (K. Frank).

Tæger (sandsynligvis *Lygus pabulinus*) iagttoges første Gang i Lyngby d. 19/5 paa Æble og d. 30/5 paa Ribs (H. Øhlers).

Bladlopper (*Psylla mali*) synes ikke at optræde i større Mængde.

Barkviklerlarver (*Grapholitha woebariana*) optraadte i Mængde paa Æbletræer i Aabyhøj til Trods for, at alle Larver i 1925 og 1926 blev skaaret ud og Saarene omhyggeligt rensede og tjærede; i Aar har de faaet samme Omgang. »De kommer vel fra Nabohaverne, der ikke gør noget ved dem« (Niels Gram).

Frostmaalerlarver (*Cheimatobia brumata* og muligvis *Ch. boreata*) synes at optræde mindre ondartet end i de foregaaende Aar; det samme ser ogsaa ud til at være Tilfældet med *Knopviklerlarver* (*Olethreutes variegana* og *O. ocellana*). I Frugthaver paa Lolland, der sidste Aar har været sprøjtet med Carbokrimp og med Blyarsenat som Tilsætning til Bordeauxvædske, findes saa at sige ingen af disse Larver. Fra Esbjerg, Viborg, Jernved og Tylstrup foreligger dog Beretning om ret stærke Angreb.

Ringspinderlarver (*Gastropacha neustria*) er usædvanlig talrigt paa Færde (Dannemare, Tystofte, Vestsjælland, Hornsherred, Skelskøregnen). Fra Tystofte skrives der, at det ser ud til, at en Del af de først fremkomne Larver er blevet dræbt af Nattefrost (A. Feilberg).

Over *Mideskurv*, frembragt af *Pære-Galmider* (*Eriophyes piri*) klages der fra København og Charlottenlund.

Graaspurve (*Passer domesticus*) æder ved Aabyhøj de knapt udsprungne Æbleblomster, selv om de ikke er angrebet af Larver (Niels Gram).

Frugtbuske. *Hindbær-Glassværmerens* Larve (*Bembecia hylaeiformis*) har ved Gentofte ødelagt en hel Række Hindbærbuske (C. A. Jørgensen).

Hindbærbiller (*Byturus tomentosus*) og *Hindbær-Snudebiller* (*Anthonomus rubi*) har ved Ringkøbing gjort megen Skade (Axel Krøigaard).

Solbærmider (*Eriophyes ribis*) omtales fra Charlottenlund, Jernved og Forevisningshaven ved Tranbjerg. Det førstnævnte Sted er det nogle gamle Buske, der staar i Skyggen, og som i mange Aar har været angrebne, men til Trods herfor altid giver godt med Frugt (J. V. Irgens-Møller). Sidstnævnte Sted har der aldrig før været iagttaget Angreb, men i Aar er alle Buskene godt besat med Mideknopper (Niels Gram). Man undrer sig over, at det kan gaa saa hurtigt med Smitten, hvilket ogsaa er ret uforklarligt. Foreløbig har ingen Sprøjtemidler vist sig virksomme over for Øndet. Fra Jernved meddeles, at Buskene i flere Haver er gravet op og nye plantet Aaret efter; men de er ogsaa angrebet flere Steder (P. Nygaard).

Jordbær. I en Have i Nykøbing F. er der iagttaget et stærkt Angreb i Dybdahl af *Jordbæraal* (*Aphelenchus fragariae*).

Prydplanter og Træer. *Rodaal* (*Heterodera radicicola*) paa *Pyrethrum hybridum* og Aurikler (Viborg), *Bladlus* (*Chermes piceae*) paa Ædelgran (Hillerød), *Galhvæpse* (*Rhodites rosae*) paa *Rosa canina* (Fredensborg), *Viklere* (*Retinia buoliana*) paa *Pinus silvestris* (Frederiksberg), *Mider* (*Paratetranychus althaeae*) paa *Asparagus plumosus* (Lumby).

København, d. 8. Juni 1927.

SOFIE ROSTRUP.

Maanedlige Oversigter over Sygdomme hos Landbrugets Kulturplanter fra Statens plantepatologiske Forsøg.

CL. Landbrugsafgrøder. Juni 1927.

Rugen staar mange Steder med delvis hvide Aks; i Dalstrøg og lignende Steder, hvor *Nattefrost* særlig kan gøre sig gældende, kan indtil Halvdelen af Aksene være beskadigede.

Gule Pletter er stadig fremtrædende i Bygmarkerne og ikke mindst i Gødningsforsøgenes kalimanglende Parceller; der er ogsaa iagttaget gode Udslag for Ajle. *Lyspletsyge* er meget almindelig i Havren, og forekommer ogsaa i de andre Kornsorter; der hersker delte Meninger om den store Nedbørs Indflydelse paa Sygdommen. Derimod ses det regelmæssigt at Svovlsur Ammoniak mildner *Lyspletsygen*, medens Norgesalpeter og Kalksalpeter forværrer den. Mangansulfat virker i det fugtige Vejr hurtigt og kraftigt.

Stærke Angreb af *Stribesyge* kan vel endnu iagttages, men med den tiltagende Afsvampning af Bygget bliver Sygdommen trængt stærkt tilbage; samtidigt forebygges de primære Angreb af *Byggets Bladpletsyge*, der dog ses en Del Steder, særlig i uafsvampet Prenticebyg.

Fodsyge i Hvede er allerede bemærket i et Par Tilfælde, hvor Forfrugten var Byg, og i Rug forekommer der stærke Angreb af *Knækkesyge*.

De tidlige Kartotfler er mange Steder svedne af Frost og Spirerne er beskadigede af *Rodfittsvamp*.

Rodbrand har nogle Steder angrebet de tidligt saaede Runkelroer stærkt — men der er godt Udslag for Afsvampning.

Lucerne og Kløver visner flere Steder under Forhold, der tyder paa Angreb af *Bægersvamp* og denne Snylter er da ogsaa i et Par af Tilfældene bestemt med Sikkerhed.

Hundegræsset er mange Steder svedet, særlig i Toppenes øverste Del, hvilket sikkert skyldes *Nattefrost*.

Havreaalen har rundt omkring i Landet været paa Færde i Havre- og Bygmarker — et enkelt Sted i Hvede — og gjort megen Skade, som sædvanlig særlig hvor Havre (og Byg) kommer for ofte i Sædskiftet. Man var i Begyndelsen ikke klar over Angrebets Natur, men var tilbøjelig til at give Kulden og Væden Skylden. Hunnerne kom først frem paa Rødderne ved Midten af Maaneden.

Hvidaks paa Rug har Maaneden igennem optraadt usædvanlig talrigt i de fleste Egne. Angrebet skyldes, saa vidt man kan se, *Rug-Blærefoden* i Forbindelse med Kuldevirkning.

Stankelbenlarver har ogsaa i denne Maaned gjort stor Skade.

Fritfluellarven har optraadt meget sparsomt og har kun nogle faa Steder gjort lidt Skade i sent saaet Havre.

Kaalfluellarven er meget sent paa Færde og har kun nogle faa Steder begyndt Ødelæggelsen i Kaalroemarkerne.

LXXX. Havebrugsafgrøder. Juni 1927.

Æbleskurven er begyndt at vise sig paa Bladene af de modtagelige Sorter. Da Træerne i Aar paa Grund af det fugtige Vejr er ømsindtlige for Sprøjteskade, maa det tilraades at blande rigelig Kalk i Bordeauxvædsken til Sprøjtning. *Stenfrugtskimmelen* har været udbredt og ondartet, særlig Surkirsebærtræerne kan være helt brune med kun faa friske Skud; men Sødkirsebær og Blommer er ogsaa angrebet.

Bladpletsyge paa Cox' Orange synes at være almindelig i Aar.

Ved Aabybro har *Stikkelsbær-Skaalrusten* optraadt saa stærkt paa Stikkelsbær, at mere end Halvdelen af Bærrene er ødelagt.

Mange indsendte, døde Hindbærskud synes at bekræfte Iagttagelserne fra forrige Maaned, hvor det saa ud til, at det var Frosten efter den varme Periode i Marts, der havde dræbt Skuddene.

Chrysanthemum fra Mors havde en traadformet Forgøring i Toppen i Stedet for et normalt Skud, ogsaa sidste Aar havde denne Misdannelse vist sig.

Frostmaalerlarver var mange Steder, hvor der ikke anvendes Frugttrækarbolineum, slemme i de første Dage af Maaneden.

Hindbæriller har ikke faa Steder været paa Færde i stor Mængde. Afsamling har givet godt Resultat.

Kaalfluellarven har flere Steder været slem ved Kaalen.

Snegle har optraadt talrigt og ødelagt saavel Mark- som Haveafgrøder, navnlig de sidstnævnte. Melkalk har i det fugtige Vejr ikke haft den sædvanlige gode Virkning. Bygavner danner et udmærket Isolationsbælte for *Snegleindvandring*.

Der er for Juni Maaned indkommet 55 Beretninger, deraf 28 fra Øerne og 27 fra Jylland.

Korn. Der er indkommet mange Prøver golde, hvide Rugaks, som formentlig skyldes *Frost*. Ved Borbjerg var i et Dalstrøg Halvdelen af Aksene hvide, undertiden øverst og nederst, øverste Halvdel eller et Par Smaaaks nederst, sjældnere enkelte Smaaaks midt i Akset; flere har klaget over det samme (P. O. Overgaard).

I et Sortsforsøg var Sejrhavre i Aar upaavirket af *Nattefrost*, medens Kronhavre, Hede Havre og Borrishavre har haft gule Spidser (A. P. Aidt).

Gule Pletter ses fremdeles; baade ved Viborg og Hjerm er de kalimanglende Parceller i Gødningsforsøg meget fremtrædende, og tilsvarende Pletter findes i Egnens Marker; gode Udslag af Ajle bemærkes ogsaa. Ved Hillested var Angrebet betydeligt, hvor Forfrugten var Kaalroer, men næsten ikke at se efter Sukkerroer (J. Wested).

Om *Lyspletsyge* foreligger talrige Meddelelser og fra de fleste Egne i Landet; kun enkelte har endnu ikke iagttaget Angreb (Høng, Vejle, Pjedsted, Mors). Fra Dele af Jylland (Borris, Holstebro, Viborg, Mariager) omtales Angrebene som svagere end normalt, fra andre Egne derimod som særlig stærke (Vestsjælland, Midtfyn, Midt- og Vestslesvig, Aalborgegnen). Medens den store Nedbør af nogle sættes som Aarsag til Angrebene Lethed, maa enkelte fremhæve stærke Angreb *trods* den megen Regn. Mere sikker er den svovlsure Ammoniaks mildnende Indflydelse, modsat de skadelige Følger af Norge- eller Kalksalpeter, en Forskel, som der flere Steder har været Lejlighed til at konstatere tydeligt; stærkere Angreb af *Lyspletsyge* kan dog ikke forebygges med Svovlsur Ammoniak, hvorimod Mangansulfat har virket stærkt og hurtigt. Angivelserne om Reaktionen stemmer med de sædvanlige Forhold; fra Brønderslev fremhæves, at de for 4—6 Aar siden merglede Jorder angribes særlig haardt; uigennemtrængelig Undergrund (Al) forværrer Angrebet, ja, der kan endog paa sandet, kold Jord med Al forekomme *Lyspletsyge* paa Jord med saa lavt Reaktionstal som 5.9 (V. Kristensen). De fleste Meddelelser omtaler Havre — paa Tylstrup Forsøgsstation er Lyngby Hede Havre ret stærkt angrebet i Parceller, der har faaet 48000 Pd. kulsur Kalk pr. Td. Ld. — et mindre Antal omtaler Angreb i Hvede, Rug og Byg.

Gulspidssyge forekommer en Del i den vestlige Del af Haderslev Amt.

Rugens Stængelbrand (*Urocystis occulta*), et Angreb paa 10—15 % omtales fra Kværkeby.

Af 29 Meddelelser omtaler kun 4 stærkere Angreb af *Stribesyge* (*Pleospora graminea*), de øvrige fremhæver ofte den gode Virkning af Afsvampningsarbejdet. I Sydsjælland forekom 25—30 % syge Planter i Guld-Byg, i Nordsjælland 5—10 % i Abed Juli-Byg, fra Vestsjælland fremhæves Angreb paa kolde Jorder, fra Midtfyn at Afsvampningens Gennemførelse endnu ikke er fuldført. Ved Abed er der, i Modsætning til tidligere Aar, høstet sundt Korn af Planter, der var syge i 1926 (H. A. B. Vestergaard).

Byggels Bladpletsyge (*Pleospora teres*) forsvinder sammen med *Stribesygen*, hvilket bl. a. kan ses i Afsvampningsforsøg (N. Klitgaard). Angrebene er endnu svage, bortset fra et enkelt Angreb i Guld-Byg, i alle Sorter undtagen Prenticebyg, hvor adskillige stærke Angreb er bemærket (Nord-Midt- og Vestsjælland).

Fodsyge i Hvede er allerede konstateret i et Par Tilfælde, hvor Forfrugten var Byg (H. Bagge, M. C. Dinesen); ved Tystofte var Grænsen mod Hvede med Gul Rundbælg, Rødkløver eller Rodfrugt som Forfrugt meget skarp. Ogsaa i Rug er der Angreb, til Dels i Form af *Knækkesyge*; i Marker paa Borrisegn er indtil Halvdelen af Planterne faldet i Petkus-Rug (N. Klitgaard).

Rodfrugter. *Blæst* og *Frost* har mange Steder beskadiget de tidlige Kartofler, medens de sildige oftest er gaaet fri, da de er kommet meget sent op. Den langsomme Spiring vil vist desværre give *Rodfultsvampen* (*Hypochnus solani*) gode Betingelser for at ødelægge Spirerne; enkelte Prøver er indsendt i Maanedens sidste Halvdel.

Lyspletsyge i Runkelroer er iagttaget paa Samsø, paa kæragtige Jorder (P. Riis Vestergaard).

Bedeskimmel (*Peronospora Schachtii*) angreb en Sukkerroefrømark ved Mern stærkt og bredte sig derfra til 1. Aars Sukkerroer, der allerede 15. Juni var ondartet angrebet (M. Bakman).

Rodbrand. Til de i forrige Oversigt omtalte Angreb paa Runkelroer og Sukkerroer er kommet flere, nogle ganske vist lettere, men flere svære (Tystofte, Skelskør, Kallundborg, Aagaard ved Kolding, Himmerland). De tidligt — eller for dybt — saaede Roer har lidt mest. Der ses gode Udslag af Afsvampning, bl. a. ved Tystofte og i lolland-falsterske Sukkerroemarken.

Bælgplanter. *Kløverens Bægersvamp* (*Sclerotinia trifoliorum*) angreb stedvis i en Lucernefrømark (Grimm) paa Refsnæs Planterne saa stærkt, at de gik ud. Ved Skibby er henimod en Trediedel af en 2 Td. Ld. stor Hvidkløverfrømark meget stærkt angrebet og derfor slaaet af; Rødderne er ved at skyde igen (E. Mouritzen). Flere svagere Angreb i Rød- og Hvidkløver antages at være Bægersvamp, men har ikke kunnet bestemmes med Sikkerhed.

Fodergræsser. Fra forskellige Egne er indkommet en Del Prøver af Hundegræs, hvor Toppene navnlig de øverste Smaaaks — er hvide eller vissent gule-brune; Aarsagen er sikkert *Nattefrost*. *Hundegræs bakteriose* er kun iagttaget i et enkelt Tilfælde og meget svagt (Lyngby).

Frugttræer. Efterretningerne fra Frugthaverne om Frugtansætningen varierer en Del, idet der nogle Steder er ansat rigelig Frugt, medens der andre Steder kun er lidt eller intet. Indberetningerne herom er dog for faa til at kunne give fyldestgørende Oplysninger.

Æbleskurv (*Venturia inaequalis*) har sidst i Juni begyndt at vise sig paa modtagelige Sorter som Boiken, Bismarck, Graastener, Mc. Intosh og Mølleskov rundt omkring i Landet (Fr. Köster, Lars Hansen, H. Wedege og N. Esbjerg). Det har været vanskeligt paa Grund af Regn at faa sprøjtet og Erfaringerne fra tidligere Aar om, at Træerne er særlig udsatte for Sprøjteskade i fugtige Aar, er blevet bekræftede ved Lyngby.

Over **Pæreskurv** (*Venturia pirina*) paa Grenene klages der fra Falster; Grenangrebet er stærkt trods gentagne Sprøjtninger i Fjor og i Aar med Bordeauxvædske, dog er usprøjtede Træer langt værre angrebet (Fr. Köster).

Kærnefrugtskimmel (*Sclerotinia fructigena*) har foraarsaget en Del Skade (Lars Hansen, Fr. Köster). **Æblemeldug** (*Podosphaera leucothricha*) er paa Lolland-Falster ret ondartet, særlig paa Bismarck og Sønderskov. Ved Aalborg er et Belle de Boskoop- og et Pigeontræ meget stærkt angrebet, medens der intet Angreb kunde findes paa Havens ca. 50 andre Æbletræer (Fr. Köster, O. Hein).

Bladpletsyge synes i Aar at være almindelig og ondartet paa Cox' Orange.

Stenfrugtskimmel (*Sclerotinia cinerea*) har mange Steder hærget baade Sød- og Surkirsebær, og ogsaa over Angreb paa Blommer klages der. Paa indsendte Kirsebærblade er konstateret **Haglskudsyge** (*Clasterosporium*).

Fersken-Blæresyge (*Taphrina deformans*) har flere Steder paa Lolland-Falster ødelagt Grene eller hele Træer (Fr. Köster).

Frugtbuske. **Stikkelsbærdræberen** (*Sphaerotheca mors uvae*) er begyndt at vise sig; den optræder med ret varierende Styrke. Ved Tystofte er der et Par Steder iagttaget, at Achilles var ret stærkt angrebet, medens det paa Columbus i samme Plantning ikke var muligt hverken at finde angrebne Bær eller Blade (A. Feilberg).

Stikkelsbær-Skaalrust (*Puccinia Pringsheimiana*) har optraadt saa ondartet i en Have ved Aabybro, at mere end Halvdelen af Bærrene er angrebet. ligesom ogsaa Bladene og de unge Skud er stærkt angrebet. Ifølge Ejerens Udtalelse har Angrebet aldrig tidligere optraadt saa ondartet i hans Tid (O. Hein).

Angrebene af **Skivesvamp** (*Gloeosporium ribes*) paa Stikkelsbær var sidst i Maaneden kun svage ved Aagaard og Kolding og for intet at regne mod sidste Aars Angreb. Om det er Sprøjtning med Svovlkalk i Udspringstiden eller andre Forhold, der her fremkaldt denne Bedring, kan ikke siges (Lars Hansen).

Et Par Stikkelsbærbuske ved Høsterkøb viste **Søvlglans**; hvad der fremkaldte denne kunde ikke bestemmes; de fleste Grene var helt visne (H. Øhlens).

Ved København er det mange Steder iagttaget, at Stikkelsbærrene kun er tomme Skaller; dette skyldes muligvis daarlig Befrugtning paa Grund af Vejrforholdene (H. Mosegaard).

Der synes at være meget udbredte Angreb af **Reversion** paa Solbærbuskene paa Koldingegnen. De sidste Aar har Høsten været meget ringe (Lars Hansen).

Ligesom i forrige Maaned er der modtaget en Del døde Hindbærskud. I enkelte Tilfælde har der været stærke Angreb af **Hindbær-Stængelsyge** (*Didymella applanata*) men i de fleste Tilfælde ser det ud til at det som omtalt i sidste Maaned er Frosten efter den varme Periode i Marts, der har dræbt dem. Det er næsten udelukkende Fajstrup, der har taget Skade.

Køkkenurter. **Drueskimmel** (*Botrytis cinerea*) er begyndt at angribe baade grønne og modnende Jordbær, og vil sikkert, hvis det fugtige Vejr holder sig, blive meget ødelæggende.

Paa Agurker fra Hus er der i flere Tilfælde konstateret **Gummiflod** (*Cladosporium cucumerinum*) og endvidere **Rodhalsraad** og **Meldug** (*Erysiphe cichoriacearum*).

I visne Pletter paa Melonblade er fundet en *Phyllosticta*. Ved Skovlunde har **Troldsmør** (Fulig o optraadt meget ondartet i Melonvinduer.)

Ved Emdrup har *Phytophthora* (terrestria?) ødelagt Tomatfrugter i Hus.

Det kolde og fugtige Vejr har været ugunstigt for Agurkernes og Bønnernes Spiring. Fra Haslev meldes om ondartede Angreb af **Bønnesyge** (*Gloeosporium lindemuthianum*) paa Bønner saaet sidst i Maj.

Paa Løg er flere Steder iagttaget **Løgskimmel** (*Peronospora Schleideni*), særlig fra Lolland-Falster meldes om stærke Angreb (Fr. Köster). Ved Frederikshavn var Porrer i Bænk stærkt angrebet af **Drueskimmel** (*Botrytis* sp.).

Ved Lyngby er der konstateret ret ondartet Angreb af **Pletbakteriose** (*Bacterium maculicolum*). Ved Sakskøbing fandtes udbredt, men ikke ondartet, Angreb af **Rørrust** (*Puccinia phragmitis*) paa Rhabarber paa en fugtig Lokalitet.

Andre Planter. Over **Rosenmeldug** (*Sphaerotheca pannosa*) klages fra Haslev og Lyngby. Endvidere er der konstateret stærkt Angreb af **Ringplet** (*Heterosporium echinulatum*) paa

Nelliker, *Meldug* (*Oidium hortensii*) paa *Hortensia*, samt *Drueskimmel* (*Botrytis* sp.) baade paa træagtig og urteagtig Pæon. *Chrysanthemum* fra Mors viste en ejendommelig Misdannelse, idet de i Stedet for at have et normalt Topskud, endte dette med en traadformet Forgrening. I samme Gartneri havde Fænomenet ogsaa vist sig sidste Aar paa flere forskellige Sorter. Aarsagen kunde ikke opklares.

Lyngby, 4. Juli 1927.

ERNST GRAM.

Korn. *Havreaalen* (*Heterodera Schachtii*) har været usædvanlig sent paa Færde i Aar. Klager over dens Angreb er indløbet fra mange Steder rundt omkring i Landet (Nordsjælland, Kallundborg og Slagelseegnen, flere Steder i Sønderjylland, Askov, Aarhusegnen, Salling, Aalborgegnen) særlig i Havre, noget i Byg og et enkelt Sted (Svendborgegnen) i Hvede. I Begyndelsen var man ikke klar over Angrebets Natur, men tilskrev bl. a. Kulden og Væden Skylden for, at Afgrøderne pletvis gik i Staa; først omkring Midten af Maaneden begyndte Hunnerne at komme frem paa Rødderne. Gennemgaaende har Afgrøderne lidt meget ved Angrebet — et Sted paa Als har det endogsaa givet Anledning til Ompløjning af en Blandsædsafgrøde — som sædvanlig værst, hvor Havre og Byg er kommet for ofte i Sædskiftet. Fra Aalborg hedder det saaledes: »Angrebene er i Aar betydelig mere almindelige og værre end noget tidligere Aar; saaledes er en Mark, hvor der for tredje Gang (1925, 26 og 27) kommer Havre, fuldstændig ødelagt (Andersen-Lyngvad). Paa Flintingegaard er der ligeledes efter 4 Aars Havre forud og ellers i en Aarrække Havre hvert 6. Aar stærkt Angreb (J. Wested). Som Mod-sætning hertil kan anføres en Meddelelse fra Kallundborg: »flere meget stærke Angreb er iagttaget ogsaa paa Marker, hvor der ikke har været dyrket Havre i en Aarrække« (A. M. Frederiksen).

Hvidaks i Rug har Maaneden igennem optraadt usædvanlig talrigt rundt omkring i Landet og givet Anledning til talrige Forespørgsler; Fænomenet ligner i høj Grad Angreb af *Rug-Blærefoden* (*Limothrips denticornis*); Imagines er ogsaa fundet i alle de Prøver, hvor den øverste Skede har fulgt med. Der findes imidlertid kun et meget ringe Antal Thrips og er kun lagt faa Æg i Skederne; maaske kan den langstrakte Skridningstid have givet de enkelte Thrips Lejlighed til at bearbejde Aksene i højere Grad, end de ellers faar Tid til. Muligvis er det Kulden, om end ikke altid Frost, der i hvert Tilfælde for en Del er Skyld i Misæren. Ved Haarby er Angrebet allerede iagttaget i Slutningen af Maj og Begyndelsen af Juni; i et enkelt Tilfælde var ca. 5 pCt. af Rugplanterne angrebet (M. C. Dinesen).

Smælderlarver (*Agriotes* sp.) omtales kun fra enkelte Steder (Taasinge, Dronninglund Herred, Nr. Nebel og Nr. Felding). Førstnævnte Sted var der foruden mindre Angreb et større Angreb ved Rørholt, ca. 1 Td. Ld. raseret (O. Bachmann-Olesen). Sidstnævnte Sted var der et ødelæggende Angreb i Byg efter Roer, hvor Marken ikke var pløjet, men kun opharvet før Saaningen. Paa samme Ejendom var Blandsæd efter Roer stærkt angrebet, navnlig den ene Halvdel af Marken, der var foraarspløjet (J. Fastrup), hvad der sikkert skyldes, at Jorden efter Foraarspløjningen var løsere, en Faktor der erfaringsmæssigt fremmer Angrebet.

Hvidaks-Uglen (*Hadena secalis*) omtales kun fra Hanherred og Næstved.

Stankelbenlarver (*Tipula paludosa*) har ogsaa i denne Maaned gjort stor Skade. Fra flere ny Lokaliteter meldes der om Angreb (Gissfeldt, Haarby, Taasinge, Mors, Vejle- og Aalborgegnen, Dybvad). Omsaaning omtales kun fra Fredericiaegnen. Man har her mange Steder forsøgt Tromling om Natten, hvad der imidlertid paa Grund af den vaade Jord havde sine Vanskeligheder (M. Olsen). Schweinfurtergrønt og Klid har været anvendt i ret stor Stil og har gennemgaaende virket tilfredsstillende. Fra Brønderslev skrives, at Natriumsiliciumfluorid synes at virke mindst lige saa godt hvad der ellers ikke synes at være Tilfældet, hvor det andensteds har været prøvet. Samme Sted har Viberne været stærkt medvirkende til Larvernes Udryddelse: de vender Totterne og æder Larverne (V. Kristensen). Fra Grenaa og Mors foreligger Meddelelser om enkelte Marker, hvor Angrebet næsten har fortaget sig uden Anvendelse af særlige Midler (Arne Larsen-Ledet, N. A. Olesen). Fra Dybvad meddeles ligeledes, at Larverne for ca. 10—14 Dage siden holdt op med at æde; Marken saas nu i disse Dage om (O. Bachmann-Olesen).

Fritfluellarven (*Oscinis frit*) har optraadt meget sparsomt. Næsten alle Meddelelser lyder paa ikke iagttaget eller svage Angreb i sent saaet Havre. Ved Dalum findes der i enkelte smaa Stykker sent saaet Havre temmelig mange ødelagte Planter (L. P. Jensen). Paa Samsø er der ligeledes enkelte Steder iagttaget lidt Angreb paa sent saaet Havre (P. Riis Vestergaard). Fra Grenaa foreligger følgende Udtalelse »næsten intet Angreb, formentlig noget begrundet i, at alle Havremarker paa samme Egn sædvanlig er saaet lige sent, saa det vante afskrækkende Eksempel i en enkelt sent saaet Mark mellem andre tidligere saaede ikke bemærkes i Aar« (Arne Larsen-Ledet).

Runkel- og Sukkerroer. Ved Tystofte er der trods Kulde og Regn fundet enkelte *Bedelus* (*Aphis papaveris*) paa Frøroer (H. Bagge).

Ved Abed har der været betydeligt Angreb i Sukker- og Foderroer henholdsvis efter de samme Afgrøder af *Runkelroebillen* (*Atomaria linearis*): »Planterne spirede kun svagt frem, idet mange

sikkert tidligt var ødelagt. Paa Rødderne af de tilbageværende ses oftest tydeligt Gnav og langstrakte, afbarkede, sortbrune eller helt indsnørede Partier, der meget minder om »Rodbrand«. Tilsvarende Paavirkning af Rødderne findes ikke eller kun sjældent, hvor Roer kommer efter Hvede eller Byg. Angrebet er sikkert ret almindeligt i Aar i Roer efter Roer, men det er ikke altid let at finde Billederne« (H. A. B. Vestergaard).

Aadselbiller (*Blitophaga opaca*) er kun iagttaget enkelte Steder; kun fra Fredericiaegnen foreligger Meddelelse om Angreb i en Mængde Marker; Skaden er dog hidtil begrænset (M. Olsen).

Bedeften (*Pegomya hyoscamii*) er hidtil optraadt meget sparsomt. Fra Størstedelen af Medarbejderne hedder det: ikke iagttaget. I Slagelseegnen, Haslev, Pjedsted og Tylstrup har der været ganske lidt Angreb. Ved Blangsted var Æggene ved Midten af Maanedens jævnt fordelt over hele Runkelroe-Arealet (Dullum). Efter senere Meddelelser har en Del Larver arbejdet i Planterne, men Angrebet har kun haft ringe Betydning, da Plantebestanden var kraftig og i god Vækst. Ved Dalum, Bedsted og flere Steder i Sønderjylland er der en Del Minering i Bladene, ingen Steder dog af større Betydning, kun et enkelt Sted (Vishy, Nord for Tønder) ret betydeligt (L. Ravn).

Tusindben (*Blanjulus guttulatus*) er iagttaget i stor Mængde ved Asperup i Sønderjylland og Haarby paa Fyen. Sidstnævnte Sted var der Angreb i to Runkelroemarken, i den ene saa stærkt, at der tilraades Ompløjning og Eftersaaning med Kaalroer (M. C. Dinesen).

Kaalroer, Turnips og Kaal. *Smælderlarver* (*Agriotes* sp.) og *Knoporme* (*Agrotis* sp.) har ved Tystofte overgnavet og ødelagt en Del Kaalplanter (A. Feilberg).

Jordlopper (*Phyllotreta* sp.) omtales kun fra Gisselfeld, Oringe (meget svagt Angreb), Blangsted og Holstebro. Førstnævnte Sted, hvor de i Begyndelsen af Maj var meget slemme, men hvor Angrebet senere standsede noget, har de igen de sidste 14 Dage af Maanedens taget fat og skadet den udplantede Kaal betydeligt (H. Wedege). Ved Blangsted er ca. 20 Kaalroestammer alle fulde af Jordlopper. I Holstebroegnen er Angrebet mest ondartet paa Lerjord; selv udtyndingstjenlige Planter kan have helt gennemhullede Blade; de 3 Dages Regn, vi nu (23/5) har haft, vil sikkert redde Roerne (P. O. Overgaard).

Bladribbe-Snudebillens Larve (*Ceutorrhynchus quadridens*) iagttages nu i Kaalroer og Kaal. Fra Aalborg skrives herom: Indkøbte Kaalplanter (særlig Blomkaal) var meget stærkt angrebne, næsten alle de større Blade og Stilke var mere eller mindre beskadigede (O. Hein).

Glimmerbøssen (*Meligethes aeneus*) og i endnu højere Grad *Skulpe-Snudebillen* (*Ceutorrhynchus assimilis*) har optraadt meget godartet. Selv hvor der har været en Del Biller i Blomsterne, har Frøafgrøderne gennemgaaende ikke lidt noget videre; der har saaledes ingen Brug været for Billefangeren. Fra Skelskør skrives saaledes: Kulden og Regnen generer Billerne; ved Solskin er de igen paa Færde; Ødelæggelsen bliver sikkert ringe i Aar (P. H. Hansen). Kun fra Aarup foreligger der Meddelelse om en mangelfuld Skulpedannelse; man tophuggede derfor Roerne, idet man gik ud fra, at der, da Roerne var meget kraftige, let vil kunne finde en senere Frøsætning Sted (H. Hansen).

De første Galler af *Kaalgalle-Snudebillen* (*Ceutorrhynchus sulcicollis*) iagttoges paa Radiser i Lyngby Maanedens sidste Dag (H. Øhlens).

Knoporme (*Agrotis* sp.) har i Skolehaven paa Kløvermarksvej ædt Hjerteskuddene af omtrent alle (200) Blomkaalsplanterne; hver Dag plantes der ny Planter, men næste Morgen er ogsaa de ødelagt (P. W. Lindholm).

Stankelbenlarver (*Tipula paludosa*) har ved Bedsted i Thy ødelagt over Halvdelen af Bestanden i enkelte Roemarken efter Græs (M. C. Stensgaard) og ved Herløv fuldstændig afædt ca. 2 Td. Ld. Hvidkaal, udplantet i gammel Græsmarksjord (H. Mosegaard).

Kaalfluellarven (*Chortophila brassicae*) har de fleste Steder endnu ikke vist sig, eller Angrebet er saa ringe, at det ingen Betydning har. Ved Borris ser det, efter hvad der kan skønnes paa nærværende Tidspunkt, nok ud til, at det kan blive ondartet; enkelte Planter er faldne, og de af Kulden forkomne Planter er et let Bytte for Larverne (N. Klitgaard). Paa Næsgaard er det, skrives der, ikke vanskeligt at finde Æg ved de nu godt voksende Kaalroer, men Larverne er endnu ikke kommet i Arbejde (P. N. Gaardmand). Ved Skelskør viser sig efter endt Udtynding de for Egnen sædvanlige stærke Angreb: Planterne bliver blaalige og er stærkt bearbejdede (P. H. Hansen). Ved Tystofte har Larverne i Forsøg med Rodfrugter ødelagt 10—12 pCt. af Kaalroeplanterne, og flere er svækket betydeligt. I Forsøg med Kaalroestammer er 5—6 pCt. gaaet helt væk og en Del synlig svækket, til Trods for, at der straks efter Udtyndingen (8.—9. Juni) vandedes med $\frac{1}{2}$ Promille Sublimatopløsning. Først 4—5 Dage før var der iagttaget enkelte Æg; alligevel blev Vandingen sikkert udført for sent. »Kaalroernes langsomme Vækst bærer sikkert en stor Del af Skylden for, at der er gaaet saa mange til« (H. Bagge). — Kaalen er det gaaet noget mere ud over. Paa Lolland-Falster har der saaledes været stedvis ondartede Angreb (Fridlev Køster). Paa Taasinge har der ligeledes været stærkt Angreb i Hvidkaalsmarkerne. Angreb paa Kaal omtales endvidere fra Kvistgaard (Sommerhvidkaal), Oringe (tidlig plantet Spidskaal og Blomkaal), Dalum (tidlig Blomkaal) og Hornum.

Gulerods-Krusesyge; forårsaget af *Gulerods-Bladloppen* (*Trioza viridula*) iagttoges i Aalborg

d. 24. Juni, men kun i ringe Grad (O. Hein). Ved Lyngby viste Angrebet sig paa nogle faa Planter d. 20. Juni (H. Øhlers).

Frugttræer. *Tæger* (*Lygus pabulinus* og *Plesiocoris rugicollis*) har optraadt ret ondartet i Høsterkøb og i enkelte Plantninger paa Lolland-Falster. Frugttrækarbolineum (endogsaa 10—15 pCt.) synes ikke at have haft nogen Virkning over for Æggene (H. Øhlers).

Bladlus (Aphidae) paa Æble, Pære og Blomme omtales fra Blangsted (Æble), Assensegnen (Æble og Pære), Lyngby og Jernved (Blomme).

Blad-Snudebillen (*Phyllobius oblongus*) havde allerede midt i Maaneden gjort stor Skade ved Kvistgaard (Irgens-Møller).

Hindbærbiller (*Byturus* sp.) fandtes i Nykøbing F. i Tusindvis i Blomsterne af Æble og Pære, hvor de efter Opgivelsen bortaa Støvdragere og Støvvej (Fridlev Køster).

Æble-Bladhvepsens Larve (*Hoplocampa testudinea*) optraadte i stor Mængde i enkelte Plantager paa Lolland-Falster (Fridlev Køster) — i Lollands Frugtplantage dog i langt mindre Mængde end 1926. Ved Lyngby er der Angreb baade af *Æble-* og *Blommehvepsen* (*Hoplocampa fulvicornis*) henholdsvis i Æbler, Pærer og Blommer og i et Gartneri i Svendborg i de sidstnævnte. De først angrebne Æbler iagttoges ved Lyngby d. 25. Juni, de først angrebne Pærer og Blommer d. 20. Juni (H. Øhlers).

Æble-Marvmøllets Larve (*Blastodacna putripenella*) har optraadt ret hyppigt i Københavns Omegn. Om Larvens Udvikling skrives der, at den er foregaaet højst uregelmæssigt, saaledes at der endnu (30/6) træffes ganske smaa Larver, medens en Mængde allerede for 6 Uger siden var fuldt udvoksede (H. Mosegaard).

Snareorme, Larver af *Æble-Spindmøllet* (*Hypomomeuta malinellus*) optræder i stor Mængde ved Lyngby, Aarslev og i flere Haver paa Lolland-Falster (H. Øhlers, Fridlev Køster).

Barkviklerlarven (*Grapholitha woebiana*) omtales fra Klampenborg (Andr. Rosenberg).

Knopviklerlarver (*Olethreutes variegana*) har gjort en Del Skade, et enkelt Sted har *O. ocellana* været paa Færde i stor Mængde.

Frostmaalerlarver (*Cheimatobia brumata*) var, hvor der ikke var anvendt Frugttrækarbolineum, i den første Del af Maaneden ret slemme flere Steder (Lyngby, Klarskov, Ladby, Brendrup, Aarslev, Aagaard og Omegn, Hjarup, Halvkjær). I Guldborghave og Lollands Frugtplantage, hvor der de sidste Aar er gennemført en grundig Sprøjtning med Frugttrækarbolineum, har der saa at sige ikke været en Frostmaalerlarve at finde, medens der tidligere har været rigelig Forsyning af dem. Meddelelser i samme Retning foreligger fra Aalborgegnen (O. Hein).

Ringspinderlarver (*Gastropacha neustria*) omtales fra Lolland-Falster og Oringe. Fra førstnævnte Sted meddeles, at de er meget ondartede, men er lette at bekæmpe med Blyarsenat (Fr. Køster).

Fra flere Steder (Lyngby, Holte, Københavns Omegn, Tystofte, Nykøbing F.) omtales ondartede Angreb af *Pære-Galmyggen* Larve (*Contarinia pirivora*). Paa mange Træer er saa godt som alle Frugter ødelagt. Ved Lyngby er baade de tidlige og de sildige Sorter angrebet, ellers plejer det særlig at gaa ud over de tidlige. Larverne er nu begyndt at forlade Frugterne; ved Lyngby er en Del Frugter paa de tidlige Sorter tomme, medens alle syge Frugter paa de sildige endnu er fyldt med Larver (H. Øhlers). Som sædvanlig synes Angrebet at være værst, hvor Træerne staar i Græs eller anden ubehandlet Jord (A. Feilberg, Fridlev Køster).

Over *Mideskurv*, frembragt af *Pære-Galmiden* (*Eriophyes piri*) klages der fra Klampenborg, Dybvad og Sakskøbing.

Spurve (*Passer Domesticus* og muligvis *P. montanus*) har i Gentofte i høj Grad bearbejdet Kirsebærblomsterne.

Frugtbuske. *Tæger* (*Lygus pabulinus*) har ved Lyngby gjort megen Skade paa Ribs; d. 30/5 saas de første Imagines (H. Øhlers).

Bladlus (Aphidae) har ved Blangsted skadet Stikkelsbær noget; Angrebet er i Løbet af Maaneden blevet ret stort, større end ventet (N. Esbjerg). Fra Tystofte og et Gartneri i Svendborg klages der ogsaa over *Bladlus* paa Stikkelsbær, sidstnævnte Sted tillige paa Solbær.

Skjoldlus (*Lecanium*) optraadte i 1926 meget stærkt paa Ribs ved Nykøbing F., i Aar er Buskene helt befriet for dem ved Vintersprøjtning med Carbokrimp (Fridlev Køster).

Stikkelsbærorme, Larver af *Stikkelsbær-Bladhvepsen* (*Nematus ribesii* eller *N. appendiculatus*) har i den sidste Uge (26/6) begyndt at afribbe Stikkelsbærbuskene ved Gisselfeld; hvor Folk ikke passer paa, er Buskene allerede til Dels afløvede (H. Wedege).

Solbærmider (*Eriophyes ribis*) klages der over fra Gisselfeld og Rødding (Sønderjylland).

En *Øre-Snudebille* (*Otriorrhynchus* sp.) har ved Neder Draaby og Slagelse været paa Færde i Hindbær.

Hindbærbillen (*Byturus tomentosus*) har optraadt i stor Mængde ved Blangsted, Hjortekær (H. Mosegaard) i Nykøbing F., og Orehoved (Fridlev Køster) og i Nordsjælland (Oluf Holt), og ved Spangsbjerg er der iagttaget enkelte i de først udsprungne Blomster (Edv. Christiansen). Flere Steder har man rystet Billerne ned paa Bakker (Træramme med Sejldug eller lignende) med Klister og

og derved ødelagt en enorm Mængde Biller ved daglig Afrystning (Knud C. Hansen). *Hindbær-Snudebiller* (*Anthonomus rubi*) viste sig d. 21/6 ved Blangsted; »dens Angreb er imidlertid ret betydningsløst i Forhold til Hindbærbillernes, som vi i disse Dage (27/6) ryster ned i Petroleumsbad« (N. Esbjerg).

Fra Nykøbing F. og Nakskov foreligger der Meddelelse om stærke Angreb af *Hasselmider* (*Eriophyes avellanae*) (Fridlev Köster).

Køkkenurter. *Bladrandbiller* (*Sitona lineata*) er ved Aalborg paa Færde i Ærterne: Wonder of Witham gnaves mere end Dippes Maj (O. Hein).

Larven af *Haveuglen* (*Mamestra oleracea*) gnaver i et Gartneri ved Hasselager Stængler Blade og Frugter af Tomater i Hus (M. Andresen)

Fra Ribe omtales et meget stærkt Angreb af *Løgfluellarven* (*Hylemyia antiqua*) i Skalotter (P. Andersen.)

Jordbærmider (*Tarsonemus fragariae*) har gjort stor Skade paa Lillemosegaard. Ved Tystofte gør de sig knap saa stærkt gældende, som de plejer, hvad der stemmer med tidligere Erfaringer fra fugtige Somre (A. Feilberg).

Tusindben (*Blanjulus guttulatus*) optræder i Fur Præstegaards Have i stor Mængde i Jordbær og i Aalborg i Bønner og Agurker; i en enkelt optaget Bønne taltes 27 Individuer (O. Hein).

Snegle (*Agriolimax agrestis*) har været paa Færde i stor Mængde saavel i Mark- som særlig Haveafgrøder (Lyngby, Karise, Gisselfeld). Fra sidstnævnte Sted, hvor Kaalen ædes lige saa hurtigt, som den plantes, skrives: den brændte Kalk virker ikke i det fugtige Vejr, hvorimod en Vold af Bygavner lader til at hindre Invasionen (H. Wedege).

Paa **Træer og Prydplanter** er der bl. a. iagttaget *Bladlus* (*Chermes abietis*) paa Rødgran, *Bladlus* (*Aphis viburni*) paa Snebolle (Skjern), *Uldlus* (*Pseudococcus*) paa Palmer (Thisted), *Cikader* (*Typhlocyba rosae*) paa Roser, (Ubby og Lyngby), *Begonia-Thrips* (*Euthrips parvus*) paa Begonia, *Frostmaalerlarver* (*Cheimatobia brumata*) paa Tjørn (Hørnum), *Minerfluellarver* (*Phytomyza ilicis*) paa Kristtorn, *Spindemider* (*Tetranychus althaeae*) paa Asparagus plumosus (Lundby).

København, d. 4. Juli 1927

SOFIE ROSTRUP.

Maanedlige Oversigter

over

Sygdomme hos Kulturplanter

fra

Statens plantepatologiske Forsøg.

CLI. Landbrugsafgrøder. Juli 1927.

Mod *Lyspletsyge* i Hvede viser det sig, at Mangansulfat har hjulpet godt, selv naar det først er givet i Begyndelsen af Juni. *Gulspidsyge*, der er meget udbredt i Jylland, er med udmærket Resultat bekæmpet ved Udstrøning af Blaasten; ogsaa Sprøjtning med opløst Blaasten har haft en forbavsende Virkning.

Fodsyge i Hveden er atter i Aar udbredt og mange Steder ondartet, som Følge af den meget fugtige Forsommer; hvor stor Skade den vil gøre paa Kærneudviklingen, vil sikkert i nogen Grad bestemmes af, hvor brat Hveden modner. Angreb efter Brak og forskellige Afgrøder er isolerede og af mindre Betydning i Forhold til de mange stærke Angreb efter Byg; særlig slaaende bliver dette, hvor Marken har været delt, saa at man direkte kan sammenligne Virkningen af Byg og anden Forfrugt.

Nøgen Brand findes i en Del Bygmarker, i forskellige Sorter, men som Regel er der højst et Par Promille syge Planter; en Varmvandsafsvampning af Stamsæden vil sikkert let forebygge de svage Angreb. *Rugens Stængelbrand* er derimod ofte ondartet og burde i langt højere Grad bekæmpes ved Overbrusning eller Tørafsvampning af Saasæden, der herved tilmed i nogle Tilfælde kan sikres en bedre Spiring.

Bedeskimmelen er mere ondartet end sædvanligt; *Rodbrand* har været vedholdende paa uheldig Jord, i flere Tilfælde har Planterne været helt gule i Bladene og Sidderødderne raadne.

Hvidbakteriose er allerede at se pletvis i Turnipsmarkerne; hvor Sygdommen bliver truende, maa hurtig Opfodring anbefales.

Bladrullesyge, i mindre Grad *Mosaiksyge*, viser sig i Aar meget udbredt og vil nedsætte Avlen betydeligt. I Lyngby og paa Samsø, hvor der er Forsøg med Sammenligning af lokal Avl med Læggekartofler fra Tylstryk, viser de nordjydske Kartofler en meget betydelig Overlegenhed.

Kartoffelskimmelen begyndte at vise sig faa Dage ind i Juli, men blussede særlig op i de tidlige Sorter 17.—20. Juli og omtrent samtidigt i de sildige, der dog i nogle Egne holdt sig sunde til Maanedens Slutning.

I en Del Hundegræs-Frømarker er der iagttaget Angreb, som minder stærkt om Fodsyge hos Kornet og har bragt Toppen til at nødmodne.

Havreaalen arbejder fremdeles i Havre- og Bygmarker og stedvis i Hvedemarker.

Hvidaks i Havre er et meget almindeligt Fænomen; det synes imidlertid kun i ringe Grad at skyldes Fritfluelarven. Muligvis har Nattefrost sin Part i Misøren.

Bedelusen har begyndt at vise sig, som Regel dog kun i mindre Grad.

Angreb af *Aadselbille-* og *Bedefluelarver* ses kun hist og her.

Kaallus er gennemgaaende mindre talrigt paa Færde.

Glimmerbøssen har optraadt meget sparsomt.

Krusesyge i Kaalroer og Kaal viste sig omkring Midten af Maaneden. Den optræder saa at sige over hele Landet — ligesom i 1926 mindst i Vest- og Nordjylland — og er mange Steder meget ondartet; hyppigt ledsages den ligesom i 1926 af Bakteriose.

Kaalfluelarven optræder i de fleste Egne af Landet godartet, dog er der adskillige Steder stærkere eller endog ret ondartede Angreb.

LXXXI. Havebrugsafgrøder. Juli 1927.

Æbleskurven har mange Steder hærget Æbletræerne, hvor der ikke er gennemført rationel Sprøjtning. Særlig modtagelige Sorter som Graastener har i nogle Tilfælde kastet saa mange Blade, at Jorden under usprøjtede Træer har været dækket med Blade.

Sprøjtning har ofte været vanskelig at faa udført og har til Tider foraarsaget Skade, ru Overflade af Frugterne eller brune Bladpletter, især hvor der ikke er anvendt Hvid Bordeauxvædske (1 kg Blaasten + 2 kg brændt Kalk + 100 Liter Vand).

Bladpletsyge er almindelig, særlig paa Cox' Orange og forveksles let med Sprøjteskade.

Stenfrugtskimmel har forringet Sædkirsebærrenes Holdbarhed, ligesom *Drueskimmel* har forringet Jordbærrenes Holdbarhed meget.

I Hvidkaal er der under særlige Forhold iagttaget en tør Forraadnelse i Stokken, hvorved Hovedet visner; skulde lignende Angreb findes, bedes Materiale indsendt til Lyngby, med Angivelse af Sorten og Frøets Herkomst.

Kartoffelskimmel fandtes i de tidlige Sorter fra 7. Juli men blussede særlig op 17.—20. Juli. *Rodfillsvamp* har i mange Tilfælde ødelagt Spirerne og været medvirkende til en ueansartet Bestand.

Bladlus ses adskillige Steder i stor Mængde, særlig paa Blommetræer og Frugtbuske.

Kaalfluellarven har optraadt langt mindre ondartet end sædvanlig, men har dog nogle Steder gjort stor Skade, særlig i Blomkaal.

Gulerodsfluens Larve har nogle Steder ødelagt en Del Gulerødder og Persille.

Stærke Angreb af *Ærte-Blærefoden* og *Galmygglarver* paa Bælge og i Skud og Blomster er iagttaget nogle Steder.

Snegle optræder i meget stor Mængde og gør Skade i forskellige Afgrøder.

Der er for Juli indkommet 65 Beretninger, deraf 34 fra Øerne og 31 fra Jylland.

Korn. Havren har nogle Steder haft usædvanlig mange *Hvidaks*. I Byg er der flere Steder iagttaget kærneløse, men iøvrigt friske Aks eller Smaaaks; et enkelt Sted, hvor Fænomenet er iagttaget, ser det nu ud til at Aksene kærnesættes fuldtud, men meget senere end normalt.

Lyspletsyge omtales endnu fra flere Steder, fra Viborg og Mariager som stærkt tiltagende; ogsaa paa Mors er Angrebene nu fremtrædende. Mod *Lyspletsyge* i Hvede har Mangansulfat hjulpet i fire Tilfælde, selv naar det blev givet i Begyndelsen eller Midten af Juni (M. Bakman, Hakon Sørensen J. Siggaard); Svovlsur Ammoniak givet som Overgødskning til Hvede, Rug og Byg har hjulpet i enkelte Tilfælde.

Gulspidsyge i Havre og Byg forekommer flere Steder i Vest- og Midtjylland, samt paa Mors, ved Brønderslev, Mariager og Nimtofte; udmærkede Resultater af Blaastensbehandlingen omtales fra Dybvad og Rødding, samt fra Ribe, hvor der er forbavsende Virkning af Sprøjtning med 2 % Blaastensopløsning (Bachmann-Olesen, M. N. Bruhn, Johs. Siggaard).

Til forrige Maanedes Meddelelser om Angreb af *Stribesyge* (*Pleospora graminea*) kan føjes lignende fra Nordenskov, Mariager, Djursland, Horsens, Skellerup, Ejby, Drejø og Slagelse. Det er navnlig Guld-Bygget, der er smittet.

Stærkere Angreb af *Bladpletsyge* (*Pleospora teres*) er — foruden adskillige i Prentice-Byg — iagttaget i Sejr-Byg (M. Greve).

Bladpletsyge i Havre (*Helminthosporium avenae*) er i Aar konstateret flere Steder, pletvis med ødelæggende Virkning. *Havrens Mørkpletsyge* (*Septoria avenae*) er kun omtalt fra et Par Lokalteter. Hvede, indsendt fra Brørup, led af *Graapleetsyge* (*Septoria graminea*), der er almindelig paa Egnen. Byg med rhombiske, graa Bladpletter ses hyppigt i Markernes Yderkanter; i Pletterne fandtes *Heterosporium hordei*, samt lidt *Marssonina secalis*.

Fodsyge i Hvede omtales som udbredt og ondartet fra Allingaebro, Aarhus, Varde, Haderslev Amt, Vestfyn, Ærø og Kallundborgegnen. Spredte Angreb i Hvede efter Brak omtales, men med mangestemmig Vægt udpeges Hvede efter Byg som Hovedkilden til de ondartede Angreb; særlig grelt bliver det i de Tilfælde, hvor Marken har været delt forud for Hveden. Hertil kommer smaa begrænsede Angreb paa kolde, vaade Pletter, paa Kulepladser o. l. Ved Brønderslev er dog Jordbehandlingen vigtigere end Forfrugten, Stubben eller Græsmarken bør opharves inden Pløjningen (V. Kristensen). Ved Aalborg er iagttaget skadelige Følger af Overfygning med Vejstøv (Andersen-Lyngvad); ogsaa for rigelig Kørsel med Ajlevogn har sat uheldige Spor (J. C. Ellehauge). Paa Sorterne synes der f. Eks. ved Tystofte Forsøgsstation, trods stærke Angreb, ikke at være nogen Forskel.

Fodsyge i Byg omtales, men i langt mindre Grad. Ved Grenaa har Angreb vist sig i Byg efter Byg, i Pletter, hvor der efter en 80 mm Regn stod Vand. *Knækkesyge* i Rug er ret udbredt, stedvis ondartet; ved Studsgaard er Storm-Rug særlig medtaget. Ved Borris er Angrebet stærkere i tidligsaat Rug efter Ærtehavre end i sildigsaat Rug efter Kartofler. Ved Tylstrup er en sildig saat, fra Efteraaret tynd Mark kun ubetydeligt angrebet, i Modsætning til de øvrige Marker.

Nøgen Hvedebrand (*Ustilago tritici*) er iagttaget i Standard-Hvede (J. Wested).

Nøgen Bygbrand (*Ustilago nuda*) er fundet af mange Medarbejdere (Binder-, Guld- og Sejr-Byg). Med Undtagelse af et stærkere Angreb i Sejr-Byg er alle Angreb svage, 1—2 Promille syge Planter eller færre. Hertil kommer dog rigelige Angreb af baade *Nøgen* og *Dækket Bygbrand* (*Ustilago hordei*) paa Drejø (N. P. Kristensen).

Nøgen Havrebrand (*Ustilago avenae*) synes stadig meget sjælden. Paa samme Maade betegnes

Stinkbrand (*Tilletia caries*) af de enkelte, der nævner den. Af *Rugens Stængelbrand* (*Urocystis occulta*) findes mange — og enkelte ondartede — Angreb paa Horsenseggen (C. A. Nørholm) og dette gælder sikkert i videre Kredse.

Gulrust (*Puccinia glumarum*) er udbredt, men omtales kun fra nogle østjydske Lokalteter som betydende. Tillige omtales enkelte betydende Angreb fra Viborgeggen, hvor i et Gødningsforsøg 600 kg Norgesalpeter er meget stærkere angrebet end 400 og 200 kg (A. P. Aidt). Af Sorterne nævnes Panser-Hvede flere Gange som befængt, Standard-Hvede enkelte Gange. Ved Tystofte var Angrebet fremtrædende paa visse Familier af Smaa-Hvede, samt nogle nye, svenske Sorter (H. Bagge).

Bygrust (*Puccinia anomala*) bredte sig sidst i Juli paa alle Bygsorterne i Boderup Forevisningsmark (H. H. Holme Hansen).

Afsvampningen. I et Forsøg med godt 15 % Stinkbrand i Ubehandlet fandtes efter Overbrusning med Blaasten omtrent 2 % syge Planter, medens Tørafsvampning med Kobberkarbonat (200 g pr. kg), Tillantin C (100 g) og Rex (300 g) virkende meget tilfredsstillende (J. Christensen). I et Forsøg med 25 % Stinkbrand i Ubehandlet har Overbrusning med Tillantin C fjernet Branden helt, Tørbejdsning med samme, samt Overbrusning med Germisan eller Blaasten ladet enkelte smittede Planter tilbage; af Vækst var Blaasten svagest, Germisan bedst. Formalin viste nogen Virkning mod Sneskimmel i Rug. Prøvet paa Byg med 40 % Stribesyge viste Blaasten, Germisan og Tillantin C (vaadt eller tørt) sig lige gode, Tutan lidt ringere (M. Bakman). Med 20 % Stribesyge i Ubehandlet gav Nedsækning i Blaasten enkelte syge Planter til Rest, Overbrusning med $\frac{1}{2}$ % Germisan eller Tillantin C kun ganske enkelte, og en sværere Plantebestand (P. Grøntved).

Om Afsvampningsprøverne i Lyngby skal — paa Grundlag af de optalte Sygdomsprocenter — gives følgende foreløbige Meddelelser: Mod Stinkbrand i Hvede var Overbrusning med 12 Liter 0.25 % Agfa eller Germisan (30 g pr. hkg) samt med 12 Liter 0.375 % Tillantin C (45 g pr. hkg) meget virkningsfuld; ved Tørafsvampning opnaaedes meget virkningsfuld Afsvampning ved Brug af følgende Mængder pr. hkg Hvede: Abavit B, Magdeburg 225, Magdeburg 175, Magdeburg 175/5 og Tutan — alle 200 g; Tillantin-Vaadbejdse, Tillantin-Tørbejdse — begge 100 g; Germisan og Tillantin C er ikke i dette Forsøg anvendt tørt, men har i tidligere Forsøg været meget virkningsfulde, naar der anvendtes 100 g. Tørbejdsning med Rex (300 g) og Overbrusning med 12 Liter 0.25 % Tillantin C (30 g) stod lidt tilbage for de forud nævnte Behandlinger.

Mod *Rugens Stængelbrand* var Overbrusning med 12 Liter 0.5 % Agfa (60 g), 12 Liter 0.375 % Germisan (45 g) eller 12 Liter 0.25 % Tillantin C (30 g) meget virkningsfuld; ved Tørafsvampning opnaaedes meget virkningsfuld Afsvampning med: Abavit B, Magdeburg 225, Magdeburg 175, Magdeburg 175/5, Rex og Tutan — alle 200 g; Tillantin-Vaadbejdse, Tillantin-Tørbejdse, samt Germisan og Tillantin C — 100 g pr. hkg. Rug. Overbrusning med 12 Liter 0.25 % Germisan (30 g) stod lidt tilbage for de nævnte Behandlinger.

Rodfrugter. Paa løs kalkrig Jord ses baade Runkel- og Sukkerroer angrebne af *Lyspletsyge*.

Bedeskimmelen (*Peronospora Schachtii*) er aabenbart i Fremgang baade i Sukker- og Runkelroer; fra Lolland-Falster omtales den som tidlig og ondartet i Sukkerroerne, særlig paa kalkrig Jord (P. N. Gaardmand, Holme Hansen). Hvorledes Angrebet kommer fra Naboers Frømarker og derefter breder sig i 1. Aars Markerne, ses bl. a. paa Graasten Landbrugsskole (H. Hansen).

Rodbrand har været vedholdende i Sukker-, Runkel- og Kaalroer. Runkelroerne har paa udprægede Kalktrangspletter, foruden den indsnørede Hovedrod, vist stærkt angrebne Siderødder; Bladene var paa mange Planter meget lyse, ensfarvet gullige eller hvidlige.

Kaalbrok (*Plasmodiophora brassicae*) omtales kun fra Karise, Nordby paa Samsø, Horsens- og Mariageregnen. Angrebene vil dog sikkert efter den stærke Nedbør vise sig udbredte.

Hvidbakteriose (*Erwinia carotovora*) har forskellige Steder i Landet allerede foraarsaget en Del helt raadne Turnips. Ved Tureby er en Mark med Kaalroefrø (Stamroer) næsten ødelagt.

Korsblomstskimmel (*Peronospora parasitica*) har i Jylland bredt sig stærkt i nogle Kaalroemarker; desuden er der fra Amager indsendt angrebet Blomkaal.

Tørforraadnelse (*Phoma napobrassicae*) i Rodhalsen anses for at være Aarsagen til at et Par Turnipsfrømarker ved Kallundborg er nødmødne. I Almindelig dansk Gartnerforenings Fællesudvalgs Prøvemarker har et Par af de deltagende Numre Hvidkaal vist sig angrebne af en lignende Sygdom i Stokken, med den Følge, at Hovedet visner; Sygdomsbilledet svarer til den amerikanske »black leg« (ikke at forveksle med Sortbensyge paa Smaaplanterne) og Svampen, der nærmest svarer til Beskrivelsen af *Phoma brassicae*, undersøges nu nærmere ved Rendyrkning.

Den af *Cylindrosporium brassicae* foraarsagede *Bladpletsyge* er fundet paa Norsk Maj-Turnips ved Hammel og paa Kaalroer ved Randers.

Kartofler. *Bladrullesyge* omtales fra Haslev og Nordsjælland som ødelæggende i Magnum Bonum. Angreb omtales endvidere fra Karise, Ørbæk, Hundslund, Horsens og Malling. Naar Kartoffelavlén paa Samsø i de senere Aar er gaaet meget stærkt tilbage synes det væsentligt at skyldes Bladrullesyge, der viser sig at være meget udbredt paa Øen.

Mosaiksyge er ligeledes i Fremgang, frem for alt i de tidlige Sorter, men ogsaa i de sildige, og vil nedsætte Udbyttet i nogen Grad.

Stippel, en Sygdom af lignende smitsom Natur som Mosaiksyge (kendelig paa smaa, kantede Pletter paa Bladene og Streger paa Bladribber og Stilke) er fundet ved Aalborg og paa Samsø.

Sortbensyge (*Erwinia phytophthora*) omtales kun af faa Medarbejdere. Tillige er der iagttaget en Forraadnelse af Stænglen, rimeligvis et Angreb af Rodfiltsvamp, der i den vaade Jord gaar over i en almindelig Forraadnelse. Angrebet omtales fra Tystofte (A. Feilberg), Aalborg (Andersen-Lyngvad) og fandtes ogsaa paa Samsø sammen med Rodfiltsvamp og typisk Sortbensyge.

Kartoffelskimmelen (*Phytophthora infestans*) fandtes allerede 7. Juli ved Tylstrup — primære Angreb paa Stængler af Richters Imperator (S. Svendsen) — og samtidigt blev tidlige Kartofler angrebet i Østsjælland. 11.—12. Juli var der Angreb i Aalborg og Esbjerg. 17.—20. blusser Sygdommen op, men enkelte Steder tager den først fat 27. Juli. Paa de sildige Sorter kom Hovedangrebet 18.—20. Juli og derefter spredte Angreb i de følgende Dage. Fra Hanherrederne omtales Angreb i Imperator og Up to date 27. Juli som det tidligste i mange Aar (N. Svaneborg). Da Vejrliget har været kontrært, maa det frygtes, at Sprøjtningen mange Steder ikke gennemføres.

Bladpletsyge (*Alternaria solani*) saas 19. Juli i Esbjerg paa Sharpes Victor. *Cercospora concors* indsendtes 20. Juli fra Jernved (P. Nygaard).

Rodfiltsvamp (*Rhizoctonia solani*) er meget udbredt og der er indkommet flere Sendinger med beskadigede Stængler og til Dels med det sporebærende Stadium »Graaben« (*Hypochnus*). Ovenfor er omtalt en Følgesygdom, der minder om Sortbensyge. I Esbjerg er der iagttaget gavnlig Virkning af Forspiring og af Afsvampning af Læggekoldene.

Bælgplanter. Paa indsendt Materiale er fundet *Kløverens Skivesvamp* (*Pseudopeziza trifolii*), *Lucerne-Skivesvamp* (*Pseudopeziza medicaginis*). I en Mark paa Djursland forekom nogle runde Pletter, hvor Kløverbladene visnede og Græsserne tog Overhaand; Aarsagen viste sig at være Angreb af Svampen *Macrosporium sarciniforme*. Angrebet var i Begyndelsen af Juli at se i flere Marker (A. Larsen-Ledet).

I en Rødkløverfrømark (Hersnap) i Hads Herred var der paa Stænglerne stærkt Angreb af *Gloeosporium caulivorum*, som den tætte Bestand og det fugtige Vejrlig har givet gode Betingelser; de angrebne Stængler er tilbøjelige til at knække (E. Staunskær).

Fodergræsser. I de første Dage af Juli blev nogle Hundegræs-Frømarker ret pludseligt brune i Toppen, som om de vilde modne, hvilket efter Blomstringen og hele Udviklingen var 2–3 Uger for tidligt. En Undersøgelse viste, at der foreligger en Tilstand, som i mange Henseender minder om *Fodsygen* hos Kornsorterne. De nederste Led af Straaet er brunfarvede, de omgivende Bladrester halvraadne og mere eller mindre skimlede (hvid og rødlig *Fusarium*, hvidgraa Skorper af *Myxomyceter*), Straaet mørt og let at rykke over, ofte stærkt plettet under Toppen. Angrebet er udbredt over hele Marken, men Nødmodningen iagttages særlig paa de højere Partier; lave Pletter og Strøg langs Hegn og Skov er mest grønne. De tætteste Marker synes værst angrebet og stærk Kvælstofgøskning uheldig, men Sammenligninger er dog vanskelige at drage; de enkelte radsaaede, rensede Marker, der endnu forekommer, ventes at klare sig bedst. Angrebet er navnlig iagttaget i Marker, der bærer Frø første Aar; men dette hænger i nogen Grad sammen med, at ikke faa Frømarker, der i Fjor gav et ringe Udbytte, blev pløjet op. I hvert Fald i enkelte Tilfælde har Angrebet allerede i Fjor — efter Avlernes Beskrivelse — sammen med Lejesæd været medvirkende til Udbyttets Svigten. Sikre Oplysninger om, hvorledes Marker, der var angrebne 1926, opfører sig i Aar, er det derfor vanskeligt at faa; Hvede og Byg, saaet efter ompløjet Hundegræs, staar fortrinligt.

Det er navnlig i Øst- og Sydsjælland, Angrebet er iagttaget, men ogsaa fra andre Egne foreligger der spredte Iagttagelser. De enkelte allerede foretagne Tærskninger har givet et meget ringe Udbytte, idet mange Avner er tomme. En enkelt Frømark med Italiensk Rajgræs efter stærkt fodsøgt Byg, synes ogsaa at have været angrebet.

At de to fugtige Forsomme har spillet en afgørende Rolle for Angrebets Udvikling, kan betragtes som givet. Forsøg paa at rendyrke Svampen i Straabaserne har, foruden en Del mørkt Mycel, givet *Fusarium*; Pletter paa den øverste Del af Straaet giver en Række forskellige Svampe, hvoraf ingen bestemt kan siges at være sygdomsvoldende.

Af *Skedesvamp* (*Epichloë typhina*) er der iagttaget en Del spredte Angreb i Hundegræs; kun i enkelte Tilfælde har de ødelagt alle Planterne paa nogle Kvadratmeter.

Dusksvamp (*Dilophia graminis*) omtales af enkelte Medarbejdere, *Hundegræsrust* (*Uromyces dactylidis*) kun fra Brønderslev.

Frugttrær. *Æbleskurv* (*Venturia inaequalis*) er mange Steder alvorlig, hvor der ikke er sprøjtet, og har foraarsaget meget Bladfald, især paa Graastener.

Hvor der er sprøjtet gentagne Gange er Skurven holdt nede, men Sprøjtningen har i Aar ofte været vanskelig at faa udført og har til Tider foraarsaget Sprøjteskade, enten brune Pletter paa Bladene eller ru Overflade paa Frugterne.

Sprøjteskaden i Aar bekræfter Iagttagelserne fra tidligere Aar, som viser, at Sprøjteskaden er

almindeligst i fugtige Aar, hvor Sprøjtning absolut ikke kan undværes, hvis man skal have skurvfri Frugt. Hvid Bordeauxvædske (1 kg Blaasten + 2 kg brændt Kalk til 100 Liter Vand), der sjældent foraarsager Sprøjteskade, har dog ved Blangstedgaard gjort Overfladen ru paa en Del Sorter, særlig paa Cox' Orange, Boiken, Belle de Boskoop og Codlin Springrove (N. Esbjerg) og ved Svendborg særlig paa Casseler Reinet. Begge Steder var der praktisk talt ingen Skade paa Bladene, og disse ru Partier paa Frugterne forringer disses Værdi langt mindre end Skurvpletter gør. Hvid Bordeauxvædske anvendes nu af de fleste større Frugtavlere i Stedet for almindelig 1% Bordeauxvædske. Ved Frejlev har Bordeauxvædske (1 : 1.5 : 100) gjort Fortræd, særlig paa Belle de Boskoop i Slutningen af Blomstringen, medens Svovlkalk 1 : 40 paa det Tidspunkt ingen Fortræd gjorde (C. Sass-Nielsen). Ved Aabyhøj har der været ret stærk Sprøjteskade efter Sprøjtning med Nosprasen (N. Gram).

I Aar kan flere Æblesorter, f. Eks. Ildrød Pigeon og Cox' Orange have en ret ru Overflade, selv om de ikke er sprøjtede, og dette Forhold kan bevirke, at Sprøjtningen faar Skyld for at have foraarsaget mere Skade, end den i Virkeligheden har.

Ligeledes kan *Bladpletsyge*, der skyldes ikke opklarede fysiologiske Forhold, og som viser sig som brune Bladpletter, der efterfølges af Bladfald, meget vanskeligt skelnes fra Sprøjteskade. Bladpletsygen er almindelig i Aar og som sædvanligt især alvorlig paa Cox' Orange.

Om ondartede Skudangreb af *Kærnefrugtskimmel* (*Sclerotinia fructigena*) meldes fra Ribe, Holsted og Svendborg; særlig Keswick Codlin og Charlamowsky angribes (J. Siggaard, N. Gram, A. Weber).

Æblemeldug (*Podosphaera leucotricha*) har ved Grenaa angrebet et yngre Skovfoged-æbletræ saa ondartet, at det nu efter flere Aars Angreb er ved at gaa ud (N. Gram).

Paa indsendte Skyggemoreller fra Charlottenlund fandtes stærkt Angreb af *Kirsebærskurv* (*Fusicladium cerasi*),

Stenfrugtskimmel (*Sclerotinia cinerea*) har i Aar gjort megen Skade særlig paa Kirsebær, dels ved Skudangrebet, men ogsaa ved Frugtangrebet paa Sødkirsebær, som har holdt sig meget daarligt.

Moreller ved Aabyhøj paa stærkt kalkholdig Overgrund, men svag kalktrængende Undergrund lider af *Gummiflod* (N. Gram). Ret stærkt Angreb af *Haglskudsyge* er konstateret paa indsendte Blade af Victoriablomme fra Horsens og paa samme Sort ved Charlottenlund (J. Irgens-Møller), samt paa Mirabelleblade fra Dybvad.

Heksekoste (*Taphrina insititia*) angriber ved Herning rodægte Svedsker (N. Gram).

Frugtbuske. Frosten i Foraarstiden har skadet Hassel, baade almindelig og storfrugtet, stærkt mange Steder i Jylland og paa Als (N. Gram).

Espaliervin var stærkt angrebet af *Meldug* (*Uncinula necator*) ved Stevning paa Als (N. Gram).

Der meldes om Angreb af *Stikkelsbærdræber* (*Sphaerotheca mors uvae*) rundt om i Landet, dog synes Sygdommen ikke at være særlig ondartet. Ved Ribe angriber den ogsaa Solbærbuske (A. Dalskov).

Sprøjtning med Svovlkalk 1:50 efter Afblostringen paa godt 100 forskellige Stikkelsbærsorter ved Blangsted, viser at baade nogle røde, grønne og gule Sorter skades heraf, medens andre Sorter af alle Farver taaler denne Sprøjtning (N. Esbjerg).

Skivesvamp (*Gloeosporium ribis*) begynder nu mange Steder at foraarsage Bladfald, især paa Stikkelsbær. Ved Borris var der stærkt Udslag for Sprøjtning med Bordeauxvædske. Ved Spangsbjerg viser Houghton sig som sædvanlig modstandsdygtig.

I mange Haver i Jylland falder mange store Bær af Stikkelsbærbuskene uden nogen paaviselig Grund (N. Gram).

I nogle Tilfælde begyndte Bærrerne sidst i Maaneden at visne paa Hindbær, særlig Superlativ, som var stærkt angrebet af *Hindbær-Stængelsyge* (*Didymella applanata*). Iøvrigt synes ofte selv stærkt angrebne Kulturer at bære fortrinligt, hvilket rimeligvis skyldes den tilstrækkelige Fugtighed i Aar til Hindbærrerne i Forbindelse med god Kultur.

Der er atter i denne Maaned kommet Meddelelser om Fajstrup, der er dræbt af Foraarskulden. Ved Studsgaard var alle Marlborough angrebet af *Mosaiksyge*, medens en lokal, navnløs Sort ved Siden af var fri (N. Gram).

I Haver ved Ry findes en Sygdom, der viser sig som kræftlignende Svulster paa Hindbærstænglerne; Sygdommen har bredt sig siden i Fjor (N. Gram).

Køkkenurter. *Drueskimmel* (*Botrytis cinerea*) har været ondartet paa Jordbær i denne fugtige Forsommer, ligesom *Bladpletsyge* (*Mycosphaerella fragariae*) synes almindelig.

Bønnesyge (*Gloeosporium lindemuthianum*) har været begunstiget af Vejret og derfor helt ødelagt mange Planter paa et tidligt Tidspunkt, hvor der har været anvendt smittet Udsæd.

St. Hanssyge foraarsaget af *Aphanomyces euteiches* er konstateret paa Ærter fra Rødding.

Paa indsendte Tomater fra Horsens og Skellevbjerg er fundet *Kransskimmel-Sovesyge* (*Verticillium albo-atrum*) og paa Tomater fra Amager og Vejle *Storknoldet Bægersvamp* (*Sclerotinia sclerotiorum*).

Selleri-Bladpletsyge (*Septoria apii*) er almindelig og bør standses ved Sprøjtning med Bordeauxvædske.

Løgskimmel (*Peronospora Schleideni*) er almindelig; ved Klengberg paa Als havde de mindste Sætteløg givet de stærkest angrebne Planter (N. Gram). Over „Bløde Løg“, Bakteriose, klages der ogsaa fra flere Steder.

Ved Spangsbjerg er der konstateret enkelte Blomkaalsplanter med *Pletbakteriose* (*Bacterium maculicolum*).

Andre Planter. *Meldug* er alvorlig baade paa Tjørn (*Podosphaera oxycantha*) og paa Roser (*Sphaerotheca pannosa*). Paa indsendte Tjørneplanter fra Hovedgaard var der stærkt Angreb af *Tjørnerust* (*Gymnosporangium clavariiforme* samt af *Phytophthora* sp.).

En Tjørnehæk ved Gerrild er blevet angrebet af *Rodfordærver* (*Polyporus annosus*) rimeligvis ved Smitte fra Hegnspæle (N. Gram). Paa Tjørneblade fra Holte er konstateret *Vildling-svamp* (*Entomosporium maculatum*).

Endvidere er der flere Steder konstateret *Stokroserust* (*Puccinia malvacearum*), *Mahoniarust* (*Puccinia mirabilissima*) fandtes ved Tranbjerg, *Drueskimmel* (*Botrytis* sp.) paa hvide Liljer fra Brønshøj, og *Botrytis paeoniae* flere Steder paa Pæon, ligesom der ogsaa ofte findes *Drueskimmel* i Rosenknopper, der ikke vil springe ud.

Paa Pil er fundet *Kræft* (*Nectria galligena*) ved Dalby, *Bladpletter* forårsaget af *Marssonina salicicola* ved Holte og *Stængelpletter* forårsaget af *Cryptosporium hysterioides* ved Studsgaard.

Straaleplet (*Actinonema rosae*) samt *Septoria rosae* fandtes paa Roser fra Lolland, og ved Lyngby og Spangsbjerg fandtes stærkt Angreb af *Entyloma calendulae* paa Morgenfruer.

Lyngby, d. 8. August 1927.

ERNST GRAM.

Korn. Angreb af *Havreaalen* (*Heterodera Schachtii*) i Hvede omtales fra Kokkedal, i Havre og Byg fra Egeby (Lolland), Vallø, Højerup (Fyn), Ærø, Samsø, flere Marker ved Flensborg Fjord og mellem Aabenraa og Sønderborg, Grenaa, Hadsherred, Hammel, Hornsletten og Mors Paa Vallø Hovedgaard er Havren efter Kartofler sund og meget frodig, hvorimod den efter Byg er meget tynd og lav (E. Gram). Fra Ærø skrives, at Angrebene er mere udbredt end tidligere; i een Mark er ca. 50 % af Bestanden paa Retur (A. M. Hansen). I Sønderjylland er der stærkt Angreb i en enkelt Ager i et Par Havremarker, der ellers kom efter Roer, men hvor der i nævnte Ager var taget Staldfoder i Stedet for Roer, det ene Sted i 1926, det andet i 1925. Et tredje Sted i samme Egn var der, til Trods for, at der ikke skal have været dyrket Havre i 8 Aar, stærkt Angreb i Havre efter Hvede, ret slemt efter Byg, men saa godt som intet efter Roer (H. Hansen).

Kornlusen (*Macrosiphum granarium*) er ved Maanedens Slutning fundet i Mængde paa Hvede ved Kokkedal og Lyngby.

Angreb i Rugaks af *Rug-Blærefoden* (*Limothrips denticornis*) er almindelige i Frederiksborg Amt, og Skaden stedvis betydelig; et enkelt Sted er ogsaa *Aks-Blærefoden* (*Phloeothrips frumentaria*) iagttaget (H. E. Jensen).

Et stærkt Angreb af *Hvedemyg* (*Contarinia tritici*) iagttoges de sidste Dage i Maanedens paa Søholt, særlig i sentsaaet Gulbyg; i Hvede var der ogsaa en Del Angreb (H. H. Holme Hansen). Ved Høng sværmede Myggene den 6. Juli over flere Hvedemarken, travlt beskæftiget med Æglægning i de halvtudskredne Aks; i den lune, stille Aften, kunde man let iagttage, hvorledes Myggene borede Læggebrodde ind imellem Avnerne — et Antal af 10 Myg pr. Aks var meget almindeligt (Hans Th. Jensen). Ved Ebberup og Hedehusene er der iagttaget Angreb af *den orangeule Hvedemyg* (*C. aurantiaca*).

Nogle forsinkede Beretninger om *Stankelbenangreb* (*Tipula paludosa*) er indkommet (Vestlolland, Trørød, Hvalsø-Lejrengnen, Aagaard, Københoved, Ribeengnen Velslev, Jernved, Oksbøl, Skals- og Nørre Aadalen). I Aagaardengnen er mange Marker med Grønjordshavre tyndet slemt, maaske over 50 % af Bestanden er gaaet bort, men jeg har ikke hørt om Omsaaning (Lars Hansen). I Skals- og Nørre Aadalen har Larverne fortæret baade Havre og Udlæg (A. P. Aidt). Om Virkningen af Schweinfurtergrønt og Klid foreligger Meddelelser fra Lejre, Svenstrup og Vestlolland. Der har været god Virkning, hvor den har været anvendt i rette Tid. Paa Svenstrup staar saaledes Bygget saa vel som den Havre, der blev saaet efter det ødelagte Byg, godt (M. Greve). Fra Vestlolland hedder det, at flere Landmænd, som ventede 8—10 Dage med Udstrøningen, er tilbøjelige til at mene, at Udstrøning umiddelbart efter Saaningen vilde være bedst (H. H. Holme Hansen).

Fritfluelarven (*Oscinis frit*) omtales saa at sige ikke eller der skrives, »intet Angreb af Betydning« o. l. Fra Holstebro hedder det: der er paafaldende faa i Aar, og selv hvor de findes, har de gjort meget lidt Skade; kun i 2 Stk. Staldfoder, meget sent saaet, har de taget en kendelig Part af Bestanden (P. O. Overgaard).

Hvidaks i Havre er et meget almindeligt Fænomen (Faaborg, Dronninglund o. a. St.), men skyldes vist kun i ringe Grad Fritfluen. Fra Dronninglund skrives saaledes: der er ualmindelig mange *Hvidaks* i Havren . . . Smaaaksene ser i Almindelighed »rene« og ubeskadigede ud, saa i de fleste Tilfælde er det næppe Fritflueangreb, muligvis i adskillige Tilfælde Nattefrost (O. Bachmann-Olesen).

Over »*Krebs*«, *Kornbiller*, i Havre klages der fra Grenaa (Arne Larsen-Ledet).

Spurve (*Passer domesticus* og muligvis *P. montanus*) begyndte d. 20. i Dronningens Vænge deres Angreb i Byg og Hvede (H. Øhlens).

Runkelroer og Sukkerroer. *Roeaal* (*Heterodera Schachtii*) har ved Haarby gjort stor Skade i 1½ Td. Ld. Sukkerroer efter Runkelroer i 1926.

Bedelus (*Aphis papaveris*) har begyndt at optræde baade i 1. og 2. Aars Roer, de fleste Steder dog kun i ringe Grad (Abed, Haslev, Slagelse, Jerslev, Sydsjælland — Blangsted, Dalum, Ejby, Korinth, Faaborg, Ærø — Haderslev, Pjedsted, Vejle, Lystrup, Hornslet, Grenaa, Mors, Brønderslev, Fjerritslev. Enkelte Steder har de dog i Slutningen af Maanedens begyndt at tage kraftigere fat (Næsgaard, Boderup, Lundby, Tystofte, Frederiksborg Amt), saa man ikke vedblivende har kunnet nøjes med Knibning og Dypning, men har maattet tage fat paa Sprøjtning. Fra Lundby advares der imod at sprøjte mod Vinden: en Mand, der havde sprøjtet med Nikotin 0.1 %, blev syg og sengeliggende et Par Dage med alle Symptomer paa en Nikotinforgiftning (P. Hjertholm).

Smælderlarver (*Agriotes* sp.) har flere Steder i Brønderslevegnen overgnavet de nylig udtyndede Runkelroer (V. Kristensen).

Glimmerbøsser (*Meligethes aeneus*) er ved Tystofte de sidste Dage i Maanedens iagttaget i Runkelroer til Frøavl (A. Feilberg).

Aadselbillelarver (*Blitophaga opaca*) har begyndt ved Maanedens Slutning at vise sig (Rødding, Vejle Vesteregne og Thyrsbæk).

Sparsomme Angreb af *Bedefluens Larve* (*Pegomyia hyoscyami*) ses hist og her (Lundby, Haderslev Amt — Varde — Ribe — Esbjerg).

Spurve (*Passer domesticus* og muligvis *P. montanus*) var i Midten af Maanedens paa Færde i Rødbeder i Forevisningsmarken ved Tranbjerg. Udspænding af hvide Snore over Rækkerne hjalp (Niels Gram).

Kaalroer. Turnips og Kaal *Kaallus* (*Aphis brassicae*) er i de fleste Egne ikke iagttaget eller der er kun ubetydelige Angreb hist og her. Kun enkelte Steder er de ret talrigt paa Færde i Kaalroer (Dalum, Ejby, Dyrehavegaard ved Kolding, Grenaa, Slagelse) det sidstnævnte Sted ret almindelig paa saavel Hvidkaal som Rødkaal (A. Dalskov).

Ørentviste (*Forficula auricularia*) har ved Lyngby og Tystofte gjort en Del Skade paa Blomkaal (H. Øhlens, A. Feilberg).

Smælderlarver (*Agriotes* sp.) har flere Steder i Brønderslevegnen overgnavet de nylig udtyndede Kaalroer (V. Kristensen).

Jordlopper (*Phyllotreta*-Arter) omtales kun fra Hillerødegne, Oringe og Forevisningsmarken i Tranbjerg. Fra Oringe skrives, at de i Begyndelsen af Maanedens var slemme ved Majroer og Bortfelderroer; nu (28/7) synes Angrebet at være hørt op (N. Hansen).

Minering i Roe- og Radiseblade af Larver af *Ph. nemorum* er iagttaget enkelte Steder bl. a. i Dronningens Vænge (H. Øhlens).

Larven af *Bladribbe-Snudebillen* har bl. a. været paa Færde i Borris og Herning. Fra det sidstnævnte Sted skrives: omtrent Halvdelen af Bestanden i 1 ha Kaalroer er for Tiden angrebet; der er store, sammenhængende Pletter i Midten af hvilke Planterne er stærkt medtagne; Bladene med fremskredet Angreb bøjer Bladrandene opad og faar efterhaanden Skeform (Binderup). Beskrivelsen tyder paa, at *Blærefoden* (*Thrips angusticeps*) ogsaa har været paa Færde her.

Glimmerbøssen (*Meligethes aeneus*) har optraadt meget sparsomt. Fra Skanderborg hedder det, at den i en Yellow Tankard Mark gentagne Gange (særlig omkring d. 5.—6. og d. 12.—13. Juli) har gjort Tilløb til talrig Optræden, men den lave Temperatur i Forbindelse med rigelig Nedbør og Blæst har forhalet Angrebene, der synes at være ret betydningsløse (Jørgen Christensen). Paa Lange-land, hvor Billerne allerede var paa Færde d. 13. Maj, har Haglbyger og Regnvejr senere holdt dem Stangen, saa Angrebene ogsaa der har været uden Betydning (K. Hansen).

Skulpe-Snudebillen (*Ceutorrhynchus assimilis*) har ligeledes været sparsomt paa Færde.

En Del Angreb af *Kaalmøllarver* (*Plutella cruciferarum*) er ved Maanedens Slutning bemærket i Fredericiaegnen (M. Olsen).

Paa Gisselfeldt er de første *Kaalorme* (Larver af *Pieris* sp.) observeret i Slutningen af Maanedens (H. Wedege).

Krusesyge, foraarsaget af *Krusesyge-Galmyggen* (*Contarinia nasturtii*) begyndte at vise sig omkring Midten af Maanedens (Tystofte, Graasten—Aabenraa, Aarhuseggen, Struer), nogle Steder først lidt senere: »den sidste halve Snes Dage (Dalum), Slutningen af Maanedens (Lyngby, Pjedsted); kun fra Viborg hedder det »fra det tidlige Foraar«. Den synes at være udbredt over største Delen af Landet, saavel i Jylland (dog ikke i Vendsyssel og største Delen af Vestjylland), som paa Øerne.

Mange Steder er Angrebene endnu af mindre Betydning (Lyngby, Skævinge, Holbæk Amt, Juellinge, Gjorslev, Slagelsesegnen, Oringe — Ejby — Grenaaegnen, Hornsletegnen, Malling, Allingaaebro, Varde, Ringkøbing, Viborg, Struerregnen, Brønderslev. Om stærke Angreb foreligger der Meddelelser fra Lolland, Jerslev, Høng, Tune, Rønnede, Tystofte, Sydsjælland (særlig Egnen omkring Baarse, Allerslev, Jungshoved m. fl. Steder) — Aarslev, Blangsted, Dalum, Ærø — Graasten—Aabenraa—Christiansfeld, Pjedsted, Høver og Omegn, Aalsrode, Mariager. Fra Høver og Omegn skrives: overalt her paa Egnen viser Krusesygen sig; den har paa sine Steder ikke gjort saa lille Skade, idet Roerne i de sidste 14 Dage ikke har groet noget videre. I Modsætning til 1926 er i Aar ogsaa Turnips angrebet (J. Georg Hansen).

Fra Dalum skrives ved Maanedens Slutning: »I Løbet af den sidste halve Sned Dage er Krusesygen begyndt at udvikle sig i en saa uhyggelig Grad, at det tyder paa, at dens Ødelæggelse i hvert Fald ikke vil komme til at staa tilbage for i Fjor. Foreløbigt er det navnlig Hvidkaal og Kaalroer, som er angrebet, og af Kaalroerne ser det ud til, at de, der er længst fremme i Udviklingen, hidtil har klaret sig bedst (L. P. Jensen).

Uden Angivelse af Ondartetheden er der Beretninger om Angreb fra Nyborgegnen, Odense, Faaborg — Vejle, Odder; fra Morsø skrives, at Angreb er ret almindelige, omtrent som i 1926. Aarhuseggen: i Modsætning til sidste Aar, hvor alle Markerne var medtaget, er det kun enkelte Marker, der er angrebet i Aar. Slutresultatet er Bakteriose, og Planter dør (E. Mouritzen). Østjylland: paa alle *sent* *saaede* Marker ses nu Galmyggens Angreb, ikke nær saa kraftigt som i 1926, men ledsaget af *meget* kraftige Bakterioseangreb. Det synes mig hævet over al Tvivl, at Saatiden er af afgørende Betydning i Aar — sen Saaning, mange Angreb (Jørgen Christensen). I Grenaaegnen ser det derimod ud til, at der ingen Forskel er mellem tidlig og sent *saaede* Roer (Arne Larsen-Ledet). Angrebet optræder saavel i Kaalroer som i Hovedkaal; i den sidste er Angrebet ofte ødelæggende, idet Trykket af de indadkrummede Blade ødelægger de smaa Hoveder. Angreb i Kaal omtales fra Høng »særlig slemt i Blomkaal«, Dronningens Vænge (Blomkaal), Oringe og Vordingborgegnen (Hovedkaal og Blomkaal), Nyborg »Angreb i Kaal synes mindre, hvor denne er plantet mellem Runkelroer langt fra sidste Aars Roer«, Odense »de fleste af mine Blomkaal og Rødkaal«, Blangsted (Rosen-, Hvid- og Rødkaal), Ærø (mange Hvidkaalsplanter i Haver), Tirsbæk (Hvidkaal, Rødkaal), Pjedsted. Fra flere Steder angives det, at Bakteriose ligesom i 1926 ledsager Krusesyge (Ørbygaard paa Lolland, Odense, Østjylland, Høve og Omegn, Hornsletegnen »paa Grund af det fugtige Vejr er Angrebene mange Steder efterfulgt af Forraadnelse« (J. C. Ellehauge). I flere Meddelelser bemærkes det, at Angrebet ligesom i 1926 er værst i den Side, der støder op til forrige Aars Roemark (A. M. Frederiksen, M. Greve, H. H. Holme Hansen). I Oddereggen er Shepherd tydelig mindre angrebet end Bangholm (Østjydske Frøavl).

Kaalfluellarven (*Chortophila brassicae*) har i de fleste Egne af Landet optraadt godartet. Af 51 Meddelelser lyder 38 paa: ikke iagttaget, ubetydeligt, lidt Angreb hist og her, uden større Betydning o. l. Fra Spangsbjerg hedder det: jeg har Indtryk af, at Kaalfluernen har været mindre ondartede i Aar; dette gælder ogsaa over for Blomkaal (E. Christiansen); fra Dronninglund: vist mindre Angreb end »normalt«, maaske ogsaa Angrebene bliver mindre fremtrædende paa Grund af det milde, fugtige Vejr (O. Bachmann-Olesen). Kun 18 Meddelelser drejer sig om betydeligere eller ondartede Angreb (Odsherred, Høng, Slagelse, Tystofte, Ærø, Rødding, Pjedsted, Grenaa, Ribe—Varde, Borris, Viborg, Morsø, Tylstrup). I Slagelseegnen er der i ikke ringe Grad iagttaget Forraadnelse, vel nok foranlediget af Kaalfluangreb (M. Olsen). Ved Grenaa hvor det især er gaaet ud over de sent *saaede* Kaalroer, er Angrebet fulgt af en udstrakt Forraadnelse i den midterste Del af Roelegemet (Arne Larsen-Ledet). Paa Ærø har Larverne kun gjort nævneværdig Skade i de sent *saaede* Marker (Chr. Sandager). Ved Tystofte faldt ved 2. Hakning en Del tilsyneladende sunde Planter; de havde imidlertid kun ganske faa Birødder og vilde sikkert i tørt Aar være faldet paa et tidligere Tidspunkt (H. Bagge). Ved Tylstrup begyndte Angrebet først i Juli, straks efter Udtynding; det gik særlig ud over Turnips og var værst nær ved Hegnene; gennemsnitlig er her 5—10 % af Planterne gaaet helt til Grunde (Sv. Svendsen). Ved Borris var Angrebet ondartet, særlig paa Mosejord (N. Klitgaard). Ved Viborg er Blomkaal næsten totalt ødelagt (A. P. Aidt). Paa St. Restrup har man med Held anvendt 2 Gange Behandling med 0.1 % Sublimatopløsning, og har herved holdt Kaalen fuldstændig fri for Larver; der tilføjes, at denne Behandling med lignende Udbytte har været anvendt i Zittauerløg og Gulerødder (H. Balle).

Snegle (*Agriolimax agrestis*) bortaad i det fugtige Vejr i Begyndelsen af Maaneden ved Oringe mange Kaalplanter, efterhaanden som de plantedes efter (N. Hansen).

Gulerødder. *Krusesyge*, forårsaget af *Gulerods-Bladloppen* (*Trioza viridula*) omtales kun fra Ribe, Viborg, Aalborg og Brønderslev. Fra Aalborg skrives: dette Angreb, som har været meget ondartet her paa Egnen, er i Aar ganske uden Betydning (O. Hein); ved Brønderslev er Angrebet heller ikke saa stærkt som de foregaaende Aar; Angrebet kom først samtidig med Varmen (P. Jensen). I Ribeegnen er der flere Steder iagttaget Angreb, dog ikke stærke (M. Sørensen); fra et enkelt Sted foreligger dog Meddelelse om stærkt Angreb (Johs. Siggaard). »Det synes næsten, som Angrebet er

værst paa den letteste og stærkest kalkede Jord (M. Sørensen), en lignende Udtalelse foreligger fra A. Dalskov: er ret almindelig i mange Haver, navnlig hvor Jorden hurtig bliver tør, er sandet el. l.»

Gulerodsfluens Larve (*Psila rosae*) har nogle Steder gjort stor Skade i Gulerødder (Tystofte, Oringe, Varde); ved Mariager er Angrebet iagttaget baade i Mark og Have (Svend A. Rasmussen); i Dronningens Vænge, Lyngby, optræder den kun sparsomt (H. Øhlers). Ved Tystofte er det gaaet ud over Pariserkarotter, hvorimod Amsterdamer, der er saaet samtidigt (midt i April), kun har ganske enkelte Angreb (A. Feilberg); ved Oringe er derimod Amsterdamer Karotter meget stærkt angrebet, medens Nantes og andre Sorter er mindre eller slet ikke angrebet (N. Hansen). Ved Tystofte, Strøllille eller Skævinge har den omtrent ødelagt Persillen (A. Feilberg, L. Larsen); ved Oringe er et tidlig saaet Bed meget stærkt angrebet, i de sidste Dages fugtige Vejr er det dog begyndt at grønnes igen; medens et senere saaet Bed, der er drysset over med Naftalin (23/7), endnu er helt frisk (N. Hansen).

Bælgplanter. *Kløveraål* (*Tylenchus devastatrix*) har ved Jyderup og Ejby foraarsaget store, bare Partier i Kløvermarker (Fr. Krogh, H. Hansen).

Bedelus (*Aphis fabae*) er ved Maanedens Slutning begyndt at vise sig i Hestebønne ved Lyngby og i Frederiksborg Amt.

Angreb af *Ærtethrips* (*Physopus robusta*) og *Galmyg* (*Cecidomyia*) optræder ved Lyngby, Næstved og Ørtinge ved Odder ret stærkt paa Bælg og i Skud og Blomster.

Fodergræs. Angreb i Hundegræs af en *Uglelarve* (*Hadena strigilis*?) er iagttaget ved Rødding (M. N. Bruhn).

Rævehalemyggens Larve (*Oligotrophus alopecuri*) har ved Grenaa været paa Færde i Rævehaleblomster (Arne Larsen-Ledet).

Frugttræer. *Bladlus* (*Aphidae*) paa Æbletræer har ved Blangsted bredt sig en Del siden d. 1/7; nu (13/7) er de angrebet af Svamp, som breder sig og ventelig kan udrydde dem. Mange Sorter er angrebet, mest Nonnetit, ikke Bismarck og Wealthy (N. Esbjerg). Paa Blomme er der usædvanlig stærkt Angreb i Haver paa Fyn (P. Wad) og ved Askov, Sdr. Stenderup og Taulov (Niels Gram).

Borebiller (*Xyloterus domesticus*) er iagttaget i Blomme paa Nybrogaard: enkelte Grene var gennemhullede, og i Hullerne fandtes saavel Biller som Larver (H. Øhlers).

Snareorme (*Hypnemeuta*) har optraadt almindeligt, men ikke særlig ondartet i Lyngby og Omegn.

Ved Brønderslev er der stærkt Angreb af *Æblevikleren* (*Carpocapsa pomonella*); paa Grund af det regnfulde Vejr kunde der ikke sprøjtes i Forsommeren (P. Jensen).

Ringspinderlarver (*Gastropacha neustria*) omtales fra Høng Husmandsskole, Pjedsted (i stor Udstrækning) og Udbyhøj. Ved Høng optraadte den overordentlig talrigt, navnlig i den Del af Haven, hvor der var Læ; Sprøjtning med 0,3 % Blyarsenat (sat til Bordeauxvædske) standsede fuldstændig Angrebet (Hans Th. Jensen).

Pære-Galmygges Larve (*Contarinia pirivora*) har ved Blangsted ødelagt et ret stort Antal Frugter (N. Esbjerg). Paa Vilvorde hvor der i 1926 var meget stærkt Angreb, er der, uden nogen foretagen Bekæmpelse, ikke fundet en eneste angrebet Pære (J. V. Irgens-Møller).

Mideskurv, frembragt af *Pære-Galmider* (*Eriophyes piri*) omtales fra Ørting Skole og Tved ved Holsted, »Rødt Spind« (*Paratetranychus pilosus*) paa Pæreespalier fra samme Sted og Avnbøl.

Frugtbuske. *Bladlus* (*Aphidae*) er i alle Haver paa Fyn til Stede i stor Mængde. Hos en Havebruger i Vejstrup, der i 1926 var stærkt plaget af Fugle, der aad Knopperne af Ribs og Stikkelsbær, sprøjtedes der i denne Anledning med Carbokrimp: Fuglene udeblev — om af denne eller anden Grund — og af *Bladlus* var der heller ingen, medens en Del usprøjtede Solbærbuske, som stod for sig selv, var fyldt med dem (P. Wad). En forsinket Beretning fra Juni melder om *Bladlus* paa Frugtbuske, særlig Solbær, mange Steder i Jylland (Vejstrup, Kirial, her ogsaa paa Loganbær, Lambjerg paa Als, Sdr. Stenderup, Taulov, Forevisningsmarken ved Aunbøl (Niels Gram).

Hindbærbillen (*Byturus tomentosus*) klages der over fra Helsingør og Aabyhøj. Fra førstnævnte Sted skrives der, at de ogsaa gaar ind i Blomsterne paa Æble og Pære, æder Støvdragerne og ødelægger Blomsterne (O. Kirketerp).

Stikkelsbæorm, Larver af *Stikkelsbær-Bladhvepsen* (*Nematus ribesii* eller *N. appendiculatus*) forekommer ret almindeligt over hele Aalborg Amt, dog ikke saa ondartet som i tidligere Aar. Ved Slutningen af Maanedens var de borte (O. Hein).

Solbærmider (*Eriophyes ribis*) klages der over fra Tystofte; forøvrigt giver Buskene trods rigelig Blomstring ingen Frugt, hvad de midteangrebne Buske ellers for en Del plejer (A. Feilberg); formodentlig skyldes det Mangel paa Befrugtning.

Køkkenurter. Angreb af *Rodaal* (*Heterodera radicola*) paa Tomater er iagttaget i et Gartneri i Horsens.

Bladlus (*Aphidae*) har optraadt ved Blangsted, Horslunde og Gisselfeld, henholdsvis paa Selleri og Artiskok.

Porremøl (*Acrolepia assectella*) har begyndt at vise sig i Dronningens Vænge (H. Øhlers).

Haveuglens Larve (*Mamestra oleracea*) gnaver ved Brønderslev af Tomatfrugter i Hus (P. Jensen).

Knoporme (Larver af *Agrotis* sp.) har ved Tystofte gjort ikke ringe Skade i alle Slags Køkkenurter (A. Feilberg).

Minering af *Selleri-Minérfluens* Larve (*Acidia heraclei*) ses i mere eller mindre høj Grad i næsten alle Haver i Aalborg. »Jeg tilraader Afplukning og Nedgravning af de angrebne Blade« (O. Hein). Opbrænding er sikkert sikrere, da Fluier har vist sig at kunne arbejde sig op fra temmelig store Dybder.

Løgfluens Larve (*Hylemyia antiqua*) har i Dronningens Vænge, Lyngby, gjort en Del Skade i Gule Løg og Skallotter (H. Øhlens).

Jordbærmider omtales fra Studsgaard, Askov og Forevisningsmarken i Gørding (Niels Gram).

Tusindben (*Blanjulus guttulatus*) gør stor Skade i Jordbær i Forevisningshaven i Aalborg, mange Bær indeholder over 50 Stk. Det synes som Späthe of Leopoldshal er mest yndet, maaske fordi Bærrene ligger saa tæt mod Jorden (O. Hein).

Snegle (*Agriolimax agrestis* o. a.) optræder i stor Mængde og gør Skade paa forskellige Afgrøder.

Mus (*Mus silvaticus*?) har ved Tystofte gnavet i Ærtebælge, dog kun i mindre Antal, og i mange af Radiserne (A. Feilberg).

Oldenborrer (*Melolontha hippocastani*) sværmede ved Tystofte de sidste Aftener i Maaneden, men ikke i større Antal (A. Feilberg).

Paa Træer og Prydplanter er der bl. a. iagttaget: *Begoniathrips* (*Euthrips parvus*) paa Cineraria (Varde) og Knoldbegonia (Silkeborg), *Blærefodder* (*Thrips* sp.) paa Asparagus Sprengeri (Vordingborg), *Rosencikaden* (*Typhlocyba rosae*) paa Rose (København), *Springhaler* (*Lipura armata*?) paa Hortensia (Kolding), *Bladhvepselarver* (*Cryptocampus laetus*) paa Pilekulturer (Odder), *Bladhvepselarver* (*Lophyrus rufus*) paa Fyr (Sakskøbing), *Bladhvepselarver* (*Eriocampoides annulipes*) paa Lind (Ebberup), *Rosenskudboreren* (*Ardis bipunctata*) paa Rose (Aabyhøj), *Snareorme* (*Hyponomeuta padella*) paa Tjørn (Esbjerg), *Rosenviklere* (*Tortrix* sp.) paa Rose (Studsgaard), *„Rødt Spind“* (*Tetranychus althaeae*) paa Hydrangea paniculata (Vilvorde).

Af de i Efteraaret 1926 prøvede Sorter af *Frostmaalerlim* skal følgende omtales: Bro's I var godt klæbrig efter 6 Uger, bedst ved tyk Paasmøring. Hinsberg's Raupenleim var ikke klæbrig, men blød og fedtet, og holdt sig saaledes i henved 2 Maaneder. Höchst's Lim virkede udmærket og var endnu efter ca. 4 Maaneders Forløb omtrent lige saa god som ved Paasmøringen. Ichneumin (leveret 1925) var endnu efter 7 Ugers Forløb godt klæbrig; Ichneumin (leveret 1926) var endnu efter 3 Maaneders Forløb godt klæbrig; men indsugede i fugtigt Vejr Vand, hvorved Klæbrigheden nedsattes lidt — ved tyk Paasmøring holder den sig endnu længere. Krimpen var godt klæbrig efter en Maanedes Forløb og efter endnu 3 Ugers Forløb ret god, men den indsugede i fugtigt Vejr Vand, hvilket nedsatte Klæbrigheden lidt. Tellers Tropelim holdt sig i et Forsøg klæbrig i henved 2 Maaneder; i et andet Forsøg var den næsten tør efter 7 Ugers Forløb.

I Vinteren 1926—27 prøvedes bl. a. følgende Sorter af *Frugttrækarbolineum* mod Frostmaaleræg: Carbokrimp 15 % viste udmærket Virkning. Carbokrimp 7.5 og 10 %, Monarch 30, 7.5 og 10 % Monarch 35 10 %, Avenarius Dendrin 10 og 15 % virkede tilfredsstillende. A. K. I. 10 %, D. T. P. 10 % og Arborol 15 % virkede ret tilfredsstillende. Der er prøvet lavere Styrker af de forskellige Midler, men med utilfredsstillende Virkning. Virkningen mod *Bladloppeæg* (*Psylla mali*) kan ikke bedømmes, da der var for faa Æg.

Mod *Ribsmøl* (*Incurvaria capitella*) prøvedes Sprøjtning med 8 % Carbokrimp, A. K. I. og Monarch 30, der alle virkede godt. De samme Mærker prøvedes i 5 % Styrke mod *Skjoldlus* (*Lecanium*) paa Ribs, alle med god Virkning. Mod *„Rødt Spind“* (*Tetranychus*) har Frugttrækarbolineum som sædvanlig ikke haft større Virkning, hvorimod 10 % Gargoyle Sprøjteolie har virket godt.

København, d. 6. August 1927.

SOFIE ROSTRUP.

Maanedlige Oversigter

over

Sygdomme hos Kulturplanter

fra

Statens plantepatologiske Forsøg.

CLII. Landbrugsafgrøder. August 1927.

Fodsygen har under Kornets Modning og ved Høst givet sig stærkt til Kende, og Angrebene staar i Styrke og Omfang næppe tilbage for Fjoraarets. Haardest har Hveden været ramt, men ogsaa i Byg og Havre fandtes talrige Angreb; i Rugen viste Sygdommen sig mest som Knækkesyge. Paa Kærneudbyttet vil Angrebene næppe blive saa mærkbare som ifjor, idet Modningen er sket langsomt og jævnt i det fugtige Vejr. — Dette har paa den anden Side medført, at Aksene og Kærnerne i Aar er stærkt smittede med Fusarier, og det maa bestemt tilraades at afsvampe al Vintersæden, baade Hvede og Rug, inden Saaningen.

Det fugtige Vejr i Forbindelse med megen Lejesæd og Tvemodning har været usædvanlig gunstigt for *Meldrøjerangrebene*, der er overordentlig udbredte i Rug og navnlig i Byg.

Bedeskimmel er almindelig og navnlig Fodersukkerroerne synes at lide stærkt ved Angrebene.

I Maanedens Løb gik Kartoflerne fra Grøden hele Landet over paa Grund af *Kartoffelskimmels* Ødelæggelser. De stærke Angreb baade i Aar og i Fjor, der formindsker Udbyttet med indtil Halvdelen, viser tydeligt, hvor nødvendig Sprøjtningen er for at sikre sig en god Høst. — Ogsaa *Bladrullesygen* er meget udbredt og bidrager sit til at forringe Avlens Størrelse. Midlet mod denne Sygdom er sunde Læggeknoide.

Krusesygen er fortsat i denne Maaned og har yderligere bredt sig til ny Lokalteter. Den har navnlig i Østjylland (dog ogsaa nogle Steder i Vestjylland) og paa Øerne gjort megen Skade, hvor den følges af Hjerteforraadnelse. Denne sidste, der sikkert skyldes det fugtige Vejr, optræder ogsaa stedvis alene uden forudgaaende Krusesyge.

LXXXII. Havebrugsafgrøder. August 1927.

Æbleskurv er meget almindelig i Aar og har foraarsaget, at modtagelige Sorter som Graastener nu næsten er bladløse.

Stenfrugtskimmel ødelægger mange Blommer, som raadner før de modner.

Skivesvamp foraarsager stærkt Bladfald paa Stikkelsbærbuske. Sprøjtning med Bordeauxvædske har haft udmærket Virkning herimod.

En Brandsvamp, *Entyloma dahlia* fremkalder talrige Pletter paa Georgineblade.

Kaallus har flere Steder optraadt i Kaal, særlig Hvidkaal, stedvis ondartet.

Uglelarver og *Kaalorme* har stedvis gjort en Del Skade, særlig i Hvidkaal, førstnævnte ogsaa i Blomkaal.

Krusesyge har rundt omkring optraadt mere eller mindre ondartet i Haverne, hvor det gaar ud over alle Sorter Hovedkaal, gennemgaaende vel nok værst over Blomkaal.

Gulerodsfluens Larve har i enkelte Egne gjort en Del Skade.

Der er for August indkommet 54 Meddelelser, deraf 30 fra Jylland og 24 fra Øerne.

Korn. *Lyspletsygens* sidste Stadier, der giver sig til Kende ved daarlig Kærnesætning og Tve-modning, ses mange Steder i Jylland. Fra Meirup ved Holstebro meddeles om et Bekæmpelsesforsøg, hvor pulveriseret Svovl, udstrøet i 1924, sammenlignedes med Mangansulfat. Svovlet viste nu god Virkning (P. O. Overgaard).

Betydelige Angreb af *Gulspidsyge* er paavist i Herningegnen (J. Nestén), hvor store Arealer var skadede i større eller mindre Grad. Navnlig var Bygafrøderne meget medtaget af Sygdommen. Fra Vardeegnen meddeles det, at en Mark, som i 1925 viste et jævnt og stærkt Angreb, i Aar kun var angrebet i den Del, som havde faaet Staldgødning, medens Afgrøden efter Kunstgødning var omtrent sund (A. Pedersen). Mindre Angreb er iagttaget ved Bov i Sønderjylland, i Skalseggen og ved Alling-aabro. Rigelig Salpetergødskning synes at virke fremmende paa *Gulspidsygen*.

Fodsyge omtales af næsten alle Indsendere som Kornmarkernes værste Fjende. I de fleste af Landets Egne fandtes alvorlige Angreb i talrige Marker og kun fra Vendsyssel, Mors, Hornumegnen, Vejle, Djursland, Faaborgegnen og Roskildeggen lyder Beretningerne noget gunstigere. Stærkest er Angrebene i Hvede, sjældnere og mere godartede i Byg, om end denne Afgrøde f. Eks. i Djursland anses for den stærkest skadede. I Havren findes *Fodsyge-Lejesæd* almindeligt, fulgt af Hvidaks og daarligt udviklede Kærner. I Rugen ytrer *Fusariumangrebene* sig mest som *Knækkesyge*, der fandtes almindeligt i Midt- og Vestjylland, Hobro—Mariagerne og i Vendsyssel.

Naar Spørgsmaalet om Fodsygens Bekæmpelse skal drøftes, kommer forskellige Faktorer i Betragtning: Dyb Efteraarsbehandling af Stubben, Anvendelse af sundt (afsvampet) Sædekorn og først og fremmest et passende Sædsifte. Det sidste Punkt er utvivlsomt meget vigtigt og det gaar som en rød Traad gennem alle Indberetningerne, at Hvede-Byg og Byg-Hvede er meget uheldige Kombinationer, der disponerer til stærke Fodsygeangreb. Paa Tørringegnen kunde man saaledes se syge Striber i Udkanter af ellers sunde Bygafrøder, hvor et Træk eller to med Saamaskinen er gaaet ind over forrige Aars Bygmark (J. Nestén). Ved Sommerup var Hvede efter Lucerne sund og fuldkærnet, Hvede efter Byg 1926 halvt tvangsmoden og fodsyg, og Hvede efter Byg 1925 og 1926 meget tynd, med hvidligt farvede Straa, sort Basis og svange Aks (E. Gram). Paa Tystofte Forsøgsstation var Hvede efter Bælgsæd næsten sund men stærkt angrebet efter Byg. — Det kan have sine Vanskeligheder at ændre et hævdvundet Sædsifte, men i dette Tilfælde bør det utvivlsomt ske, saa vidt det af andre Grunde er muligt. Paa Koldingegnen har man i stor Udstrækning begyndt at tage Vintersæden et andet Sted i Rotationen (Johan A. Nilsson), og det samme er Tilfældet flere Steder i Østjylland (J. Georg Hansen). Ogsaa paa Lolland-Falster paatænker man, hvor andre Forhold tillader det, at skifte med Hvede-Havre i Stedet for Hvede-Byg (Holme Hansen). Efter Brak plejer der ikke at følge alvorlig Fodsyge, omend der er Eksempler paa, at Smitten efter en fodsyg Afgrøde trods en mellemliggende Brak har kunnet sætte Sygdom i den følgende Hvede.

I den fugtige og nedbørsrige Sommer har Fusarierne mange Steder, hvor Fodsygeangrebene var stærke, fundet Lejlighed til at spredes opefter paa Planterne og inficere ogsaa Akset og Kærnerne deri. Avnerne bliver rødlige og Kærnerne daarligt udviklede og rød-brunfarvede. Akfusarioserne forekommer navnlig i Hveden, men ogsaa ret udbredt i Bygget. Segerbyg angives at være modtageligt for Sygdommen (J. A. Kofoed). Angrebne Kærner som udsaaes, vil foraarsage Spiringsfusariose og stærk Udvintring, og det kan derfor ikke noksom anbefales, at Sædekornet, baade af Hvede og Rug, afsvampes i størst mulig Udstrækning. Kviksølvmidlerne er de bedste og langt mere virksomme over for Fusarierne end Blaasten eller Formalin.

Meldrøjer (*Claviceps purpurea*) har efter alt at dømme været meget udbredt i Kornmarkerne. Aksene smittes under Blomstringen, de første med Sporer, som dannes af de i Jorden overvintrede Hvileknolde, de senere blomstrende med Sekundærsporer, som hurtigt dannes i stort Antal i de inficerede Blomster. Lang Blomstringstid og rigelig Udvikling af Senskud er derfor Sygdommen gunstige og er sandsynligvis Aarsagerne til dens store Udbredelse. Mærkeligt nok synes Meldrøjerne at forekomme lige saa hyppigt i Byg som i Rug, der ellers plejer at være dens Hovedvært. Stærke Angreb er navnlig set i Jylland paa Marker, der samtidig led af Lysplet- og Gulspidsyge, som betinger en rigelig Udvikling af Senskud. Paa saadanne Marker havde Aksene flere Steder et sortviolet Skær af de talrige Hvileknolde, der fandtes i indtil 50 % af Blomsterne. Det bør erindres, at Meldrøjerne er giftige, og at Sæden, forinden den anvendes til Fodring eller Udsæd, maa renses meget grundigt.

Lokale Angreb i Kornmarkerne af mindre Betydning er følgende: *Hvedens Støvbrand* (*Ustilago tritici*) ved Varde, *Meldug* (*Erysiphe graminis*) ved Ringsted og Holstebro, *Bygrust* (*Puccinia anomala*) ved Tystofte og i Ringstedegnen paa et Sted, hvor Vinterbyg virkede som Smittekilde, *Graapletsyge* (*Septoria avenae*) samt *Sortrust* (*Puccinia graminis*) ved Varde og i Struerregnen. Det sidstnævnte Sted synes Standard-Hvede at angribes fremfor de andre Sorter (J. S. Fruergaard).

Rodfrugter. *Tørforraadelse* (*Phoma betae*) nævnes kun af 3—4 Indsendere og har været ganske uden Betydning. Paa Lolland findes pletvise Angreb, hvor Markerne lider af begyndende Kalktrang. Det tilraades for at sikre sig mod Angreb at kalke til pH = 7.5 (Holme Hansen).

Bedeskimmel (*Peronospora Schachtii*) er almindelig udbredt, navnlig i Sukkerroerne. I Sydsjælland er der flere Steder fundet stærke Angreb, især hvor 1. Aars Marken ligger nær Frøarealet.

Mosaiksyge forekommer spredt i Runkelroerne.

Et Par Sygdomme „*Gulrot*“ og „*Lyspletsyge*“ er omtalt fra Vardeegnen. Det er sandsynligvis et til Kornets Lyspletsyge svarende Fænomen, vi her staar overfor (A. Pedersen).

Begyndende Angreb af *Ramularia betae* er set i Midtsjælland og i Kertemindeegnen (E. Gram).

Hvidbakteriose (*Erwinia carotovora*) angives fra adskillige Steder, mest paa Turnips. Greystone angribes som sædvanligt hyppigere end f. Eks. Yellow Tankard og Bortfelder.

Kaalbrokangrebene (*Plasmodiophora brassicae*) begynder nu at blive synlige og meget tyder paa, at Sygdommen vil udvikle sig ondartet i Aar. Fra Holstebroegnen angives det, at Angrebene er meget udbredte (P. O. Overgaard) og stærke Angreb er ligeledes konstateret ved Roskilde (M. Greve).

Turnips-Mosaiksygen er fundet paa en Del af de tidligere omtalte Steder i Sjælland og Østfyn, men er ret godartet.

Bladpletter paa Kaalroerne, sandsynligvis forårsaget af *Cylindrosporium brassicae*, forekommer ved Allingaabro (Wm. Christensen).

Kartofler. *Kartoffelskimmelen* (*Phytophthora infestans*) raserede i Maanedens Løb alle Landets Kartoffelmarker, og Væksten kan allerede nu betragtes som afsluttet. Der er kun blevet sprøjtet i ringe Udstrækning, og Sprøjtningen er ofte blevet udført utilstrækkeligt, idet det jævnlige Regnvejr har lagt Hindringer i Vejen. Sprøjtningen har derfor ikke altid virket saa stærkt, som man kunde have ventet. Ogsaa »Pota« er blevet anvendt en Del Steder med tydeligt Resultat. Der bør vises nogen Forsigtighed ved Udstrøningen, idet man flere Steder (A. Pedersen, Larsen-Ledet) har bemærket, at Folkene under Arbejdet fik Benene eller Fødderne »skoldede« af Kalken, der forårsagede Ophovninger eller Saar.

At vore Kartoffelsorter i ulige Grad er modtagelig for Skimmel, har flere Indsendere bemærket. Det angives saaledes, at Majestic holder sig en Smule bedre end Up to date; tydeligere at iagttage er imidlertid den betydelige Modstandsevne, som Sorten Deodara er i Besiddelse af. Det er en rigtigheden Foderkartoffel, som fortjener almindelig Udbredelse.

Bladrullesygen er meget udbredt og bidrager til at forringe Kartoffelmarkernes Udbytte.

Rodfildtsvamp (*Rhizoctonia solani*) og *Mosaiksyge* er bemærket et Par Steder. Endelig foreligger et nyt Fund af *Kartoffelbrok* (*Synchytrium endobioticum*) ved Ribe.

Bælgplanter og Fodergræsser. *Lucernens Skivesvamp* (*Pseudopeziza trifolii*) fandtes ret ondartet ved Tystofte, hvor den forringede Udbyttet af 2. og 3. Slet. Paa Agerhejre forekom *Hejrebrand* (*Ustilago bromivora*). Den modarbejdes virksomt ved Afsvampning af Udsæden. I et Forsøg havde Ubehandlet 8.1 % brandige Toppe, mens vaad Afsvampning med Germisan, Tillantin C eller Agfa (ca. 1/2 % — 1 Liter pr. kg) gav en fuldstændig sund Afgrøde.

Frugtræer. *Æbleskurv* (*Venturia inaequalis*) er mange Steder, hvor der ikke er sprøjtet, overordentlig ondartet baade paa Blade og Frugter; saaledes er Graastener ofte næsten bladløs.

Stærkt Angreb af *Kirsebærskurv* (*Fusicladium cerasi*) er konstateret paa flere indsendte Prøver.

Kærnefrugtskimmel (*Sclerotinia fructigena*) ødelægger nu en Del Æbler og Pærer. Værre synes dog *Stenfrugtskimmel* (*Sclerotinia cinerea*) at være, idet denne Svamp mange Steder bringer talrige Blommer til at raadne, før de modner.

Vindruer, indsendt fra Buursø, var fuldstændig ødelagt af *Vinmeldug* (*Uncinula necator*).

Paa flere indsendte Prøver af Kvæde fandtes stærkt Bladangreb af *Vildlingsvamp* (*Entomosporium maculatum*).

Frugtbuqe. Fra adskillige Steder, spredt rundt i hele Landet, klages der over stærke Angreb af *Skivesvamp* (*Gloeosporium ribis*) der bevirker, at mange Frugtbuqe, særlig Stikkelsbær, allerede nu staar næsten bladløse. Der er en ikke ringe Sortsforskel, f. Eks. synes Whinham's Industri at være meget modtagelig. Ved Lyngby er der udmærket Virkning af Sprøjtning med 1 % Bordeauxvædske 2 Gange i Maj, samt lige efter Bærplukningen.

Stikkelsbærdræberen (*Sphaerotheca mors uvae*) synes at optræde meget mildt i Aar, omend der nu findes en Del angrebne Skudspidser.

Filtrust (*Cronartium ribicola*) er flere Steder, Nakskov, Charlottenlund, Lyngby, ret ondartet, selv hvor der ikke findes Weymouthsfyr i Nærheden (G. Jensen, J. Irgens-Møller).

Hindbær-Stængelsyge (*Didymella applanata*) er nu tydelig paa de nye Skud.

Hindbærstængler med store, kræftagtige Knuder er indsendt fra Sakskøbing.

Køkkenurter. Paa usprøjtede Frilandstomater findes et stærkt Angreb af *Kartoffelskimmel* (*Phytophthora infestans*). Agurker fra Hus med stærkt Angreb af *Gummiflod* (*Cladosporium cucumerinum*) er indsendt fra Fjeldsted og Kvistgaard. Paa Dansk Asie ved Tystofte har Angreb af *Sporodesmium mucosum* var. *pluriseptatum* bredt sig hurtigt (A. Feilberg).

Arter med *St. Hanssyge* er indsendt fra København og Vejen. *Bønnesyge* (*Gloeosporium Lindemuthianum*) er almindelig og har bredt sig med stor Hast. Fra Aalborg nævnes, at der den 5. Aug. intet Angreb var, men 5 Dage senere var ca. Halvdelen plettet, og sidst i Maaneden var alle Bønnerne ubrugelige (O. Hein).

Selleri-Bladpletsyge (*Septoria apii*) optræder meget forskelligt, nogle Steder stærkt, medens den andre Steder næsten ikke findes (Bachmann-Olesen, J. Irgens-Møller, A. Feilberg).

Ved Kvistgaard er Hvidkaal ødelagt af *Kaalbrok* (*Plasmodiophora brassicae*). Rødkaal og Rosenkaal er mindre angrebet (M. Grytzmejer). Ved Aalborg har *Hvidbakteriose* (*Erwinia carotovora*) ødelagt Majroer (O. Hein).

De underjordiske Dele af indsendte syge Asperges var angrebet af en *Fusarium*, der kan give de Stængler, man stikker, et ejendommeligt rustent Udseende.

Ved Skaftved er *Hvidrust* (*Cystopus candidus*) meget alvorlig paa Peberrod.

Andre Planter. Paa indsendte, døde Skud af Sølvblad fandtes *Dichromera eleagni*. Paa Douglasgran er konstateret *Phoma pithya*, og paa Hvidgran og Sitkagran *Lophodermium abietis*.

Ved Aarhus er *Populus Simonii* stærkt angrebet af *Melampsora cylindrica*. Ved Skaftved findes Angreb af *Tjørnerust* (*Gymnosporangium clavariiforme*) paa Hvidtjørn.

Ved Vordingborg mislykkes Løvemund fuldstændigt paa Grund af Angreb af *Phyllosticta antirrhini*. Roser i Hus ved Hellerup var meget stærkt angrebet af *Rosenskimmel* (*Peronospora sparsa*).

Entyloma dahliae optræder flere Steder ved Charlottenlund alvorligt paa Georginer. *Entyloma calendulae* er, ligeledes ved Charlottenlund, alvorlig paa Morgenfruer.

Lyngby, d. 9. September 1927.

C. A. JØRGENSEN

Korn. Ved Ladby paa Fyn var en Hvedemark omkring Midten af Maaneden stærkt befængt med *Kornlus* (*Macrosiphum granarium*). I Horsenseggen er der ogsaa hist og her iagttaget *Lus* i Hveden (Chr. A. Nørholm).

Blærefodder (*Limothrips cerealium* og *L. denticornis* og muligvis andre Arter) har været almindeligt paa Færde i Havre, særlig de førstnævnte.

Angreb af *Aksuglen* (*Hadena basilinea*) i Byg er iagttaget ved Randers og spredt i Horsenseggen, men af mindre Betydning (Chr. A. Nørholm).

Larver og Pupper af den orange-gule *Hvedemyg* (*Contarinia aurantiaca*) er i Begyndelsen af Maaneden iagttaget flere Steder i Hvede og Byg (Søllested, Hedehusene, Samsø, Ladby, Salling).

Fra Randerseggen foreligger en Meddelelse om Topangreb i Havre, foraarsaget af *Fritfluellarver* (*Oscinis frit*); Angrebet findes kun i to Smaastykker, der er saaet senere (8/5) end den øvrige Havremark (Chr. A. Nørholm). Fra Horsenseggen hedder det i Begyndelsen af Maaneden, at den ikke har spillet nogen Rolle, selv om man nok kan finde en Del Angreb i den sent saaede Havre (Chr. A. Nørholm).

Over *Bygfluellarven* (*Chlorops taeniopus*) klages der fra samme Lokalitet og fra Holstebroegnen. Førstnævnte Sted var der et ondartet Angreb i en Bygmark paa ca. 70 Ar, saaet d. 8/5. Fra Holstebro skrives der d. 22/8, at der i Aar er mange Angreb i Forhold til tidligere Aar (P. O. Overgaard).

Et stærkt Angreb af *Havremiden* (*Tarsonemus spirifex*) iagttoges i Maanedens Begyndelse i et Par Havremarker i Randerseggen (J. Vind).

I Hedebrugets Forsøg ved Loft, Gravlund og Grindsted har der været stærkt Angreb i Havre af en anden *Mide* (*Pediculoides graminum*) (Bendt Davidsen).

Spurve (*Passer domesticus* og muligvis *P. montanus*) har flere Steder, bl. a. ved Odense, Kolding og i Salling, været paa Færde i Havre og har pillet Kærnerne ud eller klemte Frøhviden ud af de endnu bløde Kærner (Kr. Kristensen, A. P. Lunden, Jens Lund). I Horsenseggen har de været slemme i Byg, hvor der er Lejesæd, idet de fuldstændig har afpillet de Totter, der endnu staar op (Chr. A. Nørholm). I Frederiksborg Amt er der iagttaget et ejendommeligt Angreb i Byg, hvis Kærner for en Del var udhulede og sorte. Det skyldes muligvis Spurve eller Ørentviste med paafølgende *Cladosporium*angreb (H. E. Jensen).

Runkelroer og Sukkerroer. Ondartede Angreb af *Roeaal* (*Heterodera Schachtii*) er iagttaget ved Allerslev, Haarby og paa Samsø. Ved Allerslev havde de smaa, aalesyge Sukkerroer Fodderroer til Forfrugt; efter Gulerødder og Kaal var der derimod intet Angreb. Paa Samsø stod mange Runkelroer i Slutningen af Maaneden med gule Blade og var standset i Væksten (P. Riis Vestergaard). I en indsendt Prøve fra en Mark, hvor Væksten var standset, viste Rødderne sig at være besat med Aal. Det vilde være af Interesse at faa undersøgt, hvorvidt Misøren ogsaa her skyldes Aaleangrebet.

Fra Lolland-Falster meddeles, at *Bedelus* (*Aphis papaveris*) træffes meget hyppigt, vel sagtens paa Grund af den sidste Tids lunere, fugtige Vejr (Lolland-Falsters Landbrugstidende 6/8). Fra Horsenseggen hedder det d. 3/8, at *Bedelusene* ses flere Steder i Runkelroefrømarkerne, og at Skaden ser ud til at kunne blive stor, hvis man ikke snart træffer Forholdsregler imod den (Chr. A. Nørholm).

Tæger (*Capsider*) har paa Forevisningsmarken ved Holstebro optraadt i Runkelroerne og gjort følelig Skade (P. O. Overgaard); desværre forsvandt de, inden der blev Lejlighed til Indsamling og dermed følgende Undersøgelse.

Runkelroebiller (*Atomaria linearis*) er iagttaget i Runkelroemarken i Horsenseggen (Chr. A. Nørholm).

Oldenborrelarver (*Melolontha vulgaris*) har været paa Færde i Sukkerroer ved Mern og i Runkelroer ved Sakskøbing og Trelle, hvor de har gjort betydelig Skade. Ved Kvistgaard findes der ikke saa ganske faa Larver i Jorden; nogen Skade er dog ikke iagttaget (M. Grytzmejer).

Smælderlarver (*Agriotes* sp.) er iagttaget i Sukkerroer ved Mern, Allerslev og Høvdinglegaard.

Pletvis stærkt Gnav af *Knoporme* (*Agrotis* sp.) har fundet Sted i Runkelroer ved Brahetrolleborg (B. Dahlerup-Petersen). Ved Allerslev og Høvdinglegaard var de paa Færde i Sukkerroer.

Om *Bedefluen* (*Pegomya hyoscyami*) hedder det fra Lolland-Falster, at man saa godt som intet Angreb ser i Aar, vel sagtens fordi Æggene er vasket af Bladene af den megen Regn (Lolland-Falsters Landbrugstidende d. 6/8).

Kaalroer. Turnips og Kaal. *Kaallus* (*Aphis brassicae*) har som Helhed optraadt ret moderat. Mange Steder er de slet ikke eller saa godt som ikke iagttaget, eller de har, selv om de optraadte spredt i de fleste Kaalroemarken ikke forvoldt nogen større Skade (Lolland-Falster, Odsherred, Roskilde-, Horsens- og Grenaaegnen). I nogle Egne har Angrebet dog været ret alvorligt (Helsingør og flere andre Steder i Frederiksborg Amt, Askov Sandmark, Ærø og Brønderslev). De to sidstnævnte Steder standsedes de dog tidligt af Regnen. I Kaal, særlig Hvidkaal, har der været en Del Angreb (Odsherred, Oringe, Tystofte, Gisselfeldt, Aalborg), de to sidstnævnte Steder dog kun i Begyndelsen af Maanedene. Fra Ringsted foreligger en Meddelelse om, at Wilhelmsburger, der efter tidligere Erfaringer kun skulde angribes i ringe Grad, nærmest er stærkere angrebet end Bangholm-Stammerne (O. Pinholt).

Kaalmøllarver (*Plutella cruciferae*) har kun været paa Færde nogle faa Steder. I Odsherred er der saaledes bemærket enkelte Angreb (J. A. Kofoed), ved Pjedsted en Mængde saadanne, særlig paa de sent saaede Kaalroer (M. Olsen). Ved Hjerm begyndte Angrebet tidligt, men fik, rimeligvis paa Grund af Regnen, ikke nogen synderlig Udbredelse (P. O. Overgaard). Ved Askov er der en Del Gnav i Bladene, større end det nuværende Antal Larver kan have forårsaget (H. Agergaard). Ved Tylstrup Forsøgsstation har Larverne i Løbet af Maanedene været ret slemme, de fleste af Bladene er mere eller mindre gnavede (Sv. Svendsen).

Uglelarver (*Mamestra* sp.) har været slemme ved Kaal ved Kvistgaard (særlig tidlig Hvidkaal) og Aalborg (særlig Blomkaal) (M. Grytzmejer, O. Hein).

Kaalorme (*Pieris*-Arter) er — bortset fra enkelte svage Angreb — saa at sige ikke set i Kaalroerne, hvorimod de stedvis har været paa Færde i Haver, særlig paa Hvidkaal (Frederiksborg Amt, Tystofte [Larverne nu forsvundet], Askov, Spangsbjerg [tidlig Blomkaal], Vest-Himmerland).

Krusesyge, forårsaget af *Krusesyge-Galmyggen* (*Contarinia nasturtii*) er dels fortsat i denne Maaned, dels optraadt paa ny Lokalteter. I Ringstedegnen synes Sygdommen efter en Stillandsperiode i sidste Halvdel af Juli paany at have taget stærkt fat (O. Pinholt). Fra Nord- og Vestjylland foreligger der fremdeles kun faa Beretninger om Angreb (Jernved, Ringkøbing, Holstebro, Aalborg, Brønderslev) — i Aalborg dog kun spredte, betydningsløse hist og her og i Vest-Himmerland enkelte lette (N. Vester); i Brønderslevegnen synes Angrebet derimod at være i Fremgang og er hyppigere end i 1926 (V. Kristensen); ved Jernved, Ringkøbing og i Holstebroegnen er Angrebene stærke, førstnævnte Sted er i en Mark, der for 14 Dage siden var sund, Halvdelen af Planterne syge (P. Nygaard); fra sidstnævnt Sted skrives, at de er værre end i 1926, pletvis meget slemme (P. O. Overgaard). Men som allerede meddelt i Beretningen for Juli, og som Tilfældet ogsaa var i 1925, er det Østjylland og Øerne, der særlig lider under Angrebet. I 1926 strakte Angrebet sig i alt væsentlig ikke længere Nord paa end til Randerseggen; i 1927 gaar det noget længere Nord paa: i Mariagers Omegn er der Angreb i saa at sige alle Marker mange Steder helt op til 50% af Bestanden (A. Rasmussen). Fra adskillige af de angrebne Egne lyder Beretningerne paa, at Angrebene er almindelig udbredt og mange Steder ødelæggende — stedvis stærkere end i 1926. I andre Egne syntes Udsigterne lysere, end det i Juli saa ud til. Lolland-Falster: Angrebet udbredt, men optræder ret godartet. De værste Angreb findes i Udsiderne af Markerne, men i Hovedsagen synes de at forløbe som i Fjor, saaledes at de fleste Planter efter at have mistet Bladene, atter skyder en hel Krans af friske Skud (H. H. Holme Hansen).

De fleste Steder følger der Hjerteforraadnelse med Krusesygen og gør den særlig ødelæggende (Abed, Roskilde, Frederiksborg Amt, Odsherred, Vestsjælland, Agersø, Oringe, Ladby, Faaborgegnen, Ærø, Samsø [enkelte Steder], Sønderjylland, særlig Øst for Haderslev, Koldingegnen, Pjedsted, Horsenseggen, Grenaa, Allingaaero, Galten, Mariager, Askov, Morsø [Hjerteforraadnelsen værre i Aar end

i Fjor] (N. D. Olesen), Strueregnen [Krusesygen knap saa voldsom som i 1926, men Hjerteforraadnelsen, som almindelig ledsager den, mere ondartet end i 1926; J. S. Fruergaard] og flere Steder). I Modsætning til 1927 meldes der fra nogle Steder (Amager, Odsherred, Struer) Bakteriose uden forudgaaende Krusesyge. Fra Odsherred skrives saaledes: »Ret stærke Angreb paa Kaalroer af Bakteriose; det synes imidlertid, som denne i visse Tilfælde er tilført med Gødning og ikke behøver at skyldes Krusesyge. Jeg formoder, at den hastige Vækst, efter at Varmen kom, gjorde Bladstilkene skøre. Det ser nemlig ud til, at Bakterierne er trængt ind igennem Tværrevner paa Bladstilkene«. (J. A. Kofoed). »Hyppig er ogsaa Hjerteforraadelse uden forudgaaende Krusesyge« (J. S. Fruergaard). Fra adskillige Steder foreligger der Udtalelser om, at Hjerteforraadnelsen skyldes det vaade Vejr. Fra enkelte Steder fremhæves det, at Forraadnelsen er ret dybtgaaende og særlig skadelig (Samsø, Galten, Grenaa). Fra Galten hedder det saaledes, at en Stok, stukket i en Roe, gaar helt igennem denne (Georg Jensen); og fra Grenaa, at Forraadelse, som en Følge af at Angrebet falder senere, og Roerne i mindre Grad overvinder Tilbøjeligheden til Forraadelse, vil skade mere i indeværende end i foregaaende Aar (Arne Larsen-Ledet).

Der foreligger flere Udtalelser om, at Krusesygen stammer fra og breder sig fra Kaalroemarken i 1926 (Morsø, Kolding Omegns Landboforening, Roden ved Daugaard). Fra sidstnævnte Sted skrives saaledes: Her er 2 store Marker med Kaalroer, saaet omtrent samtidigt, men den ene meget stærkere angrebet af Krusesyge end den anden. Umiddelbart Vest for den stærkest angrebne Mark var der i Fjor Kaalroer, der led meget stærkt af Krusesyge + Bakteriose. I Aar ses endnu ingen Bakteriose i nogen af Markerne (Olaf Nielsen d. 28/7). Fra Horsensegnen hedder det derimod: »der kan ikke siges noget om Angrebets Afhængighed af Afstanden fra forrige Aars Roemark« (Chr. A. Nørholm). — Angaaende Saatidens Indflydelse varierer Iagttagelserne. Paa Ærø, i Faaborgegnen og paa Mors er Angrebet værst i de tidligst saaede Afgrøder. I Horsens-, Grenaa- og Strueregnen synes Saatiden derimod ingen Indflydelse at have haft. Fra Grenaa hedder det saaledes, at Krusesygen er lige slem ved de sent og de tidligt saaede Roer, men værst ved de tidlig udtyndede (Arne Larsen-Ledet). Fra Struer skrives: Stamme- eller Sortsspørgsmaalet er vist af større Betydning end Saatids- og Jordbundsforhold; i hvert Fald er der i Familieavlfsforsøgene en aldeles paafaldende Forskel paa de forskellige Afkomsholds Modstandsevne over for Angrebet. Værst angrebne er en Del Bangholm-Wilhelmsburgerkrydsninger; det ser ud til, at hele Materialet her kan gaa fuldstændigt til Grunde (J. S. Fruergaard). Om Sortsspørgsmaalet hedder det fra Ringkøbing: efter min Erfaring angribes Wilhelmsburger stærkest (A. Skarregaard). Fra Brønderslev skrives, at det synes, som de stærkest gødede Roer angribes lettest (Viggo Kristensen). Der foreligger ellers ingen Udtalelser om Gødningens Indflydelse (se dog Iagttagelser i Odsherred), men det ligger nær at antage, at Roernes Modstandskraft er større, jo kraftigere Væksten er. — Endnu skal anføres en Udtalelse, der drejer sig om, at Krusesygen ogsaa kan gøre Gavn: »et Gode er det dog, at Angrebet ogsaa ødelægger Stokroerne ved at afbryde Stokløbning« (B. Dahlerup-Petersen).

Kaal har gennemgaaende lidt meget ved Krusesygeangrebet, ogsaa hvor dette ikke har været fulgt af Hjerteforraadelse. Det er gaaet ud over alle Sorter Hovedkaal — ved Nyborg er endogsaa Grønkaal misdannet (Gerhard Nielsen). Som Eksempel skal anføres følgende Udtalelse: »Jeg har set mange alvorlige Angreb rundt omkring i Landet paa Hovedkaal. Værst medtaget er Rød- og Spidskaal, mindre Blomkaal og den sildige Hvidkaal« (Knud C. Hansen). I en Have i Aabenraa er den sildige Blomkaal ødelagt paa nogle faa Procent nær (H. Hansen). Ved Oringe synes Hovedkaalen til Dels at være vokset fra Sygdommen. Spidskaal, plantet sent, Savoykaal og navnlig Blomkaal er temmelig stærkt angrebet (N. Hansen). Paa Ny Kastrupgaard, Amager, har der været et meget stærkt Angreb i Hovedkaal. Tabet i Blomkaal alene opgives til 100000 Hoveder. Kaalen var plantet ud efter en tidlig Afgrøde, men allerede Potteplanterne var ødelagt med 90 pCt.; den tilplantede Mark blev straks angrebet og er senere plantet efter med ny, sunde Planter, men alligevel bliver der kun Hoveder i 5 pCt. (Olaf Nielsen). I Gartnerier ved Odense, særlig i Stige, er der ligeledes stærkt Angreb. I et Gartneri er Angrebet saa voldsomt, at der af et Stykke, tilplantet med 15000 Blomkaalsplanter, kun blev skaaet 150 Hoveder; Resten blev pløjet ned (Olaf Nielsen).

Krusesygen er ganske anderledes ødelæggende for Hovedkaal end for Roerne. De sidste ødelægges sjælden, undtagen hvor Sygdommen ledsages af Bakteriosen, men sættes kun tilbage i Vækst, medens Hovedkaalen ødelægges alene ved de galledannede Blades Tryk paa Hjertet.

Kaalfluellarven (*Chortophila brassicae*) omtales kun fra enkelte Steder (Lejre-Hvalsøegnen) (kun lidt Angreb i en enkelt Mark), Horsensegnen, Morsø. Fra Horsensegnen skrives: »Jeg har iagttaget flere ondartede Angreb i Kaalroer. Selve dette Angreb er maaske ikke saa skæbnsvangert som det efterfølgende Angreb af Krusesyge og Hjerteforraadelse, da Planternes Modstandskraft sikkert har været nedsat betydeligt (Chr. A. Nørholm). Mors: »Larven er stedvis meget slem her paa det nuværende Tidspunkt. I enkelte Marker er en Sjettedel til en Femtedel af Roerne myldrende fulde. Staldgødning, udbragt om Foraaret, gør Angrebet værre« (N. A. Olesen).

Gulerødder. Over Larven af *Gulerødsfluen* (*Psila rosae*) klages der fra Horsens-, Holstebro- og Strueregnen. I Holstebroegnen, hvor den ikke har gjort synderlig Skade i Aar, lader det i den senere Tid til, at der er Angreb over det hele, dog endnu ikke ødelæggende (P. O. Overgaard). Fra Struer

skrives: »i smaa Stykker med Gulerod (James) og Rodpersille til Husholdningsbrug er der i Aar iagttaget et ualmindelig ondartet Angreb; Planterne er lige ved at gaa ud deraf (J. S. Fruergaard).

Kartofler. *Havelægen* (*Lygus pabulinus*) har i flere Haver i Horsensegnen anrettet betydelig Skade (Chr. A. Nørholm).

Frugttræer. *Æble-Vikleren* (*Carpocapsa pomonella*) klages der over fra Odense; Frugterne falder af som ganske smaa.

Ved Væggerløse er et Kirsebærtræ for en Del afribbet af Larven af en Natsommerfugl, *Maaneplet* (*Phalera bucephala*).

Pæreblad-Galmyggen (*Contarinia piri*) er ved Vilvorde ret slem i Planteskolen, derimod ikke paa de ældre Træer (Irgens-Møller). Fra samme Sted skrives om *Pære-Galmiden* (*Eriophyes piri*): de Blade, som er dannet i Løbet af Forsommeren, er friske, selv hvor de først dannede Blade var angrebet; de Blade, der dannes nu (Sl. af Aug.) er atter angrebet.

Urtehaven. *Tæger* (*Lygus calmi*) optræder i Sellerier paa Vilvorde. De sidder i større Mængde paa Bladenes Midtribbe og suger og bevirker herved, at Bladets øverste Halvdel bliver rød og visner (J. V. Irgens-Møller).

Springhaler (*Achorutes* sp.) var i Begyndelsen af Maaneden paa Færde i uhyre Mængde i Agurker o. a i Drivhus (Niels Gram).

Porremøllarver (*Acrolepia assectella*) har paa Vilvorde gjort stor Skade i Porrer paa Steder, hvor der før har været Porrer, medens de ikke findes i Porrer mellem Drivhusene, hvor der ikke tidligere har været dyrket Porrer (J. V. Irgens-Møller).

Tusindben (*Blanjulus guttulatus*) har i en enkelt Have i Horsensegnen raseret Køkkenurterne, især Ærterne (Chr. A. Nørholm).

Mus (*Mus silvaticus*?) har ved Tystofte gnavet ret stærkt i Agurker (A. Feilberg).

Paa Træer og Prydplanter er der iagttaget: *Chrysanthemum-Aal* (*Aphelenchus Ritzema Bosi*) paa Chrysanthemum (Vilvorde, Snoghøj, Bogense); *Rodaal* (*Heterodera radicicola*) paa Cyclamen (Roskilde); *Mellus* (*Trialeurodes vaporariorum*) paa Engelsk Pelargonium (Aalholm); Larven af en Natsommerfugl, *Maaneplet* (*Phalera bucephala*) paa Eg og Bøg (Lyngby, Aalborg); *Mider* (*Tetranychus* sp.) paa Rose (Silkeborg).

København d. 8. September 1927.

SOFIE ROSTRUP.

Maanedlige Oversigter
over
Sygdomme hos Kulturplanter
fra
Statens plantepatologiske Forsøg.

CLII. Landbrugsafgrøder. September 1927.

I enkelte Egne har *Sommerfuglelarver*, *Knoporme* og Larver af *Haveuglen* gjort en Del Skade i Runkelroemarker.

Angreb af *Roeaalen* er iagttaget paa Kaalroer ved Nykøbing F. paa et ved Sukkerfabrikken beliggende, opfyldt Areal, hvor der i 1926 var stærkt Angreb paa Sukkerroer.

Oldenborrelarver har i Præstø Amt gjort stor Skade i Roemarker.

Krusesyge og *Bakteriose* har i mange Egne endnu i denne Maaned gjort Skade i Kaal og Kaalroer, medens den i andre Egne er standset eller kun er optraadt i ringe Grad, saa at Planterne har sat frisk Top og er vokset en Del. Sygdommen har nu ogsaa bredt sig i Vendsyssel.

LXXXIII. Havebrugsafgrøder. September 1927.

Haglskudsyge har været meget udbredt paa Blommetræerne i Aar.

Hindbær-Stængelsyge er alvorlig, særlig hvor de gamle Skud ikke er fjernet straks efter Bærmodningen.

Skivesvamp har været alvorlig paa Stikkelsbær, Ribs og Solbær, medens *Bladpletsyge* nogle Steder har været alvorlig paa Hindbær, særlig paa Superlativ.

Oldenborrelarver har gjort megen Skade i en Planteskole ved Klarskov. Der finder Indsamling Sted saa vel af Biller som af Larver. Hvor der viser sig Angreb i Frøbedene, behandles disse med Svovlkulstof.

Angreb af *Æbleviklerens Larve*, »ormstukne Æbler« synes at være meget stærkt udbredt.

Snegle har flere Steder gjort stor Skade i Haver, særlig paa Kaal.

Der er for September indkommet 16 Beretninger, deraf 8 fra Jylland og 8 fra Øerne.

Korn. Det fremgaar ogsaa af Indberetningen for September, at *Fusariumsmitten* paa Aks og Kærner er meget udbredt; særlig gælder dette Hvede og Rug. Sædekornet bør derfor afsvampes, idet man ellers let risikerer stærk Spiringsfusariose med daarlig Overvintring, især hvor Saabedet, som det er Tilfældet mange Steder i Aar, er tungt og ubekvent.

Gulspidssygen har været meget udbredt i Jylland. Ved Høst ytrer den sig ved mangelfuld Kærnesætning og ved Fremkomsten af talrige Grønskud fra Stubben. Fra Egnen øst for Viborg og fra Hjørring Egnen er der Meddelelse om Angreb (J. Lind, J. Lyager).

Rodfrugter. I Runkel- og Sukkerroerne er der en Del Angreb af *kronisk Rodbrand* og *Tørforraadnelse*, forårsaget af *Phoma betae*. Paa Bladene er sortbrune Pletter og Partier almindelige, og fra de angrebne Toppe og Skud kan Sygdommen ventes at brede sig videre til Røen.

Mørkfarvede Bladpletter, der skyldes en anden Svamp, *Ramularia betae*, træffes ogsaa. Desuden er der indberettet et Par Angreb af *Rust* (*Uromyces betae*) og *Mosaiksyge*.

Bedeskimmel (*Peronospora Schachtii*) er meget udbredt og forekommer ikke blot paa Ejendomme, hvor der drives Frøavl, men ogsaa, hvor der ikke findes Frøarealer i Omegnen. Ikke sjældent træffes 10—20 % angrebne Planter. Angrebet har dog næppe større økonomisk Betydning, dels fordi det først bliver almindeligt ret sent paa Sommeren, og dels fordi Roelegemet ikke direkte skades ved Angrebet.

Et Par Tilfælde af *Gulrot* (*Lyspletsyge*) i Runkelroemarken er blevet behandlet med Mangansulfat og gode Resultater opnaaet (P. Nygaard, E. Gram, Hakon Sørensen).

I Kaalroer og Turnips ses ofte *Hjerterforraadnelse*, følgende tidligere Angreb af Krusesyge.

Stærke Angreb af *Hvidbakteriose* (*Erwinia phytophthora*) er meddelt fra Læsø.

Bladpletter paa Kaalroer, forårsaget af *Cylindrosporium brassicae*, forekommer almindeligt. Ogsaa *Meldug* (*Peronospora parasitica*) træffes jævnligt, baade paa Kulroer og Turnips.

Paa Tystofte er Kaalroerne en Del angrebet af *Tørforraadnelse*, forårsaget af *Phoma napobrassicae*.

Stærke Angreb af *Kaalbrok* (*Plasmodiophora brassicae*) er indberettet fra Smørumovre, Østrup og Kamstrup (M. Greve).

Kartofler. Optagningen var kun enkelte Steder begyndt ved Slutningen af September. Det angives, at Knoldene er stærkt medtaget af Skimmelangreb (P. Nygaard).

Rodfillsvamp (*Rhizoctonia solani*), der findes i saa at sige alle Landets Kartoffelmarker, har ikke gjort sig videre bemærket i Aar. Der tales fra flere Sider om Spring i Rækkerne, som skyldes dette Angreb (Bachmann-Olesen, C. O. Jørgensen), og dette er utvivlsomt rigtigt. Som Regel er Springene dog ikke saa talrige, at de sætter sig Spor i Udbyttet, og det synes heller ikke, at Afsvampning af Læggeknoldene giver noget sikkert Merudbytte.

Bladrullesygen er meget udbredt og nedsætter Udbyttet stærkt. Paa Høng Husmandsskole har sunde Læggeknolde givet 43 hkg Merudbytte pr. ha og 2 Gange Sprøjtning med Bordeauxvædske har yderligere forhøjet Udbyttet med 32 hkg. (Hans Th. Jensen).

Bælgplanter. Paa Lucerne er iagttaget Angreb af *Skivesvamp* (*Pseudopeziza trifolii*) (Bachmann-Olesen), og Angreb af *Bægersvamp* (*Sclerotinia trifoliorum*) paa Sildig Rødkløver er indsendt fra Ladelund (V. Eriksen).

Frugtræer. *Haglskudsyge* paa Blomme er stærkt udbredt. Denne Sygdom er tidligere blevet tilskrevet Svampen *Clasterosporium carpophilum*, men iflg. engelske Undersøgelser kan lignende Symptomer forårsages af en Bakterie og foruden Bladene angribes da ogsaa Grenene, hvorfor det er af Vigtighed at fjerne alle døde Grene af Blommetræerne. I indsendte Blade med Haglskudsyge er der her konstateret talrige Bakterier, men iøvrigt har Sygdommen ikke været Genstand for nærmere Undersøgelse.

Vindruer, ødelagt af *Meldug* (*Uncinula necator*) er indsendt fra Fuglebjerg.

Frugtbu. *Hindbær-Stængelsygen* (*Didymella applanata*) er mange Steder alvorlig paa de nye Skud. Det viser sig tydeligt, at den er værst, hvor de gamle Skud ikke fjernes straks efter Bærmodningen, men faar Lov at staa og sprede Sygdommen til de nye Skud.

Meget almindeligt paa Hindbær er *Bladpletsyge* (*Septoria rubi*), der forårsager smaa lyse Pletter paa Bladene. I ondartede Tilfælde bliver Bladene lasede og falder af. Der er meget tydelig Forskel paa Sorterne, særlig Superlativ angribes ofte stærkt.

Fra mange Steder i Landet klages over alvorlige Angreb af *Skivesvamp* (*Gloeosporium ribis*) paa Stikkelsbær og i noget mindre Grad paa Ribs og Solbær.

Paa Blangstedgaard, hvor Buskene sprøjtes med Bordeauxvædske, er Angrebet kun ringe, særlig i de Stykker, der er plukkede som grønne og som derfor er blevet sprøjtet tidligt og gentagne Gange efter Bærplukningen (N. Esbjerg).

Køkkenurter. *Kartoffelskimmel* (*Phytophthora infestans*) er alvorlig paa usprøjtede Fri-

landstomater, men trods det regnfulde Vejr har Sprøjtning med Bordeaux- eller Kobbersodavædske virket udmærket.

Prydplanter. Paa indsendte Syrenblade er i to Tilfælde konstateret *Phyllosticta syringae*, paa Vildvin *Diplodina vitis*, paa Lind *Phyllosticta tiliae* og *Gloeosporium Tiliae* var. *maculicolum*. Ved Beldringe ved Odense er konstateret et ondartet Angreb af *Sclerophoma piceae* paa en halv Snes *Picea pungens* (O. Nielsen).

Lynghy, d. 10. Oktober 1927.

C. A. JØRGENSEN.

Rodfrugter. *Knoporme* (*Agrotis* sp.) har ved Ringkøbing gnavet stærkt af Runkelroebledene, særlig i Udkanten af Markerne (A. Skarregaard).

Paa en Runkelroemark i Holstebroegnen er der iagttaget en Del Gnav af *Haveuglens* (*Mamestra oleracea*) og — men i langt mindre Grad — *Ærteuglens* (*M. pisi*) Larve (P. O. Overgaard).

Roeaal (*Heterodera Schachtii*) har paa et opfyldt Areal ved Nykøbing F. Sukkerfabrik pletvis optraadt ret stærkt paa Kaalroer. I 1926 var der paa samme Areal stærkt Angreb paa Sukkerroer (E. Gram).

Bladlus (*Apis brassicae*) har gjort stor Skade i to ca. $\frac{1}{2}$ ha store Hvidkaalsmarker Vest for Herlev, dræbt nogle Hoveder og gjort andre helt ubrugelige (Olaf Nielsen).

Fra Klarskov skrives: »*Oldenborrer* er en Landeplage her i Præstø Amt. Indtil 50 % Roer er blevet ødelagt« (O. Paludan).

Ret stærkt Gnav af *Jordlopper* (*Phyllotreta* sp.) og *Snegle* (*Agriolimax agrestis*) er paa Næsgaard iagttaget paa sent saaet Turnips til Frøavl (E. Gram).

Et ubetydeligt Angreb af *Kaalmøllarver* (*Plutella cruciferarum*) er ved Tystofte iagttaget i Kaalroer (H. Bagge).

Kaalorme (*Pieris* sp.) har ved Tystofte afribbet enkelte Kaalplanter. Angrebet, som findes spredt, er dog ikke af større Betydning. I de sidste Dage er der fundet en Del døde Larver, formodentlig angrebet af Svamp (A. Feilberg).

Krusesyge, forårsaget af *Krusesyge-Galmyggen* (*Contarinia nasturtii*), omtales endnu i denne Maaned fra flere Egne. Fra Lolland-Falster hedder det, at den vistnok har sat alle Kaalroemarker stærkt tilbage i Væksten og vil formindske Udbyttet væsentligt; for Tiden er Bakteriosen ikke fremtrædende (H. H. Holme Hansen). Paa Ærø er der stadig Angreb, navnlig i Kaal, og flere Kaalroemarker er slemt angrebet baade af Krusesyge og Bakteriose (Chr. Sandager). Paa Samsø findes den i de fleste Kaalroemarker og giver i Forbindelse med Hjerteforraadnelse mange Roemarker et særdeles utiltalende Udseende (P. Riis Vestergaard). Paa Morsø er den almindelig udbredt og enkelte Steder slem (N. A. Olesen). Fra Hjørring skrives, at den er ved at blive almindelig i Vendsyssel (J. Lyager). Ved Tystofte og Herlev, i Midtsjælland og Østfyn og ved Dalum har den kun optraadt i ringe Grad i denne Maaned; det førstnævnte Sted standsede Angrebet omtrent ved Maanedens Begyndelse; Roerne har sat frisk Top og er groet en Del i September; men der vil dog blive en lille Kaalroeavl (H. Bagge). Fra Dalum og Omegn hedder det, at Krusesygen vel er omtrent ebbet ud, og enkelte Steder er saavel Kaal (Hvidkaal) som Kaalroer kommet ret godt i Gang paany; men vistnok mere almindeligt er det, at Kaalen ikke har kunnet danne Hoved, og at Kaalroerne vokser alt for lidt efter Angrebet (L. P. Jensen).

Frugtræer. *Skjoldlus* (*Lecanium corni*?) med vandrede Larver er iagttaget i stor Mængde paa Fersken i Koldhus ved Græsted.

Larven af *Frugltræ-Bladhvepsen* (*Eriocampoides limacina*) har optraadt i stort Antal i en Have paa Amager (Kirsebær) og ved Horsens (Filippa og Grev Moltke).

Angreb af *Æbleviklerens* Larve (*Carpocapsa pomonella*) »ormstukne Æbler« synes at være meget udbredt.

»*Rødt Spind*« (*Paratetranychus pilosus*) paa Æble-Espalier klages der over fra et Par Steder ved København.

Oldenborrelarver (*Melolontha vulgaris*) gør megen Skade i en Planteskole ved Klarskov. »Vi har«, skrives der, »de udviklede Insekter hvert Aar. Sidste Aar indsamledes der 5—600 kg Insekter. Larverne indsamles af Børn eller af Maager ved tidlig Efteraarspløjning. Hvor der viser sig Angreb i Frøbedene, behandles disse med Svovlkulstof« (O. Paludan). (Se i øvrigt under Rodfrugter).

Køkkenhaven. *Rodaal* (*Heterodera radicicola*) optræder ved Fredericia paa Agurker og Tomater og i Odenseegnen paa sidstnævnte; fra Odense, hvor Rødderne er meget stærkt inficerede, skrives forøvrigt, at Snylterne ikke synes at skade Planterne (Olaf Nielsen).

Et stærkt Angreb af *Tæger* (*Lygus Kalmi*) paa Selleriblade er iagttaget ved Tystofte (A. Feilberg).

Fra et Handelsgartneri i Holstebro klages der over *Gulerodsfluelarver* (*Psila rosae*) i Persille.

Snegle (*Agriolimax agrestis*) har bl. a. paa Samsø, i Jernved og Brønderslev gjort stor Skade i Haver, særlig paa Kaal.

Paa **Træer** og **Prydplanter** er der iagttaget *Chrysanthemum-Aal* (*Aphelenchus Ritzema-Bosi*) paa *Chrysanthemum* (Ringkøbing), *Tæger* (*Capsidae*) paa *Chrysanthemum* (Amager, Ringkøbing), *Blærefødder* (*Thrips*) paa *Fuchsia*, *Myrte* (Askov) og *Julekaktus* (Ringkøbing), *Galhvepse* (*Rhodites rosae*) paa *Rose* (Hornslet), *Mider* (*Rhizoglyphus echinopus*) i *Hyacinthløg* (Lyngby), Larver af *Maaneplet-Sommerfuglen* (*Phalera bucephala*) paa *Lind* (Frederiksdal), *Maalerlarver* (*Abraxas silvata*) paa *Elm* (Edelgave), Larver af *Dueurtsværmeren* (*Deilephila elpenor*) paa en *Fuchsia*-hæk (Ringsted), en *Microlepidopterlarve* i Risengryn (København).

Volck. Om nogle orienterende Forsøg, der er anstillede med det amerikanske Middel *Volck* skal følgende meddeles: 2 % dræbte Larverne af *Mellus*, medens nogle af de vingede Insekter undslap. *Bladlus* dræbtes af 2 %, enkelte krævede dog 3 %. *Uldlus* dræbtes af 3 %, der ogsaa dræbte de fleste *Spindemider* (»Rødt Spind«). Derimod havde Midlet ingen synlig Virkning mod *Thrips*. En Række behandlede Planter viste sig at taale 2 %; 3 % sved *Primula* og *Bønne*. Foruden mod Dyr har Volck ogsaa vist sig meget virksom mod *Meldug* (prøvet 1 % paa *Turnips* i Hus og paa *Fri-landsroser*).

København, d. 4. Oktober 1927.

SOFIE ROSTRUP.

Maanedlige Oversigter
over
Sygdomme hos Kulturplanter
fra
Statens plantepatologiske Forsøg.

CLIV. Landbrugsafgrøder. Oktober 1927.

Hveden og Rugen har gennemgaaende spiret tilfredsstillende, men der omtales dog en Del Tilfælde af mangelfuld Spiring, særlig af uafsvampet Rug.

De iøjnefaldende *Krongaller* (Rodhalssvulster) paa Runkelroer og andre Beder forekommer i Aar temmelig talrigt i nogle jyske Märker. I Turnips, særlig de hvidkødede, er der stærke Angreb af Forraadnelse; det drejer sig hovedsagelig om *Hvidbakteriose*, og den synes at være mest ondartet, hvor der er tilført Staldgødning. Baade Runkelroer, Fodersukkerroer og Kaalroer er flere Steder stærkt angrebet af en tør Forraadnelse, der har sit Udgangspunkt i de store Sprækker, som er dannet under Væksten i det fugtige Vejrlig; Mider og Fluellarver, der holder til i de opstaaede Hulheder, bidrager sikkert til at forværre Angrebet, der under Tiden kun lader en tynd Skal tilbage af Roen.

Selv om Avlen af Kartoffler mange Steder, paa Grund af *Kartoffelskimmelens* Angreb, er ringe, er Kvaliteten ofte bedre end ventet. I fem Forsøg paa Samsø gav Gaardens Avl gennemsnitligt kun 60 pCt. af det Udbytte, der høstedes efter Læggekartofler fra Tylstrup. Dette ringe Udbytte skyldes hovedsagelig *Bladrullesyge*, og samme gode Resultat af Indkøb af sunde Læggekartofler kan sikkert naas mange Steder paa Øerne. Afsvampning af Læggeknoldene mod *Rodfjilsvamp* har i et enkelt Forsøg givet et baade større og sundere Udbytte.

Smælderlarver har kun været paa Færde i nogle faa Vintersæds-, Kaalroe- og Kartoffelmarker.

Snegle har mange Steder været slemme ved Vintersæden; som sædvanligt er det gaaet mest ud over Yderkanterne langs Græsmarker og Gærder.

LXXXIV. Havebrugsafgrøder. Oktober 1927.

Avlen af de tidlige Kartoffelsorter Webbs, Juli og Sydens Dronning er stærkt plettet af *Kartoffelskimmel*; i King Edward er Angrebet varierende. Der er ved Angreb af *Bladrullesyge* konstateret et stort og regelmæssigt Merudbytte ved Indførsel af sunde Læggekartofler fra Vendsyssel. Afsvampning af Læggekartoflerne mod *Rodfjilsvamp* har i et enkelt Tilfælde givet et stort Merudbytte og mindre smittede Knolde.

Kaalbrok i Hvidkaal er med Held bekæmpet ved tre Vandinger med Sublimatvand.

Korsblomstskimmel er allerede fundet paa ung Blomkaal under Glas; Angrebet bekæmpes ved Sprøjtning med Bordeauxvædske og god Luftgivning.

I et Parti Narcisløg (Victoria) er konstateret en chokoladefarvet, tør Forraadnelse, der svarer til den i Holland kendte »*Fusarienziekte*«, et Angreb, der er tilskrevet en Art Slimskimmel.

Snegle har været meget talrigt paa Færde og gjort megen Skade paa forskellige Afgrøder, særlig Blomkaal.

Ved Statens plantepatologiske Forsøg synes et Forsøg med sen Vintersprøjtning (17. April, da Blomsterstandene var kommet frem, men inden Aksen i disse var forlænget) med 10 pCt. Svovlkalk af Solbærbuske, stærkt besat med *Mideknopper*, at have haft god Virkning: Mideantallet er betydeligt mindre end i 1926; men Buskene er endnu langt fra midefri. Sprøjtningen maa gentages flere (3—4) paa hinanden følgende Aar. Buskene beskadigedes lidt af den stærke Vædske, men kom dog over det senere paa Sommeren; muligvis kunde der anvendes en noget svagere Vædske. I Holland bruges kun 5 pCt.

Der er for Oktober indkommet 31 Beretninger, deraf 18 fra Jylland og 13 fra Øerne.

Korn. Hvedens Spiring har gennemgaaende været god, men — fremhæves det af flere — der er ogsaa i udstrakt Grad afsvampet med Kviksølvmidlerne. Enkelte Steder omtales dog langsom Spiring, særlig af den i kold, vaad Jord sent saaede Hvede, og fra Vejleegnen mange Pletter uden Spirer (J. Kirk). Fra Samsø bemærkes, at Hveden spirer, upaaklageligt, skønt den ofte stammer fra fodsyge Marker (P. Riis Vestergaard). Paa Fyen har Afsvampning med Germisan fremmet Spiringen lidt i et Parti Hvede, medens for stærk Blaasténsbehandling gjorde betydelig Skade.

Rugen har som Helhed spiret udmærket, stedvis dog lidt langsomt og enkelte Steder meget uensartet. Fra Brønderslev omtales gavnlige Virkninger af Overbrusning med Germisan eller Tillantin C, baade for Hvede og Rug (V. Kristensen). Paa Fyen har Afsvampning med Tillantin C forbedret Spiringen paafaldende i et Parti Rug. Fra Dybvad omtales flere Tilfælde, hvor uafsvampet Rug er spiret tyndt; en undersøgt Prøve var smittet med *Slimskimmel* (*Fusarium* ?-*minimum*).

Rodfrugt. *Krongalle* (*Pseudomonas tumefaciens*) er fundet ved Næstved, samt flere Steder i Nord- og Østjylland; medens Gallen ellers forekommer meget spredt, har der i Aar i enkelte jyske Runkelroemarkér været ret udbredte Angreb.

Ved Tylstrup er Dales og andre hvidkødede Turnips stærkt angrebne af *Hvidbakteriose* (*Erwinia carotovora*), med 30 pCt. raadne mod nogle faa pCt. i de gulkødede; tillige er der noget *Brunbakteriose* (*Pseudomonas campestris*); i Kaalroene er Angrebene ubetydelige (S. Svendsen). I Moseforsøgene er der 25—30 pCt. Bakteriose i Yellow Tankard (N. Abildgaard). Ved Borris er Turnipsstammerne paa staldgødet Jord angrebet af Bakteriose, med 20—40 pCt. raadne mod kun 1—3 pCt. paa et andet Sted i Marken; i Kaalroerne er Angrebet ubetydeligt (N. Klitgaard), *Brunbakteriose* i Kaalroer omtales fra Langeland, og fra Odsherred delvis Misvækst forårsaget af Krusesyge med paafølgende Hjerteforraadelse og Ødelæggelse (K. Hansen, F. K. Damgaard).

Kaalbrok (*Plasmodiophora brassicae*) er ondartet i Turnips paa Fossevangen.

Ved Optagningen er fundet en Del *Forraadnelse* i *Bederne*. Medens der ikke findes nævneværdigt af den fra tørre Aar kendte Hjerteforraadnelse, findes der i Aar en Del Raad i den underjordiske Del af Roen, ofte tydeligt nok udgaaende fra Vækstspalter. I Sønderjylland er der iagttaget stærkt Angreb i Runkelroer i en Del af Marken, der for tre Aar siden har Runkelroer, medens den da brakkede Del i Aar har sunde Roer (H. Hansen). En lignende Iagttagelse foreligger ved et Angreb af kronisk Rodbrand i Sukkerroer paa Roskildeegnen. Paa Tystofte Forsøgsstation er der pletvis stærke Angreb, uden tydelig Forbindelse med Jordens Reaktion, særlig i Runkel- og Fodersukkerroer, mindre i Sukkerroer; Angrebet antages at kunne nedsætte Afgrøden med over 100 hkg pr. ha (H. Bagge).

Fra enkelte Steder omtales en lignende, *tør Forraadnelse* i *Kaalroer*, tilsyneladende ud fra Spalter og under Tiden saa stærkt fremskreden, at kun en tynd, frisk Skal er tilbage af Roen. Der findes dels *Phoma napobrassicae*, dels Spor af *Brunbakteriose* (*Pseudomonas campestris*) og desuden mange Mider, Fluelarver o. a. Dyr, der kan forværre Angrebet.

De af *Ramularia betae* fremkaldte Bladpletter har paa Lolland været meget almindelige, særlig i Runkel- og Fodersukkerroer (H. H. Holme Hansen).

Kartofler. De stærke Angreb af *Kartoffelskimmel* (*Phytophthora infestans*) har ikke blot ødelagt Toppen, men i stor Udstrækning bredt sig til Knoldene. Fra Nordjylland og Sydvestjylland, samt fra Samsø, nævnes dog flere Gange udtrykkeligt, at Afgrøden er langt sundere end ventet. Deodara og Magnum Bonum er af god Kvalitet, Up to date og Richters Imperator slemt plettede, King Edward varierende; Webbs, Juli og Sydens Dronning er mest ødelagte. Om Resultaterne af Sprøjtningforsøg er der endnu kun faa Meddelelser; i Odsherred har 200 kg Pota givet 28 pCt. Merudbytte, een Sprøjtning med 2 pCt. Bordeauxvædske 92 pCt. (F. K. Damgaard).

I fem Forsøg paa Samsø gav Gaardens Avl gennemsnitlig kun ca. 60 pCt. af det Udbytte, der høstedes efter Læggekartofler fra Tylstrup. Dette skyldes hovedsagelig *Bladrullesyge* og — i ringe Grad — *Rodfillsvamp* (*Rhizoctonia solani*). Afsvampning mod sidstnævnte gav i tre Forsøg kun usikkert Udslag, men i eet Forsøg et stort Merudbytte af Knolde, der tilmed var fri for Sklerotier i langt større Udstrækning end efter uafsvampede Læggeknolde (P. Riis Vestergaard).

Køkkenurter. *Kaalbrok* (*Plasmodiophora brassicae*) paa Hvidkaal er med Held bekæmpet ved 3 Vandinger med Sublimatvand; Germisan og Tillantin havde ingen sikker Virkning (K. M. Hove).

Korsblomstskimmel (*Peronospora parasitica*) er fundet paa Blomkaal, saet i Hus til Udprikling.

Prydplanter. Ved Kolding er nogle Vildvinplanter fuldstændigt nedvisnede som Følge af Angreb af *Phoma pallens*, en Svamp, der hidindtil kun har været kendt fra Nordamerika (R. Saaby Laursen).

Et Parti hollandske Narcisløg (*bicolor Victoria*) var angrebne af en chokoladefarvet, *tør Forraadnelse*, der havde bredt sig fra Løgets Grund op i Skællene, navnlig ved Dobbeltløgenes Indersider; Angrebet svarer til den fra Holland beskrevne „*Fusarienziekte*“ (*Fusarium elegans*).

En indsendt Prøve Azalea bar rigeligt af de tykke, kødfulde Blade, der fremkommer ved Angreb af Svampen *Exobasidium vaccinii*.

Afsvampningsforsøgene. *Runkelroefrø.* Ved Jelling var der tydeligt Udslag for Tørafsvampning med Tillantin C og Tutan, paa Jord med særlig stærkt Rodbrandangreb endog et betydeligt Merudbytte (K. M. Hove). I syv Forsøg paa Fyen fremmede Afsvampningen Frøets Spiring betydeligt, saa at Udtyndingen kunde begynde 4—6 Dage tidligere end uden Afsvampning; Bestanden blev baade tættere og kraftigere og i enkelte Forsøg fremkom et Merudbytte af Roer (Kr. Kristensen). Paa bekvem, kalkrig Jord i Lyngby blev Antallet af Kimplanter forøget lidt ved Tørafsvampning (7.5—10 g pr. kg Frø) med Tillantin C, Tutan og Uspulun-Universal (Tillantin-Vaadbejdse), medens Abavit B ikke forøgede Planteantallet.

Sukkerroefrø. Fra Nykøbing Sukkerfabrik blev der uddelt ubehandlet og afsvampet Frø til 14 Marker; i enkelte af disse medførte Afsvampningen en iøjnefaldende tidligere og tættere Spiring, Antallet af Kimplanter steg med fra 6 til 220 pCt., i Gennemsnit af alle 14 Marker med 64 pCt. Et sikkert Merudbytte af Roer gav Afsvampningen i een Mark af de fire, hvor Udbyttet blev bestemt.

Byggels Stribesygge. Paa Godthaab har Overbrusning med 0.5 pCt. Germisan eller Tillantin C, samt Tørafsvampning med Tillantin C (100 g pr. hkg) virket tilfredsstillende overfor et stærkt Angreb; Abavit B (400 g pr. hkg) levnedde nogle pCt. Stribesygge, men gav, ligesom de andre Midler, et smukt Merudbytte (J. Christensen). Med 40 pCt. Stribesygge i Ubehandlet viste Blaasten, Germisan og Tillantin C (vaadt eller tørt) sig lige gode, Tutan lidt ringere (M. Bakman). Med 20 pCt. Stribesygge i Ubehandlet gav Nedsænkning i Blaasten enkelte syge Planter til Rest, Overbrusning med 0.5 pCt. Germisan eller Tillantin C kun ganske enkelte, og en sværere Plantebestand (P. Grøntved).

I Lyngby havde Overbrusning med Germisan eller Tillantin C (60 g pr. hkg) levnet godt 1 pCt. Stribesygge; der prøvedes derfor paa et Parti stærkt smittet Karlsbygs forskellige Mængder og Resultatet bedømtes ved Optælling af godt 1000 Planter pr. Parcel. Ingen af Behandlingerne gav helt sund Afgrøde; bedst var Germisanpræparatet 225 (300 g tørt) og Uspulun-Universal (200 g tørt), men ogsaa Overbrusning med Germisan (45—75 g i 12 Liter Vand) og Tørafsvampning med Uspulun-Universal (150 g) levnedde kun faa syge Planter. Tørafsvampning med Tillantin C (100 g) og med Tutan (300 g) var ringere, Overbrusning med Tillantin C, samt Tørafsvampning med Abavit B utilfredsstillende. Kemiske Analyser viste et for lavt Kviksølv- og Arsenindhold i de paagældende Daaser af Tillantin C; i Tutan forefandtes et betydeligt Indhold af Sand paa Bekostning af Kviksølvforbindelserne. I et andet Forsøg, med svagere Angreb og færre Planter, gav Tutan (300 g tørt) og Overbrusning med Uspulun-Universal (60—75 g i 12 Liter Vand) sygdomsfri Afgrøde.

Fusarioser. Af de i Efteraaret 1926 i Lyngby udsaaede Prøver gav kun en Rugprøve nævneværdigt Udslag for Afsvampning; den var stærkt smittet med *Slimskimmel* (*Fusarium minimum*). Den samme Rug gav baade paa Avlsstedet og i Holstebro Forevisningsmark tydeligt Udslag for Afsvampning; to andre Rugprøver gav svagere Udslag og to intet (P. O. Overgaard).

I Salling var der i Foraaret intet synligt Udslag for Afsvampning i de indsamlede Kornprøver, men der blev i de fleste Tilfælde et Merudbytte. I nogle Tilfælde kunde Afsvampningen synes at have forebygget Sommerens stærke Angreb af Akfusariose men i andre Tilfælde har der været ret stærke Angreb trods Afsvampning (J. Lund).

Havre- og Bygprøver indsamlede i Sydsjælland gav et Merudbytte for Afsvampninger svingende om 3—4 pCt. Naar der anvendtes Overbrusning var Germisan lidt bedre til Havre end Uspulun-Universal; i Bygforsøgene var de lige gode. Anvendt tørt var Uspulun-Universal baade til Havre og Byg lidt bedre end Germisan (M. Bakman).

I et Afsvampningsforsøg i Hvede efter Byg var der uanset Overbrusning med Blaasten (150 g), Germisan eller Tillantin C (begge 75 g) stærke Angreb af Fodsyge; de to Kviksølvmidler gav samme Kærneudbytte som Ubehandlet, Blaasten lidt mindre (P. Riis Vestergaard).

Lyngby, d. 5. November 1927.

ERNST GRAM.

Vintersæden. *Smælderlarver* (*Agriotes* sp.) omtales kun fra Dronninglund Herreds Landboforening og Tystofte. Fra førstnævnte Sted hedder det, at der flere Steder klages over udtyndede Rugmarker, om hvilke man mener, at Misøren for en Del skyldes disse Larver (O. Bachmann-Olesen). Ved Tystofte forekommer enkelte Angreb i Hvede (H. Bagge).

I en udtyndet Rugmark ved Dronninglund fandtes foruden Snegle enkelte ca. 1.5—2 cm. lange *Stankelbenlarver* (*Tipula paludosa*). I Slutningen af Maaneden saa det ud til, at de var holdt op med at æde, idet de laa i 6—8 cm. Dybde (O. Bachmann-Olesen).

Ved Tystofte er der fundet ganske enkelte *Fritfluelarver* (*Oscinis frit*) i Hvede efter 2. Aars Græs (H. Bagge).

Snegle. (*Agriolimax agrestis*) har mange Steder været slemme ved Vintersæden (Holbæk Amt, Birkerød, Gisselfeld, Helsing, Pjedsted, Dronninglund). I Odsherred er mange Steder den første Meter el. l. fra Græsmark eller Gærde mere eller mindre udtyndet, »jeg har da ogsaa allerede hørt en Landmand sige, at hans Vintersæd var saa tynd, at den sikkert skulde ompløjes til Foraaret«. (F. K. Damgaard.) Fra andre Steder hedder det ligeledes, at det som sædvanligt er gaaet ud over Yderkanterne op imod Græsmarker (H. E. Jensen, H. P. Nielsen, M. Olsen). Fra Odsherred, hvor der er slemme Angreb paa Rug, særlig paa lav Jord, skrives derimod, at det flere Steder ser ud, som de stammer fra Forfrugten, grønne, ukrudtsfyldte Vaarsædmarker, efter hvis Nedpløjning de er blevet tilbage og har taget fat i den nysaaede Rug (J. A. Kofoed). Ved Gisselfeld er der ondartet Angreb i Hvede, navnlig efter Kløverfrø (H. Wedege).

Rodfrugter. *Smølderlarver* (*Agriotes* sp.) har ved Brønderslev og paa Morsø i Efteraaret været paa Færde i Kaalroerne; det første Sted er det som sædvanligt de friske Kaalroer, det gaar ud over (V. Kristensen) hvorimod Larverne paa Morsø arbejder i Roer, der i Forvejen var ødelagt (N. A. Olesen). I en enkelt Kartoffelmark ved Flauenskjold og paa Samsø (en Mark paa let Jord) var en Mængde af Knoldene beskadigede.

Knoporme. (*Agrotis* sp.) omtales kun meget lidt: ved Tystofte og Strøllille er der iagttaget lidt Gnav i Kartofler, sidstnævnte Sted kun i Webbs, intet i King Edward (L. Larsen).

Smølderlarver. (*Agriotes* sp.) har ved Tystofte gjort en Del Skade i nyudplantede Græsser efter Helbrak (H. Bagge).

Frugttræer. Enkelte Hanner og Hunner af *Frostmaaleren* (*Cheimatobia brumata*) iagttoges 3. November i Limbælter paa Ordrupgaard (H. Øhlers).

Frugtbuske. En *Snudebille* (*Otiorrhynchus* sp.) har ved Tystofte bearbejdet en Del unge Solbærbuske stærkt (A. Feilberg).

Larven af *Hindbær-Glassværmeren* (*Bembecia hylaeiformis*) har ved Værløse gjort ikke ringe Skade paa Hindbærbuske (Knud Petersen).

Om Bekæmpelse af *Solbærmider*, se Forsiden.

Urtehaven. *Roeaal* (*Heterodera Schachtii*) har i Dronningens Vænge ved Lyngby været talrigt paa Færde paa Hvidkaal i Kvarteret med vedvarende Dyrkning. I 1926 var Blomkaal samme Sted ogsaa stærkt besat med Aalehunner.

Tæger (*Lygus Kalmi*) har ved Tystofte fortsat deres Bearbejdelse af Selleritoppe og hæmmet Væksten en Del. Fra Midten af Maanedelen var Angrebet, der begyndte i Midten af September, stærkt paa Retur; der er endnu enkelte Tæger at finde (A. Feilberg).

Uglelarver. (*Mamestra* sp.) har — ganske vist i ringere Grad end i September — endnu i denne Maanedelen fortsat deres Gnav paa Blomkaal ved Aalborg (O. Hein).

Snegle. (*Agriolimax agrestis*) har været meget talrigt paa Færde; der klages over dem fra Gisselfeld, hvor de er tiltaget stærkt med Efteraaret, — Tystofte og Aalborg. De to sidstnævnte Steder er det særlig gaaet ud over Blomkaal. Ved Aalborg er næsten alle Nantes Gulerødder paa de lave Jorder revnet; i Revnerne er der Snegle og Tusindben i store Mængder. (O. Hein).

Mus. (*Mus silvatica*?) har ved Tystofte beskadiget mange Rødbedeplanter, ja, helt ødelagt en Del af dem (A. Feilberg).

Paa **Træer og Prydplanter** er der iagttaget: *Chrysanthemum-Aal* (*Aphelenchus Ritzema Bosii*) paa Chrysanthemum (Gentofte), *Thrips* og *Tæger* (*Capsidae*) paa Chrysanthemum (Glostrup), *Bladlus* (*Pemphigus Poschingeri*) paa Rødderne af Ædelgran (Svebølle), *Snudebillelarver* (*Otiorrhynchus* sp.) i Cyclamen Knolde (Nykøbing F.), *Snegle* (*Agriolimax agrestis*) paa Cineraria (Vordingborg, Gisselfeld).

I orienterende Forsøg har *Tetracin* (fra N. L. Borella, Næstved) dræbt de fleste *Spindemider* paa de sprøjtede Planter; i den anvendte Styrke, 1 Del til 15 Dele Vand, beskadiger Vædsken *Adiantum*, ligesom *Acalypha* er svedet lidt. 1 Del til 10 Dele Vand havde nogen Virkning mod *Uldlus*.

København, d. 2. November 1927.

SOFIE ROSTRUP.